

A KISÉRTETES PALOTA

REGÉNY A MAI VELENCE TITKAIBÓL

Írta
WILKIE COLLINS

Angolból:
HUSZÁR IMRE

BUDAPEST
LÉGRÁDY TESTVÉREK
1879.

A mű elektronikus változatára a Nevezd meg! - Így add tovább! 4.0 Nemzetközi (CC BY-SA 4.0) Creative Commons licenc feltételei érvényesek. További információk: <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.hu>

Elektronikus változat:
Budapest : Magyar Elektronikus Könyvtárért Egyesület, 2017
Készült az Internet Szolgáltatók Tanácsa támogatásával.
Készítette az Országos Széchényi Könyvtár E-könyvtári Szolgáltatások Osztálya
ISBN 978-615-5572-80-7 (online)
MEK-16454

ELSŐ RÉSZ.

ELSŐ FEJEZET.

Doktor Wybrow, londoni orvos hírneve 1860-ban érte el tetőpontját. Hiteles forrásból keletkezett azon hír, hogy oly nagy jövedelme van évenként, milyent az orvosi tudomány gyakorlata csak ritka esetekben biztosít.

A londoni évad vége felé egy délután, az orvos, ki éppen akkor végezte el villás reggelijét, dolgozó szobájában ült, előtte roppant hosszú névsorával azon betegeknek, kiket még az nap meg kellett látogatnia, midőn inasa jelenté, hogy egy hölgy óhajt vele beszélni.

- Ki az? - kérdé az orvos. - Idegen?

- Idegen, uram.

- A rendelési órákon kívül nem fogadok el idegeneket. Mondja meg neki a rendelési órákat és azzal küldje el.

- Már megmondtam, uram.

- Nos?

- Nem akar távozni.

- Nem akar távozni?

Az orvos mosolyogva ismétlé e szókat. Doktor Wybrow humorista volt a maga nemében, és volt e helyzetben valami, a mi őt mulattatá.

- Nem mondta meg a nevét az a makacs hölgy? - kérdé.

- Nem uram. Nem akart nevet mondani - azt állítja, hogy csak öt percre akarja önt fel-tartóztatni és az ügy sokkal fontosabb, hogysen holnapig lehetne vele várni. Az elfogadó teremben van és valóban nem tudom, hogyan távolítsam el őt onnét.

Wybrow orvos egy pillanatig gondolkozott. Nőismerete (orvosi szempontból beszélve) harminc évet meghaladó érett tapasztaláson alapult; találkozott minden válfajhoz tartozó nővel - főleg olyanokkal, kik nem ismerik az idő értékét és soha se haboznak nemük kiváltságaival takarózni. Az órára pillantván látta, hogy nem sokára meg kell kezdenie látogatásait betegeinél, kik saját házukban vagy ágyukban vártak reá. Rögtön elhatározta tehát magát az egyetlen bölcs menekülési módra, mely ilyenén körülmények közt lehető volt. Más szókkal elhatározta, hogy megszökik.

- A kapu előtt áll a kocsi?

- Ott, uram.

- Nagyon jól van. Nyissa ki a főajtót zaj nélkül és hagyja a hölgyet szép csöndesen az elfogadó teremben. Ha megunt a várakozást, akkor megmondhatja neki, hogy már régóta elmentem hazulról. Ha azt kérdezné, hogy mikor várnak haza, mondja, hogy a klubban ebédelek és az estét a színházban töltöm. Most hát előre Tamás, és csöndesen. Ha a csizmái véletlenül nyikorognak, akkor veszve vagyok.

Ezzel halkán kiment az előcsarnokba, az inas pedig lábujjhegyen követte.

Vajon gyanakodott-e reá az elfogadóteremben várakozó hölgy? vagy Tamás csizmái nyikorohtak-e? avagy a hölgy birt rendkívül éles hallérzéssel? Bármikép volt is, tény az, hogy azon percben, midőn az orvos az elfogadó terem mellett elhaladt, az ajtó kinyílt, a hölgy megjelent és Dr. Wybrow karjára tette a kezét.

- Kérem uram, ne távozzék, mielőtt velem beszélt volna.

Kiejtése idegenszerű, hangja halk és szilárd volt, ujjai gyöngéden, de elszántan tapadtak az orvos karjára.

Se szavainak, se mozdulatának nem volt azon hatása, hogy az orvost hajlandóvá tegyék kérésének teljesítésére. Azon hatást, mely őt utjában megállította, az ismeretlen nő arcának kifejezése idézte elő. Ama meglepő ellentét, mely e nő arcának halálsápadtsága és nagy fekete szemének életteljes ragyogása és érces fénye közt létezett, a szó szoros értelmében megigézte az orvost.

A hölgy feketébe volt öltözve, kifogástalan izléssel; termete valamivel meghaladta a középezt, ép úgy kora is, mely harmincegy-harminckét éves lehetett, orra, szája, álla azon finom metszetet árulá el, mely gyakrabban található a külföldi nőknél, mint az angol hölgyeknél. Kérdésen kívül csinos nő volt, - ide nem számítva kisérteties halványságát és a gyöngédség teljes hiányát szemének kifejezésében, mely azonban kevésbé volt szembeszökő.

A meglepetés első felindulásán kívül, a hivatásszerű kíváncsiság eredményének tulajdoníthatjuk azon érzést, melyet az orvosban ébresztett. Nem tartotta lehetetlennek, hogy ezen eset valami egészen új dolog lesz gyakorlati pályájának tapasztalataiban.

- Legalább ilyenek látszik - gondolá magában, - érdemes kissé közelebből megvizsgálni.

A nő észrevette, hogy mindenesetre benyomást tőn reá és elbocsátá karját.

- Ön már sok szerencsétlen nőt nyugtatott meg, - mondá. - Nyugtasson meg ma is egyet.

S ezzel a nélkül, hogy a feleletre várt volna, visszament a szobába.

Az orvos utána ment és becsukta az ajtót. Leültette őt egy karszékre az ablakkal szemközt.

E nyári délután még a londoni nap is verőfényes volt. A világosság ragyogó sugarakban ömlött reá. Szemei bátran néztek bele, mint a sas acélmerevségű pillantása. Arcának halálsápadtsága még ijesztőbbén fehér volt, mint valaha. Az orvos évek hosszú sora után, most érezte először sebesebben verni ütereit, egy beteg oldalán.

Miután a nő lekötötte az orvos figyelmét, úgy látszott - a mi nagyon sajtyszerű volt - mintha semmi mondani valója se volna. Látszólag teljes érzéketlenség vett erőt ezen elszánt nőn. Az orvos kénytelen lévén először szólni, azon szokott közönyös kérdésen kezdé, hogy miben lehet szolgálatára?

E hang mintegy felébreszteni látszott a nőt. Folyvást a világosságba nézván, gyorsan felelé:

- Egy kínos kérdést kell önhöz intéznem.

- Halljuk.

Az idegen nő szemé az ablakról gyorsan az orvos arcára irányultak. Az izgatottság minden külső látszata nélkül e rendkívüli szókba foglalta a „kínos kérdést:”

- Szeretném tudni, nem kell-e attól félnem, hogy m e g ő r ü l ö k ?

Némely embert mulattatott, másokat megijesztett volna e kérdés. Wybrow ur csak némi csalódást érzett. Hát ez volt-e azon ritka eset, melyet várt, elhamarkodva ítélvén a külszin után? Vajon új betegek csak egy hypochondriában szenvedő nő volt-e, kinek egyedüli betegsége elrontott gyomor és egyedüli szerencsétlensége, elméleti gyöngeség?

- Miért jön hozzám? - kérdé éles hangon. - Miért nem megy oly orvoshoz, kinek különlegessége az elméleti betegek gyógyítása?

Az idegen nő azonnal készen volt a felelettel.

- Éppen azért nem megyek ilyen orvoshoz, ugymond, mert ez a különlegessége. Ezen orvosoknak azon szerencsétlen szokásuk van, hogy mindenkit az önmaguk által alkotott törvények és szabályok szerint ítélnek meg. Azért jövök önhöz, mert az én esetem kívül áll mindenféle törvényen és szabályon, és mert ön arról híres, hogy fel tudja fedezni a betegségek titkait. Meg van elégedve e válaszszaal?

Wybrow orvos teljesen meg volt elégedve, első gondolata csakugyan helyes volt. Ezenkívül úgy látszott, hogy az idegen nő teljesen ismerte állását és körülményeit. Azon képessége emelte őt fel a vagyonosságnaak és hírnévnek [többi pályatársai által meg sem közelített] tetőpontjára, hogy fel tudta fedezni a legmélyebben elrejtett betegségeket is.

- Szolgálatára állok - viszonzá, kísértük meg kitalálni, az ön bajának kutforrását.

Ezzel a szokásos orvosi kérdéseket intézte a beteghez, melyekre gyors és világos választ nyert. Csakhogy e feleletekből nem tudhatott ki egyebet, mint hogy az ismeretlen hölgy testileg és szellemileg teljesen egészséges. Wybrow ur nem érte be a kérdésekkel, hanem gondosan megvizsgálta az élet főszerveit. Se keze, se hallérzéke nem birt felfedezni semmiféle hibát. Azon bámulatos türelemmel és lelkiismeretességgel, mely őt tanuló korától fogva ki-tüntette, próbát próbára halmozott. Az eredmény mindig ugyanaz maradt. Nemcsak hogy semmi nyoma nem volt az elméleti betegségnek, de még az idegrendszer legcsekélyebb meg-zavarását sem észlelte.

- Nem találok semmiféle bajt se, - mondá végre. - Még arcának rendkívüli halványságát se tudom magamnak megfejteti. Ön teljesen meglepett engem.

- Halványságom nem tartozik ide, - viszonzá a nő kissé türelmetlenül. - Fialat koromban csak nagy nehezen menekültem a mérgezés általi haláltól. Azóta mindig ily sápadt vagyok és arcbőröm oly finom, hogy a festék rut szemölcsöket idéz elő rajta. De ennek semmi köze előbbi kérdésemhez. Határozott véleményt vártam öntől. Biztam önben, és ön csalódást készített számomra.

E szók után feje lehanyatlott mellére.

- És így vége ennek is! - suttogá aztán keserü hangon.

Az orvos rokonszenve meg volt hatva. Vagy talán helyesebben mondhatjuk, hogy kissé sértve érzé tudományos büszkeségét.

- Még minden jól végződhetik, viszonzá; ha ön segítségemre lesz.

A nő ismét szikrázó szemekkel tekintett reá.

- Szóljon nyiltan, - mondá. - Hogyan segíthetek önnek?

- Őszintén szólva asszonyom, ön úgy jön ide hozzám, mint egy élő rejtély, és azt akarja, hogy tudományom találja ki a megoldást minden segítség nélkül. Az orvosi tudomány sokat tehet, de nem mindent. Annyi bizonyos, hogy történni kellett valaminek, a mi semmi összefüggésben sincs az ön testi egészségével, de mégis rendkívüli aggodalomba ejti önt, saját személyét illetőleg, különben bizonyára nem jött volna ide, tőlem tanácsot kérni.

A nő összekulcsolta kezeit.

- Igaz! - kiáltá mohón. - Ismét bizni kezdek önben.

- Nagyon jól van. Azt nem várhatja tőlem, hogy kitaláljam az erkölcsi okot, mely önt megijesztette. Annyit határozottan mondhatok, hogy nincs fizikai ok az aggodalomra; de ennél többet nem tehetek, hacsak ön meg nem tisztel teljes bizalmával.

A nő felkelt s végig ment a szobán.

- Jól van, beszélni fogok, - mondá végre. - De előre is kijelentem, hogy nem fogok neveket említeni.

- Erre semmi szükség nincs. Engem csupán a tények érdekelnek.

- A tények semmit sem magyaráznak meg, - viszonzá az idegen hölgy. - Csupán saját benyomásaimat kell elmondanom - és könnyen meglehet, hogy ön ezek hallatára engem képződő bolondnak fog tartani. De mindegy. Minden lehető elkövetek, hogy önt kielégítsem - és a tényeken kezdem, melyeket hallani akart. De előre is biztosíthatom, hogy azokkal nem sokra megy.

Ezzel újra leült és - lehető legegyszerűbb szavakkal mondá el a legsajátságosabb és legborzasztóbb vallomást, melyet az orvos valaha hallott.

MÁSODIK FEJEZET.

- Az egyik tény az, hogy özvegy vagyok, - mondá az ismeretlen nő; - a másik tény az, hogy ismét férjhez fogok menni.

Itt elhallgatott és elmosolyodott valamely gondolatra, mely éppen eszébe jutott. Wybrow orvost e mosoly kellemetlenül érinté - mert volt abban valami nagyon szomorú és egyszerűségi kegyetlen kifejezés. Lassan fakadt, de hirtelen enyészett el. Az orvos tünődni kezdett, vajon bölcs dolog volt-e megengedni, hogy az első benyomás hatása erőt vegyen rajta. Lelke bizonyos gyöngéd és bánatos sóvárgást érzett a reá várakozó közönséges betegek és könnyen felfedezhető betegségek után.

A hölgy tovább folytatá:

- Jövendőbeli házasságom egy némileg kellemetlen körülménnyel van kapcsolatban. Azon férfi, kinek nejévé leszek, más nő jegyese volt, mielőtt külföldön velem megismerkedett. Megjegyzendő, hogy azon hölgy vérszerinti rokona - unokatestvére volt. Én ártatlanul fosztám meg e nőt kedvesétől és jövőjének reményeit megsemmisítettem. Ártatlanul, mondom - mert leendő férjem semmit se szólt e viszonyról s csak akkor fedezte fel azt, mikor kezemet már odaigértem neki. Midőn újra találkoztunk Angolországban és kétségkívül attól lehetett tartania, hogy az egész dolog tudomásomra jut - bevallotta az egészet. Én természetesen nagyon fel voltam indulva. De ő készen állt a mentséggel és ama nő sajátkezű levelét mutatta fel, melyben felmenti őt az adott szó alól. Sohasem olvastam nemesebb, nagylelkűbb sorokat, - sirtam miattuk, én, kinek szemébe nem jön köny a saját szomorúságom miatt. Ha a levél legcsekélyebb reményt engedett volna arra nézve, hogy elhagyott jegyese megbocsáthat neki, határozottan elutasítottam volna őt. De a harag és szemrehányás nélküli szilárdság, mely benne ki volt fejezve és mely még őszinte szerencsekívánatokot is tartalmazott - végkép kizárt minden reményt. A férfi szálnamra és szerelmére hivatkozott. Ön ismeri a nőt. Az én szívem is elérzékenyült. Így szóltam hozzá: Jól van tehát: igen! Egy hét múlva (még most is remegek, ha reá gondolok) egy hét múlva egybekelünk.

Csakugyan reszketett - kénytelen volt szünetelni, hogy lecsillapulhasson, mielőtt elbeszélését folytathatta volna. Az orvos, a ki még több tényt akart hallani, attól félt, hogy egy hosszú történetet lesz kénytelen végig hallgatni.

- Bocsásson meg, ha figyelmeztetem önt, hogy betegek várnak reám, - mondá. - Minél hamarább eljuthat ön a fődologra, annál jobb lesz reám s betegeimre nézve.

A sajtászerű - szomoru és egyszermind kegyetlen mosoly - újra megjelent az ismeretlen nő ajkai körül.

- Minden szó, melyet eddig mondtam, a fődologra tartozik, - viszonzá. - Erről ön egy percz mulva meg fog győződni.

Tovább folytatá elbeszélését:

- Tegnap - nem kell önnek attól félnie, hogy a történet hosszú lesz - tegnap egy ismerős családhoz voltam meghiva villás reggelire. Egy hölgy, kit életemben soha se láttam, későn érkezett; már mindnyájan felkeltünk az asztaltól és átmentünk a salonba. Véletlenül mellettem foglalt helyet és bemutatott bennünket egymásnak. Én ismertem őt névről, valamint ő is engem. Ugyanazon nő volt, kitől elraboltam jegyesét és a ki ama nemes levelet irta. Most figyeljen reám. Ön türelmetlen volt azért, mivel nem voltam képes önben érdekeltséget ébreszteni azzal, a mit az imént mondtam. Azért beszéltem el mindent, hogy önt meggyőzzem arról, hogy én részemről legcsekélyebb ellenséges indulatot sem éreztem e nő ellen; sőt bámultam őt, élénk részvétellel viseltetem iránta - e részben semmiféle szemrehányást se tehettem magamnak. Ez nagyon fontos körülmény, a mint ön azonnal látni fogja. Okom van meggyőződve lenni arról is, hogy ő mindenről teljesen és a valóságnak megfelelőleg volt értesítve és tudta, hogy engem semmi jogos vád sem érhet. És most, miután ön is tudja mindezen szükséges előzményeket, magyarázza meg, ha lehet, mikép történt az, hogy midőn felkeltem és szemeim e nő szemeivel találkoztak, fagyos hidegség futott rajtam végig, tetőtől talpig, remegtem és megborzadtam és életemben legelőször éreztem, mi az a halálos félelem?

Az orvos végre érdeklődni kezdett.

- Volt valami különös e nő külsejében? - kérdé.

- Semmi, épen semmi! - felelé a nő hevesen. - Nehány szóval leírhatom őt: olyan volt, mint a legtöbb angol nő, hideg kifejezésű világoskék szemek, rózsapiros ajk, kimért udvarias modor, kedélyes száj, vastag áll és egyéb semmi.

- Volt talán valami arckifejezésében, a mi önt meglepte, midőn legelőször reá tekintett?

- Egyéb semmi, mint azon természetes kíváncsiság, melyet ama nő látása ébreszthetett benne, ki miatt őt kedvese elhagyta és talán némi meglepetés a miatt, hogy e nő nem birt szebb és vonzóbb külsővel, de mindkét érzélem a legkifogástalanabb udvariasság szűk korlátai közt maradt és a mennyire képes voltam megítélni, csak néhány percig tartott. Azért mondom, hogy a „mennyire képes voltam megítélni,” mert a borzasztó izgatottság, melyet bennem ébresztett, megzavarta ítélőtehetségemet. Annyira megrémített, hogy ha képes lettem volna elmenni az ajtóig, okvetlenül kifutok a szobából. De még csak lábaimon se voltam képes megállni, hanem visszahanyatlottam a székre; a rémület erőt vett rajtam e nyugodt kék szemek láttára, melyek csupán a meglepetés kifejezésével néztek reám. Korántsem fejezi ki érzelmeimet, ha azt mondom, hogy szemei oly hatást tettek reám, mint egy kigyó tekintete. Lelkét éreztem bennük, mely az én lelkembe tekintett - ugyszólván megfélelkezve saját halandó voltáról. Elmondom önnek a benyomást, melyet reám tett, egész iszonyúságában és örültségében! E nő (a nélkül, hogy ő maga tudná) arra van rendeltetve, hogy életem gonosz szelleme legyen. Ártatlan szemei a gonoszság oly csiráit fedezték fel lelkemben, melyekről magamnak se volt sejtelmem mindaddig, mig azokat tekintetének hatása alatt kifakadni

érzém. Ha jövő életemben hibákat - sőt bűnöket fogok elkövetni - ő fog azokért boszut állni és pedig, mint erősen hiszem, saját öntudatos akarátán kívül. Mindezt éreztem egy leírhatatlanul kinos percben és - kétségkívül arcom is visszatükrözte ezen érzést. A jószívű, nyájas teremtésben gyöngéd aggodalom támadt miattam. „Ugy hiszem, hogy e szobában nagyon meleg van, kérem rendelkezék illatszeres üvegemmel.” Hallottam, a mint e nyájas szókat mondá: egyébre nem emlékezem, elájultam. Mire ismét magamhoz tértem, az egész társaság elment, csupán a háziasszony maradt mellettem. Az első pillanatban semmit se tudtam neki mondani; a borzasztó benyomás, melyet önnek elmondani megkísérlettem, visszatért eszméletemmel együtt. Mihelyt képes voltam beszélni, megkértem őt, mondjon el mindent őszintén azon nőről, kit jegyesétől megfosztottam. Ön láthatja ebből, hogy némi halvány reményem volt azt hallani, hogy jelleme mégsem oly nemes mint feltételeztem, hogy nagylelkű levele csak ügyes álszenteskedés eredménye volt - szóval hogy titokban gyűlölt engem és elég ravasz volt ezt eltitkolni. Nem! háziasszonyom gyermekkorra óta ismerte őt és oly szoros barátságban álltak együtt, mintha testvérek lettek volna, - tudta, hogy oly jó, oly ártatlan és annyira képtelen valakit gyűlölni, mint a legnagyobb szent, a ki valaha élt. Azon egyetlen reményem, hogy csupán gyakran tapasztalható közönséges elősejtelmet éreztem egy közönséges ellenséggel szemközt - e reményem végkép elenyészett. Még egy kísérletet tehettem és megtettem azt is. Elmentem a férfihoz, kinek oda ígértem kezemet. Könyörögtem neki hogy mentsen fel adott szavam alól. Megtagadta. Kijelentettem, hogy megszakítom viszonyunkat. Megmutatta nővéreinek, fivéreinek, legkedvesebb barátjainak leveleit - melyekben ezek kéri és figyelmeztetik őt, hogy fontolja meg a dolgot, mielőtt engem nőül venne - és melyekben ismétlik azon gyalázatos rágalmozó híreket, melyeket felőlem Párisban, Bécsben és Londonban hallottak. „Ha ön vonakodik nőmmé lenni” - mondá aztán - „akkor ez által elismeri, hogy e hírek igazak - elismeri, hogy nem mer szembezállni a társasággal, mint az én feleségem!” Mit felelhettem erre? Nem lehetett ellentmondanom; tökéletesen igaza volt: ha vonakodom, okvetlenül tönkre teszem jó hirneveimet. Beleegyeztem, hogy egybekeljük a kitűzött napon - és eltávoztam. Azóta egy éj mult el. Most itt vagyok, azon erős meggyőződéssel, hogy e nő végzetes befolyást fog gyakorolni életemre. Itt vagyok az egyetlen kérdéssel, az egyetlen ember előtt, ki arra feleletet képes adni. Utólszor kérdem, uram, mi vagyok én, egy démon-e, a ki megpillantotta a boszuló angyalt, vagy csak egy szegény örült nő, kit beteg elméjének káprázata ejtett rémületbe?

Wybrow orvos felkelt és el volt határozva véget vetni e párbeszédnek.

Mély és kinos benyomást gyakorolt reá amit hallott. Minél tovább hallgatta szavait, annál ellenállhatatlanabban erőszakolta fel magát reá azon meggyőződés, hogy e nő gonosz. Hasztalan igyekezett rábeszélni magát, hogy talán inkább szánalomra méltó, betegesen érzékeny képzelme miatt; hogy érzi a gonoszság azon csiráit, melyek mindnyájunkban lappanganak és komolyan igyekezik megnyitni szívét jobb természete üdvös befolyásának. Az orvos hiába fáradott; mindezekből semmit se volt képes elhiteni magával. Bizonyos titkos ösztön azt sugta neki, oly érthetőn, mintha hangosan beszélt volna:

„Ovakodjál hitelt adni szavainak!”

- Már megmondtam önnek véleményemet, - mondá dr. Wybrow. - Nincs az orvosi tudomány által felfedezhető semmiféle jel, mely arra mutatna, hogy az ön elméje meg volna háborodva, vagy hogy a megháborodástól félni lehetne. A mi a velem közölt benyomásokat illeti, ezekről csak azt mondhatom, hogy nézetem szerint inkább papi mint orvosi tanácsot igényelnek. Egy dolgról legyen meggyőződve: arról, hogy a mit e szobában mondott, örökké titok fog maradni. Vallomásai nálam biztos őrizet alatt vannak.

A nő bizonyos dacos elszántsággal hallgatta őt végig.

- Ennyi az egész? - kérdé.

- Ennyi, - felelé Wybrow.

A nő egy kis csomag bankjegyet tett le az asztalra.

- Köszönöm, uram, ime itt van a tiszteletdíja.

E szókkal felkelt. Fényes fekete szemei a kétségbeesés oly irtóztató kifejezésével tekintettek az ég felé, hogy az orvos félre fordítá fejét, mert képtelen volt e látványt elviselni. Vére fel-lázadt, már csak azon gondolattól is, hogy valamit elfogadjon tőle, - nem csupán pénzt, de bármit, a mit e nő megérintett. A nélkül hogy reá tekintett volna, így szólt:

- Vegye vissza; lemondok a tiszteletdíjról.

A nő nem figyelt e szókra, melyeket talán nem is hallott. Folyvást az ég felé tekintve, halk hangon így szólt magában:

- Hadd jöjjön a minék jönnie kell... nem küzdök tovább. Alávetem magamat.

Fátyolát lebecsátá arcára, meghajtá magát az orvos előtt és távozott.

Wybrow orvos csöngetett és utána ment a tornácra. Midőn az inas becsukta utána az ajtót, az orvos lelkében hirtelen - hozzá teljesen méltatlan, de egyszersmind ellenállhatlan kíváncsisági ösztön támadt. Elpirult, mint egy iskolás fiu és így szólt inasához:

- Kísérje őt hazáig és tudja meg a nevét.

Az inas egy percig urára nézett, mintha kétségben lett volna az iránt, vajon jól hallott-e. Wybrow ur némán nézett reá. Az engedelmes inas tudta mit jelent e némaság - kalapját vette és kisietett az utcára.

Az orvos visszament dolgozó szobájába. Lelkét kellemetlen érzelmek ostromolták. Vajon-e nő gonoszága nem fertőztette-e meg a házat és nem tapadt-e reá is valami e ragályból? Mily gonosz lélek vett erőt rajta, hogy ennyire lealacsonyította magát saját inasa szemeiben! Gyalázatos tettet követett el - egy becsületes embert, ki őt sok éven át hiven szolgálta, kém-szerepre használt fel! E gondolat annyira megdöbbenette őt, hogy ismét kiszaladt a tornácra és kinyitotta a főajtót. Az inas már eltűnt, nem hívhatta őt vissza. Csak egy menedéke volt az ellen, hogy önmagát ne kelljen megvetnie: - a munka. Kocsijába ült és sorra látogatta betegeit.

Ha a hires orvos képes leendett megingatni saját hirnevét, e délután bizonyára megtette volna. Sohasem volt ily szórakozott és mogorva a betegek ágya mellett. Máskor sohase halasztotta holnapra a rendelőnyírást, vagy az orvosi vélemény-mondást, melyet ma kellett volna el-végeznie. A szokottnál korábban ment haza és nagyon elégedetlen volt magával.

Az inas visszatért. Wybrow ur szégyelte kérdést intézni hozzá. Az inas elmondta küldetésének eredményét, anélkül, hogy kérdést várt volna.

- A hölgy neve Naroná grófné. Lakása...

Az orvos nem várta be, míg inasa az idegen nő lakását megmondta, hanem egy fejbőlintással tudomásul vevén a név bejelentését, gyorsan bement dolgozó szobájába. A tiszteletdíj, melyet visszautasított, még most is ott feküdt az asztalon, az apró fehér boritékban. Betette egy nagyobb boritékba, lepecsélte és a legközelebbi rendőrállomáson levő „szegények perselye” címét írva reá, behívta inasát és meghagyta neki, hogy másnap reggel vigye el rendeltetése helyére.

Az inas kötelességéhez hiven, nem mulasztá el a szokásos kérdést:

- Itthon fog ebédelni orvos ur?

Wybrow orvos egy percnyi habozás után így felelt:

- Nem; a klubban fogok ebédelni.

Az ember összes erkölcsi tulajdonságai közül legmegvesztegethetőbb az, melyet „lelkiismeretnek” szoktak nevezni. Vannak lelki állapotok, melyekben a lelkiismeret a legszigorubb bíró. Máskor ismét az ember a lehető legjobb viszonyban él lelkiismeretével, sőt egyik a másik büntársává szegődik. Midőn Wybrow orvos másodszor eltávozott hazulról, mégcsak meg sem kísérelt eltagadni önmaga előtt, hogy a klubban való ebédelésének egyetlen célja meghallani: mit beszél a világ Naroná grófnéről.

HARMADIK FEJEZET.

Volt idő, midőn azon férfiak, kik a pletyka élvezetére vágytak, a nők társaságát keresték fel. Most már okosabb lett a világ. Az ember, ha pletykát akar hallani, a klub dohányzó termébe megy.

Wybrow orvos szivarra gyujtott és körülnézett klubbeli tagtársai diszes koszoruján. A dohányzó terem nagyon népes volt, de a társalgás még nagyon akadozott. Az orvos egészen ártatlan arccal alkalmazta a kellő buzditó szert. Midőn felveté azon kérdést, vajon ismeri-e valaki Naroná grófnét? szavait a meglepetés egyhangú felkiáltása követte. Az egész társaság egyetértett abban, hogy eddig még soha se vetett fel senki ily képtelen kérdést. Minden emberi lény, kinek a legcsekélyebb igénye van társadalmi állásra, okvetlenül ismeri Naroná grófnét. A lehető legfeketébb színezetű európai hírnévvel bíró kalandornő - ez volt az általános vélemény a halvány arcú és tüzszemű nőről.

A részletekre áttérvén, a klub minden tagja egy-egy botrányos adattal járult a grófné élet-történetéhez. Mindenekelőtt kétségbevonták, ha csakugyan dalmáciai születésű-e mint ő maga mondá. Kétségbevonták, ha csakugyan egybekelt-e valaha azon gróffal, kinek állítólag özvegye volt. Kétségbevonták, ha azon ember, ki őt utazásaiban kísérte (és ki Rivar bárónak és a grófné bátyjának mondta magát) csakugyan testvére volt-e. A közhir azt beszélte, hogy a bárót az európai szárazföld minden kártyabarlangjában ismerik. A hir azt suttogta, hogy állítólagos nővére csak alig menekült azon kellemetlenségtől, hogy Bécsben egy híres mérgezési perben, mint egyik főrészes szerepeljen; - hogy Milanóban, mint osztrák kém volt ismeretes, hogy párisi lakása, mint játékbarlang volt feljelentve a rendőrségnél - és hogy jelenlegi tartózkodása Angolországban e felfedezés természetes következménye. Csak egyetlen ember volt az egész társaságban, a ki pártját fogta a gyanúsított nőnek, és kijelenté, hogy jellemét kegyetlenül és igazságtalanul rágalmazták. De minthogy ezen ur ügyvéd volt, állításának legcsekélyebb értéket se tulajdonítottak és védelmét természetesen mindenki a hivatásával járó ellenmondási viszketegnek róttá fel. Gunyosan kérdezték tőle, hogy mit tart azon körülményekről, melyek közt a grófné jegyet váltott, és az ügyvéd erre azon jellemző nyilatkozatot tette, hogy e körülményeket mindkét félre nézve csakis tiszteletreméltóknak - a grófné jegyesét pedig nagyon irigylendő embernek tartja.

Ezeknek megtörténte után az orvos a meglepetés még egy hangos kitörését idézte elő azon kérdésével, hogy ki hát azon orosz gentleman, kihez a grófné nőül fog menni?

A dohányzóteremben egybegyült barátai egyhangulag elhatározták, hogy a híres orvos bizonyára most ébredt fel husz évig tartó természetfeletti álomból. Hiába argumentált azzal, hogy hivatása annyira elfoglalja, hogy valóban nincs ideje és kedve a nagy világi pletykákra figyelni. Egy ember, a ki nem tudta, hogy Naroná grófné Hamburgban pénzt vett kölcsön nem csekélyebb egyéniségtől, mint Montbarry lordtól és aztán reá birta őt, hogy kezét megkérje -

az ilyen ember nyilván azt se tudta, hogy ki az a Montbarry lord. A klub ifjabb tagjai, kiknek e tréfa nagyon tetszett, egy pincér által elhozatták az „angol peerek genealógiája” című munkát és az orvos kitanítása okáért hangosan felolvasták a nevezett lordra vonatkozó adatokat - megtoldván azokat saját felvilágosító észrevételeikkel.

„Westwick Herbert János; első Montbarry of Montbarry báró. Irlandi peer. Indiában tett kitűnő katonai szolgálataiért emeltetett a peeri méltóságra. Születési éve 1812. Most tehát - édes orvos - éppen hetven éves. Nőtlen. A jövő héten fog megnősülni - édes doktor - és nőül veszi azon bájos özvegyet, kiről az imént beszéltünk. Valószínű örököse a lord öccse, István-Robert, ki a runigatei lelkész, tisztelendő Marden Silas legifjabb leányát, Ellát vette nőül, mely házasságból három leány származott. Ő lordságának ifjabb fivérei, Ferenc és Henrik, nőtlenek. Nővérei a következők: Lady Barville, Sir Barville Tivadar (baronet) neje és Anna néhai Norbury Péter özvegye. Tartsa jól eszében édes orvos, ő lordságának rokonait, a három Westwick testvért. Istvánt, Ferencet és Henriket, s továbbá Lady Annát és özvegy Norbury-nét. Az öt közül egy se lesz jelen az esküvőn és egy se fogja elmulasztani, mindent mozgásba tenni, hogy az egybekelést megakadályozza, hacsak a grófné erre legcsekélyebb alkalmat nyújt. Ha a család ezen ellenséges indulatu tagjaihoz még hozzáadjuk azon megsértett rokont, a ki e könyvben nincs megemlítve...

A terem több oldaláról hangozó tiltakozás véget vetett a felolvasásnak és megmenté az orvost a további üldöztetések elől.

- Ne emlitsék e szegény leány nevét; nem illő tréfát üzni e szomoru dologgal. E szerencsétlen leány nemesen viselte magát egy gyalázatos kihívással szemben és Montbarryra nézve csak azon egyetlen mentség hozható fel, hogy örült, vagy eszelős.

Ily kifejezésekben nyilvánult a tiltakozás minden oldalról. Az orvos, bizalmas párbeszédbe ereszkedvén legközelebbi szomszédjával, felfedezte, hogy a kérdéses hölgyet már ismeri (a grófné vallomásai után) mint Montbarry lord elhagyott jegyesét. Lockwood Agnes volt a neve. Azt beszéltek róla, hogy szépség tekintetében messze felülmulja a grófnét, kinél néhány évvel fiatalabb is. Noha senki se tagadta, hogy a férfiak naponkint szoktak bolondságokat elkövetni bizonyos nők miatt, mégis Montbarry lord elvakultságát menthetetlennek tartotta mindenki. E véleményben mindenki egyetértett, még az ügyvédet sem véve ki. Senkinek se jutott eszébe azon számtalan eset, melyekben a nemi befolyás ellenállhatatlannak bizonyult, még oly nők személyében is, kik a szépségre legcsekélyebb igényt sem tarthattak. Montbarry lord választásán leginkább megbotránkoztak a klub azon tagjai, kiket a grófné legkönnyebben megigézhettek volna, ha őket erre érdemeseknek tartja.

Még javában folyt a társalgás a grófné egybekelésének témája felett, midőn a dohányzó terembe a klub egyik tagja lépett be, kinek megjelenése egyszerre elhallgattatott mindenkit.

Wybrow legközelebbi szomszédja így szólt az orvoshoz:

- Ez Montbarry öccse - Westwick Henrik.

Az ujonnan érkezett keserű mosolylyal tekintett köröskörül.

- Önök bátyámról beszéltek, - mondá. - Az én jelenlétem ne háborgassa önöket. Senki sem viseltethetik mélyebb megvetéssel bátyám iránt, mint én magam. Csak rajta - uraim! csak rajta!

De egyik a jelenlevők közül szaván fogta a szót. Az ügyvéd volt, ki már előbb vállalkozott a grófné védelmére.

- Én ugyan egyedül állok véleményemmel, - mondá, - de nem szégyenlem azt ismételni az egész világ előtt. Az én meggyőződésem szerint Naron grófnéval kegyetlenül és igaztalanul bánnak. Miért ne lenne Montbarry lord nejévé! Ki mondhatja, hogy számításból megy hozzá nőül?

Montbarry öcscse egyenesen a szóló felé fordult és így felelt:

- Én mondom.

E válasz megrendithette volna némely ember meggyőződését, de az ügyvéd szilárdul megmaradt nézete mellett.

- Ugy hiszem, nem csalódom, viszonzá, ha azt mondom, hogy ő lordságának csak épen annyi a jövedelme, a mennyi elég arra, hogy rangjához képest élhessen, és hogy ezen jövedelmet csaknem egészen irlandi földbirtoka után huzza, melynek minden talpalatnyija tul van terhelve jelzáloggal.

Montbarry öcscse igenlőleg intett fejével, annak jeléül, hogy ez ellen nincs észrevétele.

- Ha ő lordsága előbb hal meg, - folytatá az ügyvéd - úgy tudom, nem hagyhat örökül egyebet négyszáz fontnyi életjáradéknál, mely szintén az uradalmat fogja terhelni. Katonai nyugdíja és egyéb illetményei, halálával megszűnnek, mint mindnyájan tudjuk. Tehát mindössze négyszáz fontnyi évi jövedelmet hagyományozhat a grófnénak, ha özvegyen hagyja hátra.

- Ez a négyszáz font évi jövedelem még nem minden, - viszonzá Westwick ur. - Bátyám tizezer fontra biztosította életét és az egész összeget a grófnéra ruházta át halála esetén.

E hír nagy hatást idézett elő. A jelenvoltak egymásra néztek és ismételték e három hangzatos szót:

- Tíz ezer font!

Az ügyvéd a falhoz levén szoritva, még egy kétségbeesett kísérletet tett állásának védelmezésére.

- Szabad-e tudnom, ki tette függővé ezen átruházástól a házasság megtörténtét. Bizonyára nem maga a grófné volt?

- Nem, - felelé Westwick Henrik, - hanem a grófné testvérbátyja, a mi egészen egyre megy.

Ezután semmit sem lehetett többé szólni, legalább addig nem míg Montbarry öcscse jelen volt. A társalgás más mederbe tért át és az orvos hazament.

De beteges kíváncsisága a grófnét illetőleg koránse csillapult le. Üres perceiben azon vette magát észre, hogy tünődik, vajon sikerülni fog-e Montbarry lord családjának megakadályozni a házasságot. Sőt mi több úgy érzé, hogy folyvást növekszik vágya, láthatni a szerelmes lordot. Az egybekelést megelőző rövid időköz alatt naponkint betekintett a klubba, azon reményben, hogy valami újabbat fog hallani. Semmisse történt, legalább a klub látogatói semmiről sem tudtak.

A grófné állása biztos volt. Montbarry azon elhatározása, hogy őt nőül veszi, rendületlenül állt. Mindketten római katolikusok lévén, a Spanish Place-on lévő kápolna volt kijelölve az esketési szertartás színhelyéül. Mindössze ennyit hallott felőlük az orvos és egyebet nem.

Az esküvő napján, miután néhány percig küzdött volna önmagával, csakugyan feláldozta betegeit és az ezek által fizetendő aranyakat és nagy titokban elszompolgott megnézni az esküvőt. Halála napjáig haragudott mindenkire, a ki valaha emlékeztette őt arra, a mit e napon tett.

Az esküvő legnagyobb csendben ment véghez. A templom ajtaja előtt egy üveges hintó állt, benn a templomban imitt-amott néhány ember lézengett, többnyire az alsó néposztályból és legtöbbször vén asszonyok. Itt-ott az orvos, néhány ismerős arcot fedezett fel - klubtagokét, kiket szintén a kíváncsiság hozott ide, mint őt magát. Csupán négy ember állt az oltár előtt: a menyasszony, a vőlegény és két tanu.

Az utóbbiak közül az egyik egy korosabb nő volt, ki a grófné társalgónéja vagy komornája lehetett; a másik kétségkívül fivére, Rivar báró volt. Az egész társaság (az arát is ideértve) reggeli öltözetet viselt. Montbarry lord középkorú, katonás magatartású ember volt, arca és alakja semmiben sem tért el a mindennapiastól. Rivar báró szintén egy ismeretes típust képviselt. Finom bajuszát, átható szemeit, göndör haját és merész fejhordozását száz meg száz példányban lehet látni Páris boulevardjain. Csupán egy negatív tulajdonsága volt figyelemre-méltó: az, hogy nem hasonlított nővérehez. Még maga a szertartást végző pap is egy igénytelen alázatos arcú öreg ember volt, ki nagy rezignációval végezte teendőit és észrevehetőleg csúzos fájdalmak bántották valahányszor meg kellett hajtania a térdét. Az egyetlen feltűnő szereplő, a grófné, csak a szertartás elkezdésekor lebbenté fel fátyolát és egyszerű ruháján valóban semmi se volt a mi megérdemelte volna, hogy az ember másodszor is reá pillantson. Az orvos koronkint az ajtóra vagy a karzatokra tekintett, homályos sejtelemmel várva valamely tiltakozó idegen megjelenését, ki valami borzasztó titok birtokában van és félbe fogja szakítani az egyházi szertartást. Nem történt semmi, a mi legkevésbé is hasonlított volna váratlan eseményhez - semmi rendkívüli, semmi drámai. A lord és a grófné egybeköttetvén, mint férj és nő távozott a két tanu kíséretében a sekrestyébe, aláírni az anyakönyvet és Wybrow orvos még mindig várt, még mindig remélte, hogy bizonyynyal fog történni valami, a mit érdemes meglátni.

De az idő haladt, a házaspár visszatért a sekrestyéből és a templom hajóján végig elindult az ajtó felé. Wybrow orvos visszahúzódott, midőn feléje közeledtek. Nagy meglepetésére és megzavarodására a grófné megpillantá őt. Hallotta amint így szólt férjéhez:

- Várjon egy percre, egy jó barátomat látom itt.

Montbarry lord igenlően intett fejével és megállt. Neje oda ment az orvoshoz, megragadta kezét és erősen megszorította. Wybrow ur érezte átható fekete szemeinek pillantását a fátyolon keresztül is.

- A mint ön látja, - mondá a grófné, - ismét egy lépés azon uton, mely a véghez vezet.

E sajátos szöveget szövegként ejtette ki, aztán visszatért férjéhez. Mielőtt az orvos magához térhetett és utánuk mehetett volna, Montbarry lord és neje már a kocsiban ült és elhajtattak.

A templomajtó előtt állt azon három vagy négy klubtag, kiket ép úgy, mint az orvost, a kíváncsiság hozott ide. Mellettök állt az ara fivére és várt; nyilván látni akarta azon embert, a kit huga fényes nappal megszólított. Merész szemei, melyekben a gyanu kifejezése lobbant fel egy pillanatra, az orvos arcán nyugodtak. De a felhő csakhamar eltűnt homlokáról; a báró igéző nyájjassággal mosolygott, megemelte kalapját hugának barátja előtt s ezzel távozott.

A klubtagok a templomajtó lépcsőin konklavévá alakultak. Legelső sorban a bárót kezdték szapulni.

- Átkozottul gonosz arcú gazember!

Azután Montbarryre került a sor:

- Vajon Irlandba viszi-e ezt az irtózatot asszonyt?

- Dehogy viszi! hiszen nem merne bérlői előtt megjelenni, kik mindnyájan ismerik Lockwood Agnes esetét?

- De hát hova megy?
  - Skótországba.
  - Beleegyezett az asszony?
  - Csak két hétre utaznak oda, azután visszajönnek Londonba és innét külföldre mennek.
  - És soha sem fognak többé visszatérni Angolországba?
  - Ki tudná ezt megmondani? Látta ön, mily pillantást vetett Montbarryra, mikor az esketési szertartás kezdetén felemelte fátyolát? Én az ő helyén még akkor is visszaléptem volna. Látta őt ön is orvos ur?
- De akkor már Wybrow orvosnak eszébe jutottak betegek, eleget hallott a klubbeli pletykából, Rivar báró példáját követte és eltávozott.
- A mint ön látja, ismét egy lépés azon uton, mely a véghez vezet - ismétlé magában, midőn hazafelé indult. - Vajon milyen véghez?

NEGYEDIK FEJEZET.

Lockwood Agnes az esküvő napján egyedül ült londoni lakásának kis nappali szobájában és elégette a leveleket, melyeket egykor Montbarry lordtól kapott.

Midőn a grófné oly szándékos felületességgel leírta őt az orvos előtt, elmulasztá még csak futólag is megemlíteni azon kellemet, mely Agnest leginkább jellemezte: a jóság és tisztaság kifejezését, mely azonnal meghódította mindazokat, kik hozzá közeledtek. Jóval fiatalabbnak látszott, mint valóban volt. Üde arczsine és félnék modora mellett igen természetes volt, hogy mindenki úgy beszélt róla, mint „fiatal leányról”, pedig már közel járt a harminc évhez. Egyedül élt öreg dajkájával, ki rendkívül ragaszkodott hozzá. Csekély jövedelme épen elég volt ahhoz, hogy mindketten megélhessenek belőle.

Arcán a szomorúság legcsekélyebb jele se látszott, midőn ketté szakítá hűtlen kedvesének leveleit, és bedobta a tűzbe, melyet e célra gyújtott meg. Agnes, szerencsétlenségére azon nők közé tartozott, kik sokkal mélyebben éreznek, hogysen megkönnyebbülést találnának a könyvekben. Halvány és nyugodt volt, midőn remegő ujjáival egyenkint megsemmisíté a leveleket a nélkül, hogy azokat még egyszer átolvasni merte volna. Már az utolsót is eltépte, és még mindig habozott beledobni a többi után a gyorsan pusztító tűzbe, midőn öreg dajkája belépett és megkérde őt, nem volna-e hajlandó elfogadni „Henrik urat” - értvén e név alatt a Westwick-család legifjabb tagját, ugyanazt, ki a klub dohányzó termében nyíltan kifejezte mély megvetését testvérbátyja iránt.

Agnes habozott. Arcára gyönge pír lopódzott.

Volt idő, régen, nagyon régen, midőn Westwick Henrik megvallotta, hogy szereti őt. Agnes is vallomást tett neki és tudtára adta, hogy szívet bátyja bírja. Henrik elviselte a csalódást, és ezentul oly viszony fejlődött közte és Agnes közt, mintha testvérek lettek volna. A nő ezelőtt soha sem érzett zavart, ha reá gondolt. De most, ugyanazon napon, midőn Montbarry lord egy más nővel kelvén egybe, betetőzte irányában elkövetett árulását, most némileg visszataszító volt reá nézve azon gondolat, hogy Henrikkel találkozzék. Az öreg dajka (ki még a bölcsőben ismerte mindkettőt), észrevette e tétovázást, és kétségkívül rokonszenve az ifjuval, épen az alkalmas pillanatban szólalt fel Henrik érdekében.

- Ő el fog utazni kedvesem, és csupán kezet akar veled szoritani, és Isten hozzádot akar mondani.

E néhány szó nem téveszté el hatását. Agnes reászánta magát, hogy elfogadja unokatestvérét.

Henrik oly gyorsan lépett be, hogy meglátta, midőn Agnes Montbarry utolsó levelének darabjait a tűzbe dobta. A nő élénken megszólítja őt:

- Ön nagyon hirtelen hagyja el Londont, Henrik. Valamely ügy miatt, vagy csupán időtöltésből utazik el?

Az ifju nem felelt, hanem a helyett a lángoló levélre és egy halmaz fekete hamura mutatott, mely a kandalló márványlapján hevert.

- Ön leveleket égetett el?

- Ugy van.

- Az ő leveleit?

- Azokat.

Henrik gyöngéden megfogta Agnes kezét.

- Nem tudtam, hogy épen oly pillanatban jövök, midőn ön kétségkívül egyedül óhajt lenni. Bocsásson meg Agnes, majd felkeresem önt, ha visszatértem utazásomból. Agnes mélabús mosolylyal intett neki, hogy foglaljon helyet.

- Gyermekkorunk óta ismerjük egymást - mondá. - Miért éreznék magamban indokolatlan büszkeséget az ön jelenlétében? Miért lennének titkaim ön előtt? Már régebben visszaküldtem mindazon ajándékokat, melyeket az ön bátyjától kaptam. Azt tanácsolták, hogy ne érjem be ezzel, és ne tartsak meg semmit, a mi reá emlékeztethetne, szóval, hogy égessem el leveleit. Megfogadtam a tanácsot, de megvallom, kissé visszariadtam attól, hogy legutolsó levelét is megsemmisítem. Nem azért, mert a legutolsó volt, hanem azért, mivel ez volt benne.

Ezzel felnyitá kezét és megmutatá neki Montbarry hajfürtjét, mely aranszállal volt összekötve.

- Rajta, hadd menjen ez is a többi után.

E szókkal leejté a hajfürtöt kezéből, a lángok közé. Néhány pillanatig, háttal fordulva Henrik felé, a kandalló párkányára támaszkodott és a tűzbe nézett. Az ifju leült a kijelölt székre. Arczán saját szerü ellenmondás volt kifejezve; szemeiben könnyek csillogtak, míg a szemöldökét a harag ránczóla össze. E szökat mormogá magában:

- Átkozott ember!

Agnes összeszedte minden erejét és az ifjura tekintett.

- Hát miért utazik el ön, Henry?

- Kedélyem le van hangolva, Agnes. Szórakozás után vágyom.

Lockwood Agnes csak rövid szünet után szólalt meg újra, Henrik arczáról leolvasta, hogy reá gondolt, midőn a fennebbi szavakat mondá. Hálát érzett azért iránta, de lelke nem volt az ifjúnál - lelke még mindig azon embernél volt, ki őt hűtlenül elhagyta, Agnes ismét a tűz felé fordult.

- Igaz-e - kérdé hosszas szünet után - igaz-e, hogy ma keltek egybe?

Henrik mogorván felelt ezen egyetlen szóval:

- Igaz.

- Ön is jelen volt a templomban?

Az ifju e kérdést megbotránkozva és meglepetve fogadta.

- Én, a templomban? - ismétlé, - inkább mennék a -

Itt félbeszakítá szavait és kis vártatva folytatá:

- Hogyan kérdezhet ön ilyesmit? Én nem beszéltem Montbarryval, sőt nem is láttam őt, mióta ön irányában oly gyáván és gazul viselte magát.

Agnes hirtelen reá nézett, de egy szót sem szólt. Henrik megérté e némaságot is, és bocsánatot kért tőle. De az ifju még mindig boszus volt.

- Némely embert még e földön elér a sors büntetése, - mondá. - Keserűen meg fogja még siratni azon napot, melyen e nőt az oltár elé vezette.

Agnes leült melléje egy székre, és meglepetve tekintett reá.

- Észszerü dolog-e annyira haragudni reá azért, mert az ön bátyja jobban szerette őt, mint engem?

Henrik hirtelen feléje fordult.

- Épen ön akar az egyetlen lenni az egész világon, a ki a grófnét védelmezi?

- Miért ne? - felelé Agnes. - Én semmi rosztat se tudok felőle. Az egyetlen alkalommal, midőn találkoztunk, nagyon félnék, ideges és borzasztóan beteg kinézésü, sőt valósággal annyira beteg volt, hogy a szobában uralkodó hőségtől elájult. Miért ne lennénk igazságosak iránta? Tudjuk, hogy soha se volt szándékában engem bántani, tudjuk, hogy sejtelemmel se birt az én viszonyomról Montbarry lorddal. -

Henrik türelmetlenül emelte fel kezét és közbeszólt:

- Az igazságosságnak és a bocsánatkészségnek is van határa. Nem hallgathatom, midőn ön ily türelmes hangon beszél, holott oly botránzosan és kegyetlenül bántak önnel, igyekezzék mind a kettőt elfeledni, Agnes. Adja az Isten, hogy képes legyen ezt tenni.

Agnes kezét a karjára tette.

- Ön nagyon jó hozzám, Henrik, de nem ért engem egészen. Én magamról és bánatomról egészen máskép gondolkoztam, mikor ön belépett. Azon tünődtem, vajjon elenyészhetik-e úgy, mintha soha se létezett volna, az ön bátyja iránti érzelmem, mely egészen betölté szívemet, és összeolvadt mindazzal, ami legjobb és leghivebb bennem. Megsemmisítettem a legutolsó látható jelt is, mely reá emlékeztet. E világon soha se fogom őt többé látni. De vajon teljesen szétszakadt-e a kötelék, mely bennünket egykor egybefűzött? Annyira idegenné lettem-e életének jó és bal sorsától, mintha soha se láttuk és soha se szerettük volna egymást. Mit gondol ön e felől Henrik? Én alig birom elhinni.

- Ha ön végrehajthatná rajta a megtorlás művét úgy, a mint megérdemli, viszonzá Westwick Henrik komolyan; akkor hajlandó volnék önnel egyetérteni.

Midőn e válasz ellebbent ajkairól, az öreg dajka újra megjelent az ajtóban, és egy uj látogatót jelentett be.

- Sajnálom, hogy kénytelen vagyok ismét zavarni, kedvesem, de Ferrariné van itt és tudni szeretné, mikor beszélhet veled egy pár szót.

Agnes Henrikhez fordult, mielőtt válaszolt volna.

- Emlékszik ön még Bidwell Emiliára, ki évekkal ezelőtt a falusi iskolában kedvenc tanítványom és később szobaleányom volt? Midőn szolgálatomból kilépett, nőül ment egy Ferrari nevű olasz futárhoz, de attól félek, hogy a házasság nem szerencsés. Megengedi ön, hogy pár percre bejöhessen?

Henrik felkelt, hogy bucsut vegyen.

- Örülnék, ha Emiliát láthatnám - mondá, - de más alkalommal. Most jobb lesz távoznom. Lelkem meg van zavarva, Agnes; és ha tovább maradnék, talán oly dolgokat mondanék önnek, melyeket jobb el nem mondani most. A mai éjjeli postahajóval átmegegyek Franciaországba; majd meglátjuk, mily hatással lesz reám pár heti szórakozás?

Aztán megragadta az ifju nő kezét, és komoly hangon kérdé:

- Tehetek önért valamit, Agnes?

Agnes megköszönte gondoskodását és igyekezett kihuzni kezét az övéből, Henrik azonban reszkető ujjakkal visszatartotta.

- Az isten áldja meg önt, Agnes! - mondá végre remegő hangon és a földre tekintve.

Agnes arca még egyszer elpirult, de a jövő perczen ismét halaványabbá lett mint valaha; épugy ismerte az ifju szívét, mint ő maga; - sokkal szomorubb volt, hogysem szólni birt volna.

Henrik ajkaihoz emelte kezeit, forrón megcsókolta és eltávozott a szobából, a nélkül, hogy még egy pillantást vetett volna Agnes arcára. A dajka utána ment a tornácig: a jó öreg asszony nem feledte el azon időt, midőn az ifjabb fivér bátyjának szerencsétlen versenytársa volt Agnes kezéért.

- Ne csüggedjen Henrik ur - suttogá a jó öreg, az alsóbb osztályok egyéneinek megfontolatlan józan észjárásával. Kérje meg a kezét újra, ha visszatér utazásából!

Agnes egy pillanatra egyedül maradván, fel s alá járt a szobában, és iparkodott visszanyerni önuralmát. Aztán megállt egy vízfestmény előtt, mely a falon függött, és egykor édesanyjái volt. A kép őt magát ábrázolá, gyermekkorában.

- Mennyivel boldogabbak volnánk - gondolá magában szomoruan - ha örökké gyermekek maradhatnánk!

E közben belépett a futár neje, egy alacsony termetű, gyöngé és szomorú nő, lenszinü szemöldökkel és savószinü szemekkel. Nagy alázatossággal meghajtá magát és koronkint nagyon szárazon köhécselt. Agnes nyájasan kezét szoritott vele.

- Nos, Emilia, mit tehetek önért?

A futár neje nagyon furcsán válaszolt e kérdésre.

- Nem merem megmondani, kisasszony.

- Hát olyan nehezen teljesíthető kívánság volna? Üljön le és mondja el, hogyan érzi magát. Talán kérése majd véletlenül kicsuszik a száján, beszélgetés közben. Hogyan bánik önnel a férje?

Emilia világos szürke szemei még savószinübbeknek látszottak. Fejét csóválta és nagy rezignációval sóhajtott.

- Határozott panaszt nem emelhetek ellene, kisasszony. De meg kell vallanom, hogy nem sokat gondol velem, és ugy látszik, nem nagyon szeret otthon lenni, sőt csaknem azt merném mondani, hogy megunta otthonát. Jobb lenne mindkettőnkre nézve kisasszony, ha bizonyos

időre elmehetne utazni, nem is említve a pénzt, melyet nagyon érezhetően kezdünk nélkülözni.

Ezzel szeméihez emelte zsebkendőjét és még nagyobb rezignációval sóhajtott, mint előbb.

- Nem egészen értem a dolgot, - viszonzá Agnes. - Azt hittem, hogy férje szerződött néhány hölgy mellé, kiket Svájcba és Olaszországba fog elkísérni.

- Épen ez volt a szerencsétlensége, kisasszony. Az asszonyságok közül egyik megbetegedett és a többi nem akar nélküle utazni. Kárpótlásul kifizették férjemnek egy havi díját. De az egész őszi és téli évadra szerződötték, és a veszteség nagyon érzékeny.

- Sajnálom, hogy ezt kell hallanom, Emilia. De remélni akarom, hogy akadni fog más alkalmazás.

- Nincs rajta a sor, kisasszony, ha a futárszerző hivatalban valakit szerződtetni akarnának. Annyi ember van most foglalkozás nélkül, ha magán uton lehetne őt ajánlani -

Itt elhallgatott, mintha azt akarta volna, hogy a bevégtetlen mondat önmagát egészítse ki.

Agnes azonnal megértette.

- Ön tőlem kíván ajánlatot, - viszonzá, - miért nem mondta meg ezt mindjárt? - Emilia elpirult.

- Oh! mily nagy szerencse volna ez férjemre nézve. Ma reggel a szerződtető hivatalba egy levél érkezett, melyben egy jó futárt keresnek, félévi szerződéssel, kisasszony. A sor más emberen van, és a titkár ezt akarja ajánlani. Ha férjem ugyanazon postával elküldhetné bizonyítványait, és ezekhez egy sort mellékelhetne az ön aláírásával, kisasszony, a dolog azonnal más fordulatot venne, mint mondani szokták. A magánajánlat az uraságok közt nagyon sokat használ.

Itt megint elhallgatott, megint sóhajtott és lenézett a padlóra, mintha különös okai volnának kissé szégyenleni magát.

Agnes unni kezdte azt a folytonos titkolódzó modort, melyben látogatója beszélt.

- Ha ön azt akarja, hogy valamelyik jó barátomhoz forduljak férje érdekében, miért nem mondja meg a nevét?

A futár neje sirva fakadt.

- Szégyenlem, kisasszony.

Agnes most legelőször szólta hozzá kissé boszusan.

- Ostobaság, Emilia. Mondja meg e nevet azonnal, vagy ejtsük el e dolgot - egyik a kettő közül.

Emilia elszánta magát egy utolsó, kétségbeesett erőfeszítésre. Zsebkendőjét morzsolgatta ölében, s aztán kimondta e nevet épügy, mintha egy ágyút sütött volna el:

- Montbarry lord.

Agnes fölkelte és rá nézett.

- Ön nagyon kellemetlen meglepetést készített számomra, - mondá nyugodtan, de oly kifejezéssel arcán, milyent a futár neje még sohasem látott rajta. Tudván azt, amit ön tud, éreznie kellett volna, hogy rám nézve lehetetlenség Montbarry lorddal érintkezni. Mindig azt hittem, hogy van önben némi gyöngédebb érzélem. Szomoruan tapasztalom, hogy csalódtam.

Bármily együgyű volt is Emilia, mégis érezte a szemrehányás súlyát. Halk, ingatag léptekkel elindult az ajtó felé.

- Bocsásson meg, kisasszony. Nem vagyok egészen oly rossz, mint ön gondolja. De mindegy, azért mégis bocsánatot kérek.

Ezzel kinyitotta az ajtót. Agnes visszahívta őt. Volt e nő bocsánatkérésében valami, a mi ellenállhatlanul érinté igazságos és nemes lelkét.

- Jöjjön, - mondá, - ne váljunk el így, nem szeretném önt félreismerni. Mi az, a mit ön voltaképpen tőlem kívánt?

Emilia elég eszélyes volt, ezuttal minden tétovázás nélkül felelni:

- Férjem el akarja küldeni bizonyítványait Skótországba, Montbarry lordnak, kisasszony. Csupán annyit óhajtottam volna, hogy levelében megírhasa, hogy ön már gyermekkor óta ismerte nejét, s ennél fogva az ő jóléte iránt is érdeklődik némileg. De most már azt se kérem, kisasszony. Ön megértette velem, hogy hibáztam.

Vajjon csakugyan hibázott-e? A mult emlékei és a jelen szomorúsága erős szószólók voltak Agnes szívében a futár neje mellett.

- A kérés nagyon csekélynek látszik, - mondá a szívjóság benyomása alatt, melynek mindig legnagyobb uralma volt felette. De mégsem tudom megengedhetem-e, hogy az én nevem megemlítették férje levelében. Hadd halljuk még egyszer szabatosan, mit akar felőlem írni.

Emilia ismétlé a szókat és aztán oly eszmét pendített meg, mely mindig különös értékkel bír a tollforgatáshoz szokott egyének előtt.

- Ha talán megkísérlené a kisasszony, hogyan hangzik ez leírva?

Bármily gyermekes volt is az eszme, Agnes megkísérlé.

- Ha megengedem, hogy nevemet említsék, - mondá, - legalább el kell határoznunk, hogy mily módon történjék.

Ezzel leírta a szókat a lehető legrövidebb és legegyszerűbb alakban.

„Bátorkodom fölemlíteni, hogy nőmet gyermekkorától fogva ismerte Lockwood Agnes kisasszony, ki épen ennél fogva némileg érdeklődik jólétem iránt.”

Ily szövegezésben bizonyára semmi se volt, a mi sejteni engedte volna, hogy Agnes megengedte a nevére való hivatkozást, vagy hogy csak tudomással is birt volna arról.

Még egyszer küzködött magával egy pillanatig, aztán átadta az iratot Emiliának e szókkal:

- Férjének ezt szóról-szóra le kell másolnia, a nélkül, hogy legcsekélyebb változtatást tenne rajta. E feltételek alatt kész vagyok teljesíteni kérését.

Emilia nemcsak hálát érzett, de valóban meg is volt hatva. Agnes kituszkolta a szegény asszonyt a szobából s így szólt:

- Ne engedjen időt, hogy megbánjam a mit tettem és visszavegyem az iratot.

Emilia eltűnt.

„Vajjon teljesen szétszakadt-e a kötelék, mely bennünket egykor egybefűzött? Annyira idegen lettem-e életének jó és balsorsától, mintha sohasem láttuk és sohasem szerettük volna egymást?”

Agnes a kandallón levő órára tekintett. Még alig múlt tíz perce, hogy e komoly kérdések lebbentek el ajkairól. Csaknem megdöbbenette őt azon gondolat, hogy a válasz oly köznapi módon következett be. A mai éjjeli posta még egyszer Montbarry emlékébe fogja őt idézni - egy szolga felfogadása ügyével kapcsolatban.

Két nap múlva a postán hálálkodó levél érkezett Emiliától. Férje elnyerte az állomást és futárminőségben szegődött félévre Montbarry lordhoz.

MÁSODIK RÉSZ.

ÖTÖDIK FEJEZET.

Montbarry lord és neje csak egy hétig utaztak Skótországból s azután váratlanul visszatértek Londonba. A lady alighogy megpillantotta a „Highland” hegyeit és tavait határozottan kijelenté, hogy nem akar velök bővebben megismerkedni. Midőn e vonakodás okát kérdezték, valódi római lakonizmussal így felelt:

- Svájcot már láttam.

Az ifju házaspár egy hetet Londonban töltött a legteljesebb elvonultságban. E hét egyik napján az öreg dajka a legszokatlanabb izgatottság állapotában tért vissza egy megbízatásából, melyet Agnes számára kellett elvégeznie.

Midőn egy nagyon keresett fogorvos ajtaja előtt elhaladt, Montbarry lorddal találkozott, ki épen akkor lépett ki a házból.

Az öreg asszony gonosz kedvteléssel beszélte el, hogy a lord bizony nagyon rossz színben van.

- Arca beesett, kedvesem és szakála őszülni kezd. Remélem, hogy a fogorvos jól megkinozta.

Agnes tudván, mennyire gyűlöli a hú öreg cseléd, hűtlenné lett jegyesét, hajlandó volt meglehetősen túlzottnak tartani a dajka leírását, mely nem is idézett elő reá egyéb hatást, bizonyos kellemetlen idegességnél. Ha kimegy nappal az utcára azon idő alatt, míg Montbarry lord Londonban tartózkodik, ki állhat jót róla, hogy a legközelebbi alkalommal nem épen ő lesz az, a ki vele találkozik. A következő két napon nem hagyta el lakását. Negyednap a londoni lapok személyi hirei közt azt olvasta, hogy Montbarry lord és neje elutazott Párison keresztül Olaszországba.

Ugyanezen este Ferrariné is meglátogatta Agnest és elmondta, hogy férje a hitvesi gyöngéség minden látható józan jeleivel bucsuzott el tőle, s kedélye általában derültebbé lett, mióta biztosan tudta, hogy külföldre fog utazhatni. Az utazókat csak egy cseléd kísérte, - Montbarry lady komornája, egy hallgatag és mogorva nő - legalább ilyenek irták le Emilia előtt. A lady bátyja, Rivar báró már előbb elutazott a kontinensre. Abban állapotodott meg, hogy nővérével és sógorával Rómában fog találkozni.

A szomorú, egyhangu hetek egymást követték Agnes életében. Csodálandó bátorsággal találta bele magát helyzetébe, érintkezett barátaival, üres óráiban olvasással és rajzolással foglalkozott, s általában minden eszközt megragadott lelkét szórakoztatni és a múlt szomorú emlékeit elfeledni. De sokkal hitebben szeretett és a seb sokkal mélyebb volt, hogysen megfelelő módon érezte volna az alkalmazott erkölcsi gyógyszerek hatását. Azon emberek, kik az élet mindennapi viszonyai közt találkoztak vele, modorának látszólagos derültsége által tévutra vezetve, azt mondták, hogy „Lockwood kisasszony úgy látszik meglehetősen kibékült már csalódásával.” De egy régi barátnéja és iskola társnéja, ki Londonban tett rövid látogatása alatt találkozott vele, rendkívül elszomorodott azon változás felett, melyet Agnes egész lényén tapasztalt. E nő Westwickné asszonyság volt, Montbarry lord azon öcscsének neje, ki a peerek genealogiai almanachjában mint a lord címeinek praesumptív örököse volt felemlítve. Férje ezen időtáiban Amerikában utazott magánügyei végett. Westwickné asszonyság mindenáron magával akarta vinni Agnest Irlandba.

- Jer velem és maradj nálam, míg férjem távol van. Három kis leányom játszótársad lesz és nem fogsz találkozni semmiféle idegennel a nevelőnőn kívül, kiről előre is jótállok, hogy meg fogod kedvelni. Csomagold össze málhádat, holnap reggel, midőn az indóházhoz kocsizom, eljövök érted.

A meghívás ily szivélyes modorban történt és Agnes köszönettel elfogadta. Három boldog hónapot töltött barátnéja házában. A kis leányok keservesen sirtak midőn ismét elvált tőlük, sőt a legkisebb erőnek erejével el akart menni vele Londonba. Agnes félig tréfásan, félig komolyan így szólt barátnéjához a bucsuzás órájában.

- Ha nevelőnőd el akarná hagyni házádat, tartsd fenn számomra állomását.

Westwickené asszonyság nevetett. A nagyobb leánykák komolyan vették a dolgot és megígérték Agnesnek, hogy értesíteni fogják őt, ha ezen eset bekövetkeznék.

- - -

Lockwood kisasszony, ugyanazon nap, midőn haza érkezett Londonba, kénytelen volt rögtön foglalkozni a mult azon emlékeivel, melyeket leginkább óhajtott elfeledni. Mihelyt a legelső üdvözléseken és öleléseken túl estek, az öreg dajka (ki Agnes távolléte alatt a házra felügyelt) nagyon váratlan és meglepő hirt közölt vele, melyet a futár nejtől hallott.

- A kis Ferrariné volt itt, kedvesem, és borzasztó izgatottan kérdezősködött, mikor térsz vissza. Férje minden előleges felmondás nélkül hirtelen otthagya Montbarry lordot és azóta nem tudják mi történt vele.

Agnes meglepetve tekintett reá.

- Biztos tudomásod van erről? - kérdé.

A dajka egészen bizonyos volt felőle.

- Hát hiszen én istenem! a hir a „golden squarei” szerződötő hivatalból a titkártól - magától a titkártól származik!

Agnes ezt hallván, komolyan aggódni kezdett. Még nem volt nagyon késő este. Azonnal elküldött Ferrarinéhez és megizente neki, hogy haza érkezett.

A futár neje egy óra mulva megérkezett oly izgatott lelkiállapotban, melyet alig lehet leírni. Mihelyt végre képes volt magát érthetőleg kifejezni, elbeszélése teljesen megerősítette a dajka hireit.

Emilia kezdetben meglehetősen rendesen kapott tudósításokat férjétől, Párisból, Rómából és Velencéből, - aztán kétszer irt neki, de levelére nem érkezett válasz. Aggódni kezdett emiatt és elment a „golden squarei” intézetbe megtudakolni, nem kaptak-e ott valamely hirt. Nehány órával előbb érkezett levél a titkárhoz egy futártól, ki akkoriban Velencében tartózkodott. E levél meglepő dolgokat tartalmazott Ferrari felől. Nejének megengedték, hogy lemásolja s most - a másolatot átadta Agnesnek.

A levél írója elbeszélte, hogy pár nap előtt érkeztek meg Velencében. Már előbb hallotta, hogy Ferrari ott van Montbarry lord és neje szolgálatában, kik a régi velencei paloták egyikében laknak, melyet az egész évadra kibéreltek. Jó barátja levén Ferrarinak, meg akarta őt látogatni. A főajtón csengetett, mely a nagy csatornára nyilik, de minthogy senki se jött kinyitni az ajtót, szerencsét próbált egy kis oldalbejárásnál, mely egy nagyon szűk utcára nyilt. Itt az ajtóban egy halvány nőt talált, kinek gyönyörű fekete szemei voltak és ki, mint később kiderült, maga lady Montbarry volt.

A lady olasz nyelven kérdé tőle, hogy mit akar. A levélíró azt felelte, hogy Ferrari futárt akarja meglátogatni, ha szabad. A grófné azt felelte, hogy Ferrari elhagyta a palotát minden

ok nélkül, sőt lakcímét sem hagyta hátra, hova havi díjának (akkoriban esedékes) hátralevő részét el lehetne küldeni. A futár, kit e hír nagyon meglepett, azt kérdezte, hogy nem sértette-e meg valaki Ferrarit avagy nem volt-e valakivel szóváltása? A lady így felelt:

- Tudtommal nem. Én lady Montbarry vagyok és biztosíthatom önt, hogy e házban a lehető legnyájasabban bántak Ferrarival. Minket ép úgy meglepett megmagyarázhatlan eltűnése, mint önt. Ha netalán hallana valamit felőle, kérem legyen szives bennünket értesíteni, hogy legalább megfizethessük a mivel neki tartozunk.

A futár még néhány kérdést tett azon idő és a nap azon órája iránt, melyben Ferrari elhagyta a palotát és miután kérdéseire egész készséggel nyert választ, meghajtá magát és eltávozott.

Azonnal hozzá látott a szükséges nyomozáshoz, de legcsekélyebb eredmény nélkül Ferrari személyét illetőleg. Senki se látta őt. Ugy látszott, hogy terveit és dolgait senkivel se közölte. Senki se tudott semmit (vagyis semmi különöset), még Montbarry lordról és nejről se. Azt beszéltek hogy a lady angol komornája is elhagyta szolgálatát még Ferrari eltávozása előtt és visszament hazájába rokonaihoz, a nélkül hogy Montbarryné más komornát fogadott volna helyette. A lordról azon hír járt, hogy nagyon sokat gyengélkedik. A legszigorubb elvonultságban élt, nem fogadott el senkit, még saját földieit közül se. Felfedeztek valahol egy együgyű vén asszonyt, a ki elvégezte a ház körüli dolgokat, reggel odament és este ismét eltávozott. Ez soha se látta az eltűnt futárt, de még magát Montbarry lordot se, a ki nem hagyta el szobáját. A lady „egy nagyon kegyes és szeretetreméltó urnő” folyvást személyesen ápolta férjét. Az öreg asszony tudtával kivülről egyetlen cseléd se volt e palotában. A házaspár a vendéglőből étkezett. A lord állítólag nem szereti az idegeneket. A lord sógora, a báró, rendszerint a palota egy félreeső részében tartózkodott és (mint a lady mondá) vegyészeti kísérletekkel foglalkozott. E kísérletek néha nagyon kellemetlen szaggal árasztották el az egész palotát. Rövid idő előtt a lordhoz egy olasz orvost hívtak, ki már régóta lakik Velencében. Ezen orvosnál, (kinek tehetsége és jelleme minden kétségen felül áll) szintén történtek tudakozódások és kiderült, hogy soha se látta Ferrarit, de nem is láthatta, mert (a mint naplója mutatá) a futár eltűnése utáni napok egyikén hívták a palotába. Az orvos bronchitisnak mondá Montbarry lord betegségét. Szerinte most még nincs ok komoly aggodalomra, noha a baj hevesen lépett fel. Abban állapodtak meg a ladyval, hogy más orvost is fognak hivatni, ha netalán aggasztó kórtünetek jelentkeznének. Különben lehetlen volt eléggé magasztalni a ladyt, ki éjjel nappal férje ágya mellett ült.

E részletekkel kezdődtek és végződtek Ferrari futárbarátjának felfedezései. A rendőrség nyomozta az eltűnt embert s ebből állt az egyetlen remény, melybe Ferrari neje - legalább a jelen pillanatban kapaszkodhatott.

- Mit tart ön a dolog felől kisasszony? - kérdé élénken a szegény asszony. - Mit tanácsol? Mit tegyek?

Agnes nem tudta mit feleljen neki, sőt még az is erőfeszítésébe került, hogy Emilia szavaira figyeljen. Minden a mit a futár levele Montbarryról mondott - betegségének és elzárkózott életének szomorú leírása - felszakítá a régi sebet. Az elveszett Ferrarira még csak nem is gondolt; lelke Velencében volt, a beteg ember ágya mellett.

- Valóban alig tudom mit mondjak önnek, - felelé. - Ily természetű komoly dolgokban legcsekélyebb jártassággal se bírok.

- Nem gondolja ön kisasszony, hogy talán célszerű volna, ha elolvasná azon leveleket, melyeket férjem irt nekem. Csak három levelem van tőle - elolvasásuk nem igényelne sok időt.

Agnes részvétteljesen elolvasta a leveleket.

Nem nagyon gyöngéd hang uralkodott bennök. „Kedves Emiliám” és „szerető férjed” - ezek voltak az egyedüli gyöngédebb kifejezések, melyeket magukban foglaltak. A legelső levélben nem nagyon kedvezőleg nyilatkozott Montbarry lord felől.

„Holnap elhagyjuk Párist. - A lordot nem nagyon szeretem. Büszke és hideg és köztünk maradjon a szó, pénzdolgokban fukar. Még egy pár centime miatt is veszekednem kellett vele, mikor a szálloda számlájának kifizetésére került a sor; már két ízben éles szóváltás volt az új házaspár közt, azért hogy milady mindenféle szép apró csecsebecsét vásárolt a párisi boltokban. „Nem győzöm a sok kiadást; tartsa magát kiszabott évi zsebpénzéhez” - e szavakat milady már kénytelen volt hallani. Én részemről, szeretem a ladyt, kinek nyájas művelt modora van és úgy beszél velem, mintha hozzá hasonló rangú ember volnék.”

A második levél Rómában kelt.

„Milord szeszélyei (igy irt Ferrari) örökös mozgásban tartanak bennünket. Gyógyíthatlanul nyugtalaná lett. Ugy sejtem, hogy valamely lelki baja lehet. Alkalmassint kínos visszaemlékezések bántják, mert mindig régi leveleket olvas, mikor a neje nincs jelen. Rómában időznünk kellett volna, de nem volt nyugta, el kellett utaznunk. Ugyanez történt Florencben. Itt Rómában milady kijelentette, hogy maradni akar. Bátyja itt várta őket. Mint a komorna mondja, milord máris hevesen összeszólalkozott a báróval. Az utóbbi pénzt kért kölcsön az előbbitől. A lord ezt oly kifejezésekkel tagadta meg, melyek által a báró sértve érezte magát. Milady kibékítette őket és reá birta, hogy kezet szorítsanak egymással.

A harmadik és utolsó levél Velencében iratott.

„Ismét egy példája milord fukarságának! A helyett, hogy szállodában lagnánk, egy nedves, penészes, roskatag ócska palotát bérelt ki. Milady bárhova megyünk, mindenütt a legjobb és legszebb szobákat választja ki - és a palotát két hónapra olcsóbb áron lehetett kibérelni. Milord hosszabb tartamu bérszerződést akart kötni, azt mondja, hogy Velence csöndessége és nyugalma jó hatást gyakorol idegeire. De egy külföldi vállalkozó megvette a palotát és szállodává akarja átalakítani. A báró még mindig velünk van és újabb kellemetlenségek fordultak elő pénzdolgok miatt. Én nem szeretem a bárót - sőt milady iránti rokonszenvem se növekedett. Sokkal nyájasabb volt, mielőtt a báró hozzánk csatlakozott. Milord nagyon pontos fizető, becsületbeli dolognak tartja a pontosságot; nehezen válik meg pénztől de megteszi, mert lekötötte nevét. Rendesen megkapom fizetésemet minden hó végén, de ezen kívül egyetlen frankot se, noha sok oly munkát végeztem, melyek szorosán véve nem tartoznak teendőim közé. Képzeld csak a báró már *tőlem* is kért pénzt kölcsön. Ő megrögzött kártyás. Nem akartam elhinni, midőn milady komornája legelőször mondta, de azóta eleget láttam, a mi meggyőzött róla, hogy csakugyan igaza volt. Ezenkívül egyéb dolgokat is láttam, - melyek nem nagyon növelték tiszteletemet a báró és milady iránt. A komorna azt mondja, hogy ki akar lépni a szolgálatból. Ez a becsületlen angol leány nem tekinti a dolgokat oly könnyedén, mint én. Az élet itt nagyon unalmas. Az uraságok sehova se járnak, senki se jár hozzájuk, milordot senki se látja, még a konzul, sőt bankárja se. Mindig csak egyedül jár ki és rendszerint este. Otthon elzárkozik szobájába könyvei közé és lehetőleg ritkán látja nejét és a bárót. Én azt hiszem, hogy itt Velencében fog kitörni a válság. Ha milord gyanuja egyszer felébred, akkor a következmények borzasztóak lesznek. Montbarry lord oly ember, ki bizonyos körülmények közt, kiméletlenül keresztülmenne mindenben. De minthogy jó fizetésem van - nem beszélhetek oly könnyedén a szolgálat elhagyásáról, mint milady komornája.”

Agnes visszaadta a leveleket - melyek oly érthető nyelven hirdették, hogy azon ember, ki őt elhagyta, máris keservesen bünhődik elvakultságáért. A szégyen és szomorúság érzete vett erőt rajta, ezek pedig nem voltak alkalmasak arra, hogy a segílyt kérő gyámoltalan asszony megbízható tanácsadójává tegyék őt.

- Csupán annyit mondhatok - szólt végre, néhány megnyugtató és buzdító vigasztalás után, csupán annyit mondhatok, hogy czélszerű lesz tanácsot kérnünk oly embertől, ki több tapasztalattal bír nálam. Azt hiszem legjobb lenne, ha írnék ügyvédemnek (ki egyuttal barátom és megbízottam is), hogy holnap, az irodai órák után, keressen fel bennünket és adjon tanácsot.

Emilia hálásan fogadta az ígéretet. A legközelebbi napra megállapították a találkozás óráját, a levelek Agnes őrizete alatt maradtak és a futár neje eltávozott.

Agnes fáradtan és fájós szívvvel dőlt le a pamlagra pihenni, hogy kedélye lecsillapuljon. A gondos dajka egy csésze theát hozott üdítésül. Aztán elkezdett beszélni mindazokról, a miket Agnes távolléte alatt tett, és ezen egyszerü csevegés megkönnyítőleg hatott urnője lehangolt lelkére. Még csendesen beszélgettek, midőn a ház ajtaján hangos kopogás hallatszott. A lépcsőkön valaki gyors léptekkel sietett felfelé. A nappali szoba ajtaja hirtelen kinyílt, a futár neje berohant, mint egy őrült.

- Meghalt! megölték őt!

E borzasztó szavaknál egyebet nem birt mondani. Térdre esett a pamlag mellett, magasra emelte kezét, melyben valamit tartott és ájultan leesett a padlóra.

A dajka intett Agnesnek, hogy nyissa ki az ablakot, most pedig hozzá látott, hogy eszméletre térítse az elalélt nőt.

- Mi ez! - kiáltá. - Egy levél van a kezében! Nézd meg csak, kedvesem.

A felszakított levélboriték „Ferrariné asszonynak” volt cimezve, nyilván elváltoztatott kézírással. A postabélyegre „Vence” volt nyomtatva. A boriték egy külföldi gyártmányu papírra irt levelet és egy másik összehajtott papírt tartalmazott.

A levélen csak egyetlen sor írás volt, megint elváltoztatott kézirattal. Az egész e néhány szóból állt:

„*Vigasztalásul férjének elvesztéséért.*”

Agnes szétbontá az összehajtott papírt.

Egy ezer fontról szóló angol bankjegy volt.

HATODIK FEJEZET.

Másnap Troy ur, Lockwood Agnes barátja és jogtanácsosa a kitüzött órában pontosan megjelent.

Ferrariné - ki még mindig meg volt győződve férje haláláról - mégis képes volt annyira erőt venni magán, hogy jelen lehetett a tanácskozáson. Agnes segítségével elmondá az ügyvédek azt a keveset, a mit Ferrari eltünéséről tudott s aztán előmutatta az eseménynel egybefüggő leveleket. Troy ur elolvasta előbb Ferrarinak nejéhez irt három levelét; aztán, másodsorban azon levelet, melyet Ferrari barátja irt, és melyben elbeszélte látogatását a palotában és találkozását lady Montbarrival; végre azon egyetlen sornyi névtelen írást, mely az ezer fontnyi ajándék kíséretében érkezett.

Troy ur nem csupán ügyes és szakképzett ügyvéd volt, de sokat forgott a nagyvilágban is, otthon úgy, mint külföldön. Éles ítélőtehetséggel, nyugodt kedélylyel és nyájas móddal birt, melyet még az emberek körében tett ügyvédi tapasztalatai se birtak elkéséríteni. Mindezen egyéni előnyei dacára mégis nagy kérdés, vajon csakugyan ő volt e a legalkalmasabb egyén, kihez Agnes a jelen körülmények közt fordulhatott. A kis Ferrariné minden női érdemei és erényei mellett nagyon köznapi asszony volt; Troy ur pedig bizonyára a legutolsó ember volt, a ki rokonszenvét meghódíthatá - lévén egyenes ellentéte egy köznapi embernek.

- Nagyon betegnek látszik a szegény asszony!

Ezek voltak a legelső szók, melyekkel az ügyvéd a ma esti tanácskozást megnyitá, ép oly fesztelenül beszélvén Ferrariné asszonyról, mintha ez nem is lett volna a szobában.

- Roppant megrázkódtatáson ment keresztül, - viszonzá Agnes.

Troy ur Ferrariné felé fordult és ismét reá nézett, oly érdeklődéssel, milyennel az ember egy megrázkódtatás áldozatának tartozik.

- Remélem jó asszony, ön nem hiszi, hogy a férje csakugyan meghalt?

Ferrariné szemeihez emelte kendőjét. A „meghalt” szó nem volt képes kifejezni érzelmeit.

- Meggyilkolták! - mondá komoran, zsebkendője mögül.

- Miért és kicsoda! - kérdé Troy ur.

Ugy látszott, mintha Ferrariné nem tudná hamarjában, hogy mit feleljen.

- Ön olvasta férjem leveleit, uram, - mondá végre. - Ugy hiszem, hogy ő felfedezte -

Idáig eljutott szerencsésen aztán elhallgatott.

- Mit fedezett fel?

Vannak határai az emberi türelemnek - sőt még egy kesergő nő türelmének is. E hideg kérdés annyira felingerelte Ferrarinét, hogy végre reászánta magát nyíltan kimondani véleményét.

- Felfedezte Montbarry ladyt és a bárót, - felelé hyszterikus hevességgel. - A báró ép oly kevésbé testvérbátyja annak a gyalázatos asszonynak mint én. E két nyomorult ember gonoszsága tudomására jutott szegény férjemnek. A lady komornája is e miatt lépett ki a szolgálatból. Ha Ferrari is ugyanazt tette volna, máig is élne. Megölték őt. Ismétlem, hogy megölték őt, nehogy a dolog Montbarry lord tudomására jusson.

Ekkép konstatálta Ferrariné asszonyság, nézetét e dolgról, rövid mondatokban és folyvást hangosabban.

Troy ur saját véleményének kimondásától még mindig tartózkodva, gúnyos helyesléssel hallgatá szavait.

- Az ön következtetése nagyon erős, Ferrariné asszonyság, - mondá az ügyvéd. - Mondatait jól helyezi egymás fölé, és az eredményt egészen gépiesen vonja le belőle. Ha ön férfinak születik, jó ügyvéddé lehetett volna - következtetéseivel torkon ragadná az esküdtszéket. Egészítse ki az esetet, tisztelt asszonyság, egészítse ki az esetet. Mondja meg nekünk mindenkéltől, ki küldte önnek e levelet a mellékelt bankjeggyel együtt? A „két nyomorult”, kik Ferrari urat megölték, aligha dognák kezeiket zsebökbe azért, hogy ezer fontot küldjenek önnek. Tehát, ki lehetett? Látom, hogy a postabélyegre „Velence” van nyomtatva. Van önnek talán ezen érdekes városban valami jó barátja, ki rendkívül nemes szívvvel és megfelelően teli erszénnyel rendelkezik, ki a titkot tudja és önt névtelenül akarná vigasztalni?

Erre a kérdésre nem volt könnyű felelni, Ferrariné asszonyság olyasmit érzett, mintha a gyűlölet kezdene gyökeret venni szívében Troy ur iránt.

- Nem értem önt uram, - viszonzá. - Azt hiszem ez a tárgy nem alkalmas tréfára.

Agnes közbe veté magát. Székét kissé közelebb huzta jogi tanácsosa és barátja székéhez.

- Melyik a legtermészetesebb magyarázat az ön véleménye szerint? - kérdé tőle.

- Meg fognám sérteni Ferrariné asszonyságot, ha nyíltan megmondanám, - felelé Troy ur.

- Nem uram, nem fog megsérteni, - kiáltá Ferrariné asszonyság, ki ezuttal már leplezetlenül gyűlölte Troy urat.

Az ügyvéd hátradült székében.

- Nagyon jól van, - mondá a lehető legkedélyesebb hangon. - Megmondom tehát. Sziveskedjék megjegyezni asszonyom, hogy nem kifogásolom az ön nézeteit a dolgok állását illetőleg a velencei palotában. Férjének levelei igazolják önt, és kétségtelen azon sokat jelentő tény is, hogy lady Montbarry komornája csakugyan kilépett szolgálatából. Tegyük fel tehát, hogy Montbarry lord csakugyan egy utálatos gonoszság áldozatául esett, hogy Ferrari ur volt az első, aki ennek nyomára jött, és hogy a vétkeseknek okuk volt nem csupán attól félni, hogy felfedezését Montbarry lord tudomására juttatja, hanem egyszersmind attól is, hogy ő lesz a főtanu azon esetben, ha a botrány a büntető törvényszék elé kerülne. Most figyelmet kérek. Mindezt feltéve, én egészen más következtetésre jutok, mint ön. Az ön férje ott van azon nyomoruságos hármasházban, még pedig oly körülmények közt, melyek reá nézve nagyon kellemetlenek. Vajon mit fog tenni? Ha a bankjegy és a névtelen levél nem érkezett volna, azt mondanám, hogy bölcsen kivonta magát a veszélyes felfedezés által reá rótt kötelesség alól, és titokban megszökött. A pénz e nézetemet módosítja, és pedig Ferrari urra nézve kedvezőtlen irányban. Még mindig azt hiszem, hogy valahol rejtőzik. De most már azt mondom, hogy meg van fizetve rejtőzéséért - és hogy e bankjegy, mely itt fekszik előttünk az asztalon, távollétének bére, melyet a vétkes egyének küldtek nejének.

Ferrariné asszonyság savószínű szemei szikráztak; Ferrariné asszonyság sárgás halvány arcát egyszerre lángoló pir borítá el.

- Nem igaz! - kiáltá. - Szégyen, gyalázat így beszélni az én férjemről!

- Előre mondtam, hogy ön sértve fogja magát érezni! - mondá Troy ur!

Agnes újra közbelépett a béke érdekében. Megfogta a megsértett nő kezét; kérte az ügyvédet, fontolná meg újra elméletének azon részét, mely nem a legjobb színben tüntette fel Ferrari urat. Még nem fejezte be szavait, midőn a dajka belépett, kezében egy látogató-jegygyel, melyen Westwick Henrik neve állt, s e baljóslatu kérés irónnal írva:

„Rozs hírekkel jövök. Kérem, jőjjön ki egy percre a tornácra.”

Agnes azonnal kiment a szobából.

Troy ur egyedül maradván Ferrarinéval, veleszületett jószívűsége végre a felszínre került. Iparkodott békét kötni a futár nejével.

- Önnek teljes oka van, tisztelt asszonyság, haragudni minden oly véleményért, mely férjére nézve nem kedvező. Sőt nem vonakodom kimondani, hogy nagyrabecsülöm önt, a miért őt ily melegen védelmezi. De ne feledje, hogy ily komoly ügyben tartozó kötelességem nyíltan kimondani a mi a szíven fekszik. Teljesen idegen lévén önre és Ferrari urra nézve, nem lehet szándékom önt megsérteni. Ezer font sterling nagyon sok pénz, és egy szegény embert nagyon lehet mentetgetni, ha ily összegért nem cselekszik rosszabbat, mint hogy bizonyos időre

félrevonul. Engem nem vezet egyéb érdek ez ügyben, mint az igazság felderítése. Ha ön időt enged, nincs okom kétségbeesni a felől, hogy férjét fel fogjuk találni.

Ferrari neje végighallgatta e szokat, melyek nem voltak képesek őt meggyőzni; szűk látkörű lelkét csordultig betöltte a Troy ur iránti kedvezőtlen vélemény, s ennél fogva nem maradt benne elég hely az első benyomás kijavítására. Csak ennyit felelt:

- Nagyon le vagyok önnek kötelezve, uram.

De szemei közlékenyebbek voltak - szemei e szokat fejezték ki sokat mondó némaságukban: „Mondhat ön a mit akar; halálom órájáig sem fogok önnek megbocsátani.”

Troy ur abban hagyta a dolgot. Nagy nyugalommal megfordult székestől együtt, kezeit zsebébe dugta és kitekintett egy ablakon.

Néhány percz múlva kinyílt a nappali szoba ajtaja.

Troy ur ismét gyorsan az asztal felé fordult, azon reményben, hogy Agnes visszatért. Nagy meglepetésére Agnes helyett egy előtte egészen idegen ember jelent meg - egy élete virágában levő gentleman, csinos arczán a fájdalom és zavar szembeszökő kifejezésével. Troy urra nézett és meghajtá magát.

- Oly szerencsétlen vagyok, - mondá, hogy rossz híreket hoztam Lockwood Agnes kisasszonynak, melyek őt nagyon megszorították. Visszavonult hálósobájába és felkért, hogy e miatt kimentsem őt, és helyette önökkel tanácskozzam.

Miután e szókkal bemutatta magát, megpillantá Ferrariné asszonyságot és nyájasan kezét nyújtott neki.

- Már néhány éve mult, mióta utolszor találkoztunk, Emilia, - mondá. - Félek, hogy ön már el is feledte „Master Henryt,” mint a régi jó időkben nevezett.

Emilia nagy zavarában hebegett valamit, aztán azt kérdezte, nem lehetne-e valamiben Lockwood kisasszony segítségére?

- Az öreg dajka nála van, - viszonzá Henrik; - jobb lesz őket egyedül hagynunk.

Aztán ismét Troy urhoz fordult e szókkal:

- Az én nevem Westwick Henrik. A néhai Montbarry lord öccse vagyok.

- A n é h a i Montbarry lord öccse! - kiáltá Troy ur.

- Bátyám tegnap este halt meg Velencében. Ime itt a távirat.

E megdöbbenő szókkal átnyújtá a távsürgönyt Troy urnak.

A sürgöny így hangzott:

„Montbarry lady, Velence. Westwick István Robertnek, Newbury hôtél, London. Szükségtelen elutaznia. Montbarry lord ma este 8 óra 40 perckor bronchitis következtében meghalt. Egyéb részletekről levélben.”

- Várták önök e hirt, uram? - kérdé az ügyvéd.

- Nem mondhatom határozottan, hogy váratlanul lepett meg bennünket, - felelé Henrik. - István bátyám (ki most a család feje) három nap előtt távsürgönyt kapott, melyben értesítették, hogy aggasztó kórtünetek mutatkoznak és hogy második orvost is hívtak. Visszasürgönyözött, hogy elutazott Irlandból és utban van Londonon keresztül Velence felé, és hogy minden netaláni izenetet Londonba küldjenek Newbury szállodájába, hol rendszeren lakni szokott. A válasz megérkezett egy második távirat alakjában, mely azon hirt hozta, hogy Montbarry lord eszméletlen állapotban van és ha némelykor percekre magához tér, nem ismer senkit. Ezen-

kivül arra kérték bátyámat, hogy Londonban várja be a további tudnivalókat. A harmadik sürgöny az volt, melyet ön kezében tart. Ennyiből áll az egész, a mit e percig tudok.

Troy ur véletlenül a futár nejeére tekintett és meglepte őt a rémület azon kifejezése, mely e nő arcán tükrözé magát.

- Ferrariné asszonyság, - mondá az ügyvéd, - hallotta ön, a mit Westwick ur az imént mondott?

- Minden szót hallottam, uram.

- Nincs önnek semmi kérdezni valója?

- Nincs.

- Ugy látszik, mintha meg volna rémülve, - mondá az orvos. - Még mindig férjének sorsa aggasztja önt?

- Soha se fogom többé látni a férjemet, uram. Már előbb is az volt a meggyőződésem, mint ön legjobban tudja. Most már teljesen bizonyos vagyok felőle.

- Bizonyos felőle, azok után, a miket az imént hallott?

- Ugy van, uram.

- Nem mondhatná meg, miért?

- Nem, uram. Csak úgy érzem, de nem tudom megmondani miért.

- Oh! csak úgy érzi? - mondá Troy ur a szánakozó megvetés hangján. - Ha az érzések tág mezejére akarunk lépni, tisztelt asszonyság -

Nem fejezte be a mondatot, felkelt, hogy elbucsuzzék Westwick urtól. Voltaképen ő maga is kissé meg volt lepetve s ezt nem akarta mutatni Ferrariné előtt.

- Fogadja részvétem kifejezését, uram, - mondá udvariasan, Westwickhez fordulva. - Jó estét.

Miután az orvos becsukta maga után az ajtót, Henrik Ferrarinéhoz fordult.

- Lockwood kisasszony értesített az ön bajáról, Emilia. Tehetek önért valamit?

- Semmit uram, köszönöm. Talán jobb volna, ha a történetek után haza mennék. Majd holnap eljövök és megtudakolom, veheti-e hasznomat Agnes kisasszony. Nagyon sajnálom szegényt.

E szók után elsompolygott, félénk modorral, halk léptekkel és azon makacs elhatározással, hogy a legkomorabb sejtelmekhez ragaszkodják férje sorsát illetőleg:

Westwick Henrik körülnézett a kis nappali szoba magányában. Semmi se tartóztatta őt vissza e házban és mégis tétovázott. Gyönyörrel töltötte el őt már az is, hogy Agnes közelében lehetett és láthatta azon tárgyakat, melyek az övéi voltak és szétszórva heverték itt-ott a szobában. Amott az egyik szögletben állt karszéke, mellette a kis asztalon himzése feküdt. Az ablak melletti kis állványon legutolsó befejezetlen rajzát pillantá meg. A könyv, melyet olvasott, a pamlagon hevert, mellette a kis írón, melylyel megjegyezte a sort, hol az olvasást félbeszakítá. Egymásután végig nézett e tárgyakon, melyek eszébe juttatták a szeretett nőt; felvette ezen apróságokat gyöngéden - és sohajtva tette vissza helyökre. Ah! mily messze, mily elérhetlenül messze volt még tőle Agnes!

- Soha se fogja elfeledni Montbarryt, - gondolá magában, midőn kalapját vette és távozni készült. - Egyik sem érzi közülünk halálát oly mélyen, mint ő. Mennyire szerette azt a nyomorult embert!

Midőn Henrik az utcára ért és a ház ajtaját becsukta maga után, egy arra menő ismerőse, egy alkalmatlan kíváncsi ember megszólítja őt, a mi e percben kétszeresen kellemetlen volt reá nézve.

- Nagyon szomorú hírt hallottam Westwick. Ugy-e e haláleset véletlen volt? Mi a klubban legalább soha se hallottuk, hogy Montbarry gyöngye tüdejű ember lett volna. Vajon mit fognak tenni az életbiztosítási társulatok!?

Henrik összerezzen; bátyjának életbiztosítási ügye eddig még nem jutott eszébe. Mit tehetnének az intézetek egyebet, mint hogy fizessenek? A bronchitis következtében beállott haláleset, melyet két orvos bizonyít, kétségtelenül a legelvitázhatlanabb halálesetek közé tartozik.

- Jobban szerettem volna, ha ön e kérdést nem juttatja eszembe! - mondá ingerült hangon.

- Ah! - viszonzá ismerőse, - ön azt hiszi, hogy özvegye kapja meg a pénzt? Én is azt hiszem, én is azt hiszem!

HETEDIK FEJEZET.

Néhány nap múlva az életbiztosítási intézetek (számszerint kettő) megkapták a formászerű bejelentést Montbarry lord halálesetéről, a lady londoni ügyvédeitől. Mindegyik intézetnél öt ezer frtra rugott a biztosítási összeg - és a biztosítási díj csak egy évre fizettetett le. Az igazgatók e rendkívüli esettel szemben alaposan megfontolandónak tartották a helyzetet. Mindkét intézet orvosait, kik Montbarry lord életbiztosítását ajánlották, meghívták nyilatkozattételre saját jelentésük felett. Az eredmény nagy érdeklőséget keltett az életbiztosítási ügyekkel összeköttetésben álló egyéneknél. Az egyöntetűen eljáró két intézet nem tagadta meg ugyan nyíltan a pénz kifizetését, de azt határozta, hogy vizsgáló bizottságot küld Velencébe, a „bővebb felvilágosítások szerzése végett.”

Troy kapta a legelső értesítést a történekről. Azonnal irt Agnesnek, közölte vele a hírt és a következő figyelmeztetést csatolta hozzá, melyre nagy súlyt helyezett.

„Tudom, hogy ön meghitt ismerőse lady Barvillenak, a néhai Montbarry lord legidősb nővérének. Barville baronet ügyvéde az egyik biztosító társaság ügyeit is viszi. Lehetőséges, hogy a vizsgáló bizottság jelentésében lesz valamely adat Ferrari eltűnéséről is. Idegen embereknek természetesen nem szabad látniok az efféle okmányokat. De a néhai lord nővére oly közel rokon, hogy kétségkívül kivételt képez az általános szabály alól. Ha Barville Tivadar baronet ezen álláspontot foglalja el, akkor, habár az ügyvédek talán nem is fogják megengedni, hogy neje a jelentést átolvassa, legalább felelni fognak minden ildomos kérdésre, mely ezen ügyre nézve netalán hozzájuk intéztetik. Sziveskedjék a legelső alkalommal tudatni velem nézeteit e tárgyról.”

A válasz postafordultával megérkezett, Agnes nem fogadta el Troy ur indítványát.

„Beavatkozásom” - így irt ügyvédének, - „bármily ártatlan volt is, oly szomorú következményeket vont maga után, hogy nem akarok és nem merek többé egyetlen lépést se tenni Ferrari ügyében. Ha nem engedtem volna, hogy e szerencsétlen ember nevemre hivatkozzék, néhai Montbarry lord bizonyára nem fogadja őt szolgálatába és neje meg lett volna kimélve azon fájdalomtól és bizonytalanságtól, mely őt most annyira kinozza. Én még csak át sem olvasnám a jelentést, melyet ön említ, ha mindjárt a kezembe adnák is - hiszen már is az elégnél többet hallottam azon utálatos életről, melyet ama velencei palotában folytattak. Egészen más dolog, ha Ferrariné (az ön segítségével) személyesen akar lady Barvillehez fordulni. De még ezen esetben is, határozottan kell követelnem,

hog az én nevem ne említették. Bocsásson meg, kedves Troy ur! Én nagyon szerencsétlen és nagyon okatlan vagyok - de nő létemre nem lehet tőlem túlságosan sokat követelni.”

Az ügyvéd, ez irányban nem érhetvén célt, kísérletet tett kinyomozni Montbarry lady angol komornájának mostani lakhelyét. E kitűnően jó gondolatnak csak azon egy árnyoldala volt, hogy kivitele pénzbe került - e célra pedig nem létezett semminemű pénzalap. Ferrariné iszonyodott még csak azon gondolattól is, hogy az ezer fontos bankjegyhez nyuljon, melyet egy banknál letéteményezett. Mihelyt valaki véletlenül felemlíté előtte e pénzt, azonnal összeborzadt és melodramai pathosszal kiáltott fel:

- A férjem vérdija!

Ekkép, a körülmények hatalmánál fogva, a Ferrari eltűnése titkának leleplezésére irányzott kísérletek egyelőre függőben maradtak.

- - -

Az 1860-dik év utolsó hónapja volt. A vizsgáló bizottság már működött, miután nyomozásait december 6-án kezdte. E hó 10-én járt le azon határidő, melyre az elhunyt Montbarry lord kibérelte a velencei palotát. A biztosítási intézetek távirati uton értesültek, hogy lady Montbarrynak ügyvédei azt tanácsolták, hogy minden haladék nélkül siessen Londonba. Általánosan azt hitték, hogy Rivar báró el fogja kíséreti a ladyt Angliába, de nem marad ezen országban, hacsak a lady nem igényli feltétlenül szolgálatát. A báró, ki ismeretes volt mint „a vegytan szenvedélyes kedvelője,” bizonyos felfedezésekről hallott a tudományok ezen ágában, melyek állítólag az északamerikai Egyesült-Államokban tétettek és rendkívül ohajtott azokkal személyes tapasztalatok és kísérletek alapján megismerkedni.

E híreket Troy ur szorgalmasan gyűjtögette és kötelességszerűleg közölte Ferrariné asszony-sággal is, ki férje miatti aggodalmától indítatva, sűrűn, nagyon is sűrűn látogatta az ügyvéd irodáját. Megkísérlé a hallottakat elmondani jó barátjának és pártfogójának, de Agnes határozottan kijelentette, hogy semmit sem akar hallani és egyszer-mindenkorra megtiltott minden beszélgetést lady Montbarryra vonatkozólag, miután Montbarry lord megszűnt élni.

- Troy ur ellátja önt tanácsokkal, - mondá; - ha pedig pénz dolgában megszorulna, szívesen adok annyit, a mennyit nélkülözhetek. Viszonzásul csak annyit kérek, hogy ne szomorítson engem. Igyekszem megválni bizonyos visszaemlékezésektől - itt hangja ingadozni kezdett, félbeszakítá szavait, míg kissé lecsillapult; aztán tovább folytatá, - bizonyos visszaemlékezésektől, melyek szomorúbbak, mint valaha voltak, mióta Montbarry lord halálhírét vettem. Segítsen ön is visszanyerni lelki erőmet, ha lehetséges, az által, hogy hallgat e dolgokról. Ne halljak róluk semmit, mindaddig, míg önnel együtt örülhetni fogok azon híreknek, hogy férje megkerült.

Az idő haladt. December 13-án Troy ur újabb érdekes híreket hallott. A biztosítási intézetek vizsgáló küldöttségei befejezték munkájukat és jelentésük e napon érkezett meg Velencéből.

NYOLCADIK FEJEZET.

Az intézetek igazgatói és jogi tanácsosai december 14-én gyűltek egybe a jelentés felolvasására, zárt ajtóknál. A vizsgáló bizottság tagjai a következő szókban terjesztették elő vizsgálataik eredményét:

„Magán és bizalmas jellegű!

„Van szerencsénk értesíteni igazgatóinkat, hogy 1860. december 6-án érkezünk Velencébe. Még ugyanaz nap megjelentünk azon palotában, melyben Montbarry lord lakott utolsó betegsége alatt és elhunytakor.

„Lady Montbarry fivére, Rivar báró a legnagyobb udvariassággal fogadott bennünket. „Hugom volt férjének egyetlen ápolója egész betegsége alatt” mondá a báró. „A szomorúság és a kimerültség teljesen erőt vett rajta, - különben itt volna, személyesen üdvözölni önöket. Mit kívánnak önök uraim? és miben állhatok szolgálatukra, mint milady helyettese?”

„Utasításunkhoz képest azt feleltük, hogy Montbarry lordnak külföldön történt elhunytá és eltemetése szükségessé teszi betegségére vonatkozólag teljesebb információk beszerzését, mint milyeneket írásbeli érintkezés által lehetne nyerni. Megmagyaráztuk, hogy a törvény bizonyos határidő lefolyását engedi, mielőtt a biztosított összeg kifizetését elrendelné és kifejeztük azon óhajtásunkat, hogy a vizsgálat Montbarry lady érzelmeinek és a család itt lakó bármely tagjai kényelmének lehető leggyöngédebb kimélésével történjék.

„Erre a báró így felelt: „Én vagyok a család egyetlen tagja, a ki itt lakik és a palota teljesen az önök rendelkezésére áll.” Általában e gentlemant kezdettől végig teljesen nyíltszívűnek és a legnagyobb mértékben szolgálatkésznek tapasztaltuk.

„Montbarry lady hálósobájának kivételével, még ugyanaz nap végig mentünk az egész palotán. E roppant nagy ház csak részben van bebutorozva. Lord Montbarry és a háztartás egyéb tagjai az első emeletet és a második emelet egy részét lakták. Láttuk a palota végén azon hálótermet, melyben a lord meghalt és a mellette levő kis szobát, melyet dolgozó szobául használt. Ennek szomszédságában egy nagy terem, vagyis inkább csarnok van, melynek ajtóit rendszeren bezárva tartotta, mert (mint értesültünk) háborítlanul és teljes magányban akart élni tanulmányainak. A csarnokon túl következik milady hálóterme és egy öltöző szoba, melyben a komorna hált, mielőtt kilépett a szolgálatból. Ezentul vannak az ebédlő- és elfogadó-termek, melyek egy előszobába nyílnak, honnét a palota főlépcsőjére jutunk.

„A második emeleti szobák lakatlanok voltak Rivar báró nappali és hálótermén és azon, kissé meszszebb eső szobán kívül, mely Ferrári futár hálósobája volt.

„A harmadik emeleti és a földszinti szobák teljesen lakatlanok és nagyon elhanyagolt állapotban voltak. Megkérdeztük, van-e valami látni való a földalatti helyiségekben és azon választ nyertük, hogy ott boltozatok vannak, melyeket megtekinteni teljesen szabadságunkban áll.

„Lementünk, nehogy a palota egyetlen része is vizsgálatlanul maradjon. A boltozatokat állítólag valaha, talán századok előtt, börtönökül használták. E sötét helyekre csak nagyon gyéren hatolt be a lég és a világosság, csatornaszerű tekervényes nyílásokon, melyek a palota hátulsó udvarával közlekedtek és kívül vasrácsokkal voltak elzárva. A boltozatokba bevezető kőlépcsőt a hátulsó tornácra nyíló nehéz csaptató ajtóval lehet elzárni, melyet azonban nyitva találtunk. Maga a báró vezetett le bennünket. Megjegyeztük, hogy kellemetlen volna, ha a csaptató ajtó lezuhanna és bezárulna mögöttünk. A báró mosolygott e megjegyzés hallatára, „Ne féljenek uraim” mondá, „az ajtó biztos. Magamnak is érdekemben állt erről meggyőződni, midőn beköltöztünk a palotába. Szenvedélyes előszeretettel tanulmányozom a kísérleti vegytant - és műhelyem itt lenn van, mióta Velencében lakunk.”

„Ezen utolsó szók megmagyarázták azon sajátságos szagot, mely e boltozatok közt el volt terjedve és melyet azonnal észrevettünk, mielőtt leértünk a lépcsőkön. E szagot csak oly formán írhatjuk le, hogy kétféle volt; az első pillanatban csaknem illatos, de utóhatásában a szagló érzékekre nézve nagyon kellemetlen. A báró üstjei és lombikjai és egyéb kellékek itt voltak felhalmozva, ezenkívül több csomag vegytani szer, melyeken a szállító neve világosan látható volt. „Nem nagyon kellemes hely a tudományos munkálkodásra,” jegyzé meg Rivar báró - „de nővérem nagyon félénk. Irtózik a vegyészeti műhelyek szagától és a felrobbanásoktól - ennél fogva száműzött az alsóbb régiókba, hogy kísérleteimet ne kelljen szagolnia, se hallania.” Ezzel kinyújtá kezeit, melyeken, mint már előbb észrevettük, még otthon is kesztyűt viselt. „Bár mily óvatos legyen az ember” folytatá aztán, még is történhetik szerencsétlenség. A multkor egy új vegyészeti kombinációval tettem kísérletet és nagyon megégettem a kezeimet, melyek csak most kezdenek gyógyulni.

„E különben lényegtelen részleteket csak annak bebizonyítása végett említjük, hogy a palota-felkutatásában legkevésbé sem akadályoztak bennünket. Sőt még milady szobájába is bejuthattunk, egy más alkalommal, midőn kiment a friss levegőre. Utitársaink meghagyták nekünk, hogy alaposan megvizsgáljuk Montbarry lord lakását, mert azon elzárkózott élet, melyet Velencében vitt és két cselédének sajátságos eltűnése némi gyanus kapcsolatban állhatott halálesetével. Mi semmitse találtunk, a mi e gyanut igazolhatná.

„A mi a néhai lord visszavonult életmódját illeti, e tárgyról értekeztek a konzullal és bankárjával - az egyedüli emberekkel, kik néha érintkeztek vele. A bankár üzleti irodájában csak egyszer volt, utalványlevelére pénzt felvenni és gyöngéledő egészségi állapotával mentegette magát a miatt, hogy el nem fogadhatja a bankár meghívását, őt saját házában meglátogatni. Hasonlóképp a konzulnak is írt, midőn névjegyét elküldte neki és bocsánatot kért, hogy nem viszonzhatja személyesen a konzul látogatását. A levelet láttuk és ide igtatjuk annak másolatát: „Számos évet töltöttem Indiában és ottani tartózkodásom aláásta egészségemet. Megszüntem társaságokba járni s életem egyetlen foglalkozása most a keleti irodalmak tanulmányozása. Olaszország levegője jobb hatással van egészségemre az angol éghajlatnál, különben soha se jöttem volna el hazulról. Kérem, fogadja el egy buvárkodó és beteges ember mentségét. Életem tevékeny része be van fejezve.” Véleményünk szerint Montbarry lord elzárkózottságát e rövid sorok teljesen megfejtik. Egyébiránt nem kiméltük a fáradságot, más irányban is nyomozásokat tenni e részben, de semmi se jutott tudomásunkra, a mi legcsekélyebb gyanura adhatna okot.

„A mi a komorna eltávozását illeti, láttuk e nő nyugtáját, melyben bérének kifizetését elismeri és egyenesen megmondja, hogy azért lépett ki Montbarry lady szolgálatából, mert nem szereti a kontinenst és visszavágyik hazájába. Ez nem ritka eset azon cselédknél, kiket Angolországból külföldre visznek. Montbarry lady kijelentette előttünk, hogy azért nem fogadott fel helyette más cselédet, mert néhai férje teljességgel nem tűrhette körül idegeneket a házában és egészségi állapota akkoriban nagyon aggasztó volt.

„Ferrari futár eltűnése magában véve kétségkívül gyanus körülmény. Se milady, sem a báró nem képes megmagyarázni és lelkiismeretes nyomozásaink se voltak képesek világosságot vetni ezen eseményre, sem pedig indokolni, hogy azt közvetett vagy közvetlen kapcsolatba hozzuk vizsgálatunk tárgyával. Még azon utitáskát is megvizsgáltuk, melyet Ferrari hátrahagyott. Nem tartalmaz egyebet fehérneműeknél és felső ruháknál -

melyeknek zsebeiben nincs pénz, sem egyetlen darabka papír. Az utitáska a rendőrség őrizete alatt van.

„Alkalmunk volt tanuk nélkül beszélni azon öreg asszonynyal is, a ki a lady és a báró szobáit takarítani szokta. Ezen állomásra a fogadós ajánlata következtében jutott be, kitől a palota lakói számára az ételt hozatták, mióta a család Velencében lakott. Jelleméről nagyon kedvező nyilatkozatokat hallottunk. Szerencsétlenségre, elméjének korlátolt-sága nem teszi alkalmassá arra, hogy mint tanut lehessen használni. Türelmesen és óvatosan kérdeztük őt és úgy tapasztaltuk, hogy teljes készséggel válaszol, de feleleteiből semmit se vonhattunk ki, a mit érdemes volna e jelentésben felemlíteni.

„Működésünk második napján szerencsénk volt lady Montbarryval találkozhatni. Milady nagyon kimerültnek és betegesnek látszott és úgy vettük észre, mintha teljességgel nem értené, mit kívánunk tőle. Rivar báró, ki bennünket bemutatott, megmagyarázta küldetésünk célját és igyekezett őt megnyugtatni, hogy az egész nem egyéb formáságnál. Miután csakugyan sikerült nővérét ezirányban megnyugtatni, tapintatosan visszavonult.

„A kérdések, melyeket lady Montbarryhoz intéztünk, természetesen főleg a néhai lord betegségére vonatkoztak. Milady válaszai, melyeket bár ideges módon, de a tartózkodás legcsekélyebb látszata nélkül adott elő, a következő tényeket juttatták tudomásunkra: Montbarry lord bizonyos idő óta, rendes természete ellenére ideges és ingerlékeny volt. Kezdetben arról panaszkodott, hogy november 13-án meghűtötte magát, álmatlan és lázas éjeket töltött és másnap ágyban maradt. Milady orvost akart hivatni. Férje ezt nem engedte és azt mondá, hogy ő maga is kigyógyíthatja magát ily csekély bajból. Kívánatára meleg citromvizet hoztak az izzadás előidézése végett. Miután lady Montbarry komornája már ekkor kilépett a szolgálatból, Ferrari futár (ki ez idő szerint az egyedüli cseléd volt a házban) elment citromot vásárolni. Milady sajátkezüleg készítette el a citromvizet, melyet férje az ő jelenlétében ivott meg. Az óhajtott hatás nem maradt el, az izzadás beállt és Montbarry lord néhány óráig nyugodtan aludt. Lady Montbarrynak később szüksége lévén Ferrarira, csöngetett, de senki se jött. Rivar báró elindult keresni a futárt a palotában és a palotán kívül, de hasztalan. E pillanattól fogva Ferrarinak minden nyoma elveszett. Ez november 14-én történt.

„November 14-én éjjel a lázas kórjelek ismét mutatkoztak Montbarry lordnál. Némi részben azon boszuságnak és aggodalomnak voltak tulajdonítandók, melyet Ferrarinak rejtélyes eltűnése okozott. Lehetetlen volt eltitkolni ezen esetet, midőn a lord ismételtlen csengetett a futárnak, azt követelvé, hogy éjjelre ezen ember váltsa fel ágya mellett a miladyt és a bárót.

„November 15-én, (mely napon az öreg asszony szolgálatba lépett) a lord arról kezdett panaszkodni, hogy toroka száraz és mellén nagy nyomást érez. E napon és 16-án ismételve kérte őt neje és a báró, hogy hívasson orvost. Még mindig vonakodott. „Nem akarok idegen arcokat látni magam körül, a hidegletésnek ki kell adni a mérgét, az orvos dacára is,” ez volt felelete. 17-én annyira rosszabbult állapota, hogy neje elhatározta orvosért küldeni, akár tetszik neki akár nem. Rivar báró, miután a konzulnál kérdezősködött volna, doktor Brunóért ment, kit Velencében mint kitűnő orvost ismertek és kit ezenkívül még azon körülmény is ajánlott, hogy huzamosabb ideig tartózkodván Angol országban, alaposan megismerkedett az ottani orvosi praxissal.

- - -

„Eddig, Montbarry lord betegségére vonatkozó jelentésünknek azon adatok szolgáltak alapul, melyeket a miladytól nyertünk. Az elbeszélést most legcélszerűbben átengedhetjük az orvos jelentésének, melyet ezennel ide mellékelünk.

„Orvosi naplóm azt tanúsítja, hogy november 27-én láttam legelőször Montbarry angol lordot. Heves bronchitis rohamban szenvedett. Sok becses idő mult el makacs vonakodása miatt, orvost hivatni ágyához. Általában úgy látszott, hogy egészségi állapota gyöngéledő, idegrendszere meg volt zavarva, s ennél fogva a féltékenység az ingerültséggel váltakozott nála. Ha angolul szólítottam meg, olaszul felelt, s ha ismét olasz nyelven szóltam hozzá, angolra fordította a beszédet; de ez körülbelül mindegy volt már, mert a baj annyira ki volt már fejlődve, hogy csak néhány szót szólhatott egyszerre s ezt is csak suttogva.

„Azonnal alkalmaztam a szükséges szereket. Rendelvényeim másolatait angolra fordítva e jelentéshez mellékelem, hadd szóljanak önmaguk mellett.

„A következő három nap alatt folyvást betegem mellett voltam. Az alkalmazott gyógyszerek megfelelő hatást idéztek elő, állapota lassan bár, de határozottan javult. Lelkiismeretem szerint biztosíthattam lady Montbarryt, hogy mostanig nincs semmi veszély. Milady nagyon önfeláldozó nő volt. Hasztalan igyekeztem őt rábírni, hogy fogadja el egy ahhoz értő betegápolónő segítségét; teljességgel nem akarta engedni, hogy kívülre más valaki is legyen férje körül. E tiszteletreméltó nő éjjel nappal nem mozdult el a lord ágya mellől, midőn pedig rövid időre nyugodni ment, bátyja virrasztott helyette a beteg embernél. A lady fivére - kénytelen vagyok bevallani - nagyon mulatságos ember volt, a mennyire rövid ismeretségünk alatt tapasztaltam. A vegyészeten is kontárkodott, lenn a palota undok vizalatti boltozataiban is szeretett volna néhány kísérletet tenni jelenlétemben. Elég részem van a vegytanból akkor, mikor rendelvényeimet írom, - megköszöntem a szivességét, de nem fogadtam el. Nem neheztelt érte.

„De eltértem tárgyamtól. Térjünk vissza a beteg lordhoz.

„November 20-ig eléggé jól mentek a dolgok. Legkevésbé se voltam előkészülve azon szomorú változásra, mely elém tárult, midőn 21-én reggeli látogatásomat tettem Montbarry lordnál. Visszaesés volt, komoly visszaesés. Megvizsgáltam őt, hogy a baj okát kifürkészszem és a pneumonia, vagyis laikus nyelven a tüdő állagában mutatkozó lob kórjeleire találtam. Nagyon nehezen lélegzett és a köhögés által csak alig volt képes magát megkönnyebbiteni. A legpontosabb nyomozások után meggyőződtem, hogy a gyógyszert époly gondosan beadták, mint egyébkor és hogy semmiféle hőmérsék-változás sem idézhette elő a sajnos változást. Valóban nagy önmegtágadásomba került Montbarry lady szomorúságát nevelni, de midőn felemlíté, hogy talán célszerű volna kívülem még más orvost is hivatni, kötelességemnek tartottam kijelenteni, hogy annak szükségét magam is a legnagyobb mértékben érzem.

„Milady utasított, hogy ne kiméljlek semmiféle költséget és kerítsem elő Olaszország legjobb orvosát. A legjobb orvosi vélemény szerencsére kezünk ügyében volt. Olaszország legelső és legkitünőbb orvosa Torello, Páduában. Egyik assistensemét küldtem el a nagy férfiúért, ki 21-én este megérkezett, megerősíté azon kijelentésemet, hogy pneumonia esete forog fenn és hogy betegünk élete veszélyben van. Közöltem vele gyógykezelési módomat, melyet ő minden részletében helyeselt. Néhány nagybecsű figyelmeztetésben is részesített bennünket és Montbarry lady egyenes kérésére sziveskedett visszatérését másnap reggelig elhalasztani.

„Éjjel mindketten több izben megnéztük a beteget. A folyvást növekvő baj erőt vett legmakacsabb ellenszegülésünkön. Torello tanár másnap reggel elbucszott tőlünk. „Itt többé semmi hasznomat se vehetik”, mondá nekem. „Nincs remény a beteg megmen-téséhez és ezt tudtára kellene adni.”

„A nap egyik későbbi órájában, a lehető legnagyobb kimélettel értesíttem a lordot, hogy ideje érkezett. Figyelmeztetve lévén, miszerint komoly okok igénylik, hogy részletesen és tartózkodás nélkül elmondjak mindent, ami ez alkalommal köztünk történt, szívem engedett e felhívásnak.

„Montbarry lord illő nyugodtsággal, de bizonyos kételylyel fogadta közelgő halálának hírért. Intett, hogy tartsam fülemet a szájához. Gyöngé hangon suttogá: „Bizonyos ön felőle?” A pillanat nem volt alkalmas arra, hogy hiu reményeket ébreszsek benne. „Teljesen bizonyos vagyok felőle” felelém. Kissé szünetelt, levegő után kapkodott s ezután e szókat suttogá: „Nyuljon a vánkosa alá.” Vánkosa alatt egy lepecsételt és postabélyeggel ellátott levelet találtam. Legközelebbi szavai már alig voltak hallhatók - „Adja fel személyesen a postára.” Természetesen megigértem neki és fel is adtam a levelet sajátkezűleg. A címet elolvastam. Egy Londonban lakó nőhöz volt intézve. Az utca nevére már nem emlékszem, ellenben a név élénken emlékemben maradt; olasz név volt: „Ferrariné asszonyság.”

„Ez éjjel a lord csaknem megfult. Ezuttal még sikerült őt megmentenem és szemeiről leolvashatám, hogy megértett, midőn másnap reggel megmondtam neki, hogy postára adtam levelét. Ez volt eszméletének utolsó erőfeszítése. Midőn ismét a szobába léptem, már magán kívül volt. Az erős izgató szerek következtében november 25-ig még eszméletlen állapotban tengődött és ugyanaz nap este meghalt, anélkül, hogy eszméletét csak egy percre is visszanyerte volna.

„A mi a halál közvetlen okát illeti, ha szabad véleményemet őszintén kifejeznem, egyenesen képtelenségnek tartom még e kérdés felvetését is. Pneumoniával végződő bronchitis - hogy ez és csakis ez volt a betegség, melyben kimult, époly bizonyos, mint hogy kétszer kettő négy. Torello orvos saját véleményét az esetről, saját bizonyítványom másolatához mellékeltem, megnyugtatóására azon angolországi intézeteknek, melyeknél, mint értesülök, a lord élete biztosítva volt. Az angol intézeteket bizonyára az ujszövetségi szentírásból ismeretes kételkedő szent alapította, kinek Tamás volt a neve.”

„Ennyiből áll doctor Brunó jelentése.

„Visszatérve azon kérdésekre, melyeket a vizsgálat fonalán Montbarry ladyhoz intéztünk, ki kell emelnünk, hogy a milady nem képes felvilágosítást adni azon levélről, melyet az orvos a postára adott Montbarry lord kívánsága folytán. Mikor irta azt a néhai lord? Mit tartalmazott? Miért tartotta titokban Montbarry lady és a báró előtt? és általában miért irhatott a futár nejének? ezek oly kérdések, melyekre teljességgel nem kaphattunk választ. Még azt is felesleges mondani, hogy a dolog tért nyit a gyanunak. A gyanu bizonyos következtetést feltételez - és a néhai lord vánkosa alatt talált levél, dacol minden következtetéssel. E kérdést talán Ferrariné asszonyság derithetné fel. Londoni lakását könnyen meg lehet tudni a golden squarei szerződött intézetben.

„Ezzel jelentésünket befejezván, most még csak azon következtetésre kell irányoznunk az önök figyelmét, mely vizsgálataink eredményéből folyik.

„Szerintünk a kérdés, mely igazgatóink előtt és előttünk áll, egyszerűen a következő: Derített-e fel a vizsgálat oly rendkívüli körülményeket, melyek Montbarry lord halálát gyanus szinben tüntethetné fel? A vizsgálat kétségkívül fedezett fel rendkívüli körülményeket, ugymint: Ferrari eltűnését, a cselédség szokatlan hiányát egy főuri háztartásban

és azon rejtélyes levelet, melyet az orvos személyesen adott postára a lord kivánsága folytán. De hol van a bizonyíték arra, hogy e körülmények bármelyike is kapcsolatban, gyanus és egyenes kapcsolatban áll az egyetlen eseménnyel, mely reánk tartozik: Montbarry lord halálának tényével? Minden ilyen bizonyíték hiányában és szemben két kitűnő orvos határozott kijelentésével, lehetetlenség vitázni azon bizonyítvány felett, mely Montbarry lord elhunytát természetes halálnak állítja. Ennélfogva kénytelenek vagyunk jelentésünket azzal végezni, hogy nincs alapos ok megtagadni azon összeg kifizetését, melylyel Montbarry lord élete biztosítva volt.

„E sorokat a holnap, december 10-én elindulandó postával küldjük el önöknek; időt engedvén ezáltal, hogy az önök netaláni további utasításai megérkezessenek, azon ma esti táviratnak folytán, melyben a vizsgálat befejezését jelentettük.

KILENCEDIK FEJEZET.

- Kérem, tisztelt asszonyság, bármi mondani valója van, ki vele azonnal. Nem akarnám önt szükségtelenül siettetni, de most hivatalos órám van és az önén kívül más felek ügyeivel is kell foglalkoznom.

Troy ur, szokott egyenes és tréfás modorában e szókat intézvén Ferrariné nejéhez, az íróasztalán álló órára vetett pillantással konstataálta az eltékozlott időt s aztán várta, hogy mit fog hallani védencétől.

- Azon levél miatt jöttem uram, mely az ezer forintos bankjegy kíséretében érkezett, - mondá Ferrariné. - Kinyomoztam, hogy ki küldte a levelet.

Troy ur felugrott helyéről.

- Ez már csakugyan fontos ujság! - kiáltá. - Ki volna a küldő?

- Montbarry lord küldte, uram.

Nem volt könnyű dolog Troy urat meglepni. De Ferrariné közleménye teljesen kihozta őt a sodrából. Nehány percig néma meglepetéssel tekintett reá.

- Bolondság - mondá végre, mihelyt magához tért. - Valami félreértésnek kell lenni a dologban - lehetetlenség a mit ön mond.

- Nincs félreértés, - viszonzá Ferrariné asszonyság a leghatározottabban. - Ma reggel a biztosítási intézet két hivatalnokja volt nálam és megnézték a levelet. Rendkívül meg voltak lepette, főleg midőn megmondtam nekik, hogy pénz is volt benne. De már tudták, hogy ki küldte, a lord orvosa adta postára Velencében, a lord saját kivánatára. Tessék megkérdezni személyesen az urakat, ügyvéd ur, ha nem hiszi szavaimat. Oly udvariasak voltak, hogy még azt is megkérdezték, meg tudom-e magyarázni, miért irhatott nekem Montbarry lord és mi okból küldhette a pénzt? Én azonnal megmondtam véleményemet és kijelentettem, hogy az nagyon hasonlít Montbarry lord ismert nagylelkűségéhez.

- Montbarry lord ismert nagylelkűségéhez! - ismétlé Troy ur nagy csodálkozással.

- Ugy van uram! Montbarry lord, valamint családjának minden tagja ismert engem még azon időből, midőn irlandi uradalmukon iskolába jártam. Ha módjában állt volna, bizonyosan megvédelmezi szegény kedves férjemet. De ő tehetetlen volt a lady és a báró kezei közt s egyebet nem is tehetett, minthogy gondoskodjék rólam özvegyiségemben, valódi nemeshez illő módon.

- Nagyon pompás magyarázat! - mondá Troy ur. - Mit szoltak hozzá a biztosító intézetek hivatalnokai?

- Azt kérdezték, van-e valami bizonyítékom a felől, hogy a férjem meghalt?

- És mit felelt ön erre?

- Azt mondtam: több is van bizonyitéknál, uraim; határozottan meg vagyok róla győződve.

- S ezzel természetesen beérték?

- Azt nem fejezték ki szóval - hanem egymásra néztek és aztán jó napot kívántak.

- Jól van Ferrariné asszonyság, s a mennyiben önnek nincs egyéb ily rendkívüli hire, melyet velem közölni akar, akkor azt hiszem legcélszerűbb lesz, ha én is jó napot kívánok önnek. Jegyzékbe veszem az ön értesítését, (mely megvallom, nagyon meglepő) de egyéb bizonyíték hiányában ennél többet nem tehetek.

- Bizonyítékokkal szolgálhatok uram, hacsak azt kívánja, - viszonzá Ferrariné asszonyság büszke önérzettel. - Csupán azt szeretném tudni, feljogosít-e a törvény arra, a mit tenni akarok. Ön talán olvasta a hirlapok személyi hirei közt, hogy Montbarry lady Londonba érkezett és Newbury szállodájában lakik. Szándékom van oda menni és őt felkeresni?

- Megörült ön? Szabad-e tudnom, mit akar ez által elérni.

Ferrariné asszonyság rejtélyesen suttogó hangon válaszolt.

- Rajta akarom őt kapni! nem mondom meg nevemet, csak azt fogom bejelenteni, hogy valamely magán ügy miatt jövök és a legelső szók, melyeket hozzá intézek, ezek lesznek: „Azért jöttem milady, hogy személyesen elismerjem, miszerint kezemhez kaptam a Ferrari özvegyének küldött pénzt.” Ah! ön meg van lepetve Troy ur! Ugyebár, ez még önt is kihozza a sodrából? Legyen nyugodt, uram, a bizonyítékok, melyet ön követel, meg fogom találni e nő bűnös arcán! Ha arcszine csak egyetlen pillanatra is elváltozik, ha szemét csak egyetlen egyszer lesüti - akkor azonnal lefogom őt álcázni. Csupán azt szeretném tudni, megengedi-e azt a törvény?

- A törvény megengedi, - felelé Troy ur komolyan; - de hogy milady meg fogja-e engedni, az egészen más kérdés. Valóban, van önnek elég bátorsága, Ferrariné asszonyság, végrehajtani e nevezetes szándékot? Miss Lockwood ugy irta önt le előttem, mint nagyon ideges, félnék nőt, és ha bizhatom saját ítélőtehetségemben, akkor azt kell mondanom, hogy e leírás nagyon találó.

- Ha ön falun élt volna uram, a helyett, hogy Londonban élt, - viszonzá Ferrariné asszonyság, - akkor láthatta volna, hogy néha egy birka is szembe áll a kutyával. Távol vagyok tőle, hogy bátor nőnek mondjam magamat, sőt ellenkezőleg. De ha azon nyomorult asszony előtt állok és meggyilkolt férjemre gondolok, akkor kettőnk közül nem én leszek az, a ki reszketni fog. Azonnal felkeresem őt. Az eredményről értesíteni fogom önt. Jó napot, uram.

E merész szókkal a futár neje beburkolta magát köpenyébe és eltávozott a szobából.

Troy ur mosolygott - nem gunyosan, de részvétellel.

- A kis együgyü asszony! - gondolá magában. - Ha csak a fele igaz is annak, a mit Montbarry ladyról beszélnek, akkor Ferrariné asszonyságnak nagyon gyarló kilátásai vannak, hogy terve sikerülhessen. Kíváncsi vagyok reá, hogyan fog végződni a dolog!

Troy ur összes tapasztalata se volt képes előre sejtetni vele, mi lett a dolog vége.

TIZEDIK FEJEZET.

Ferrariné asszonyság makacsul ragaszkodott elhatározásához és Troy ur irodájából egyenesen Newbury szállodájába ment.

Lady Montbarry otthon volt és egyedül. De a szállodabeli cselédség nem akarta őt nyugalmban zavarni, megtudván, hogy a látogató vonakodik megmondani nevét. A lady új komornája véletlenül épen végig ment a tornácon, midőn még javában folyt a vita a felmerült kérdés felett. Francia nő léte, mihelyt megtudta az esetet, azonnal elintézte gyors, könnyű és észszerű francia modorában.

- Madame külseje nagyon tisztességes. Madamenak neve elhallgatására oly okai lehetnek, melyeket milady esetleg maga is helyeselni fog. Egyébiránt miután senki sem adott parancsot, hogy idegen nőket be ne bocsássonak, legjobb, ha a dolgot madame és milady egymás közt végzi el. Sziveskedjék ennél fogva madame feljönni a lépcsőkön, a milady komornája kíséretében.

Dacára erős elhatározásának Ferrariné szive mégis úgy dobogott, mintha szét akarta volna repeszteni mellét, midőn a komorna bevezette őt az előszobába, és egy belső szobába vezető ajtón kopogtatott. De nevezetes tünemény az, hogy érzékeny és ideges szervezetű egyének leginkább képesek magukat (nyilván az akaraterő görcsös megfeszítése által) a legmerészebb bátorságot igénylő tényekre kényszeríteni. A belső szobából egy komoly, mély hang megszólalt:

- Szabad.

A komorna kinyitotta az ajtót és e szókkal jelenté be Ferrarinét.

- Egy nő akar beszélni a miladyval, magánügyben.

Ezzel tüstént visszavonult.

A néhány másodperc alatt, melyet a szóváltás igénybe vett, a félénk Ferrariné erőt vett sebesen dobogó szivén, átlépett a küszöbön, jól érezvén, hogy kezei remegnek, ajkai szárazak, feje forró... és egyszerre Montbarry lord özvegye előtt állt, látszólag époly nyugodtan, mint a lady maga.

Még kora délután volt, de a szobában félhomály uralkodott, a függönyök félig le voltak bocsátva és Montbarry lady háttal ült az ablakok felé, mintha még a mérsékelt nappali világosság is kellemetlen volna reá nézve. Külseje nagyon megváltozott azon emlékezetes nap óta, melyen Wybrow orvost felkereste elfogadó szobájában. Szépsége elenyészett, arca csak csont és bőr volt, kísértetes arcszine és acél fényű szemei közt még kirivóbbá lett az ellentét. Fekete ruhába volt öltözve, melyről élesen lerítt fehér özvegyi fejkötője, párdúc módra összezugorodva ült egy kis zöld pamlagon, egy pillanatra lomha kíváncsisággal tekintett az idegenre, a ki hozzá betolakodott, aztán szemei ismét visszatértek a kis legyezőre, melyet arca és a kandalló tüze közé tartott.

- Nem ismerem önt - mondá. - Mit akar velem?

Ferrariné megkísérlé felelni. Bátorságának első fellobbanása már kialudt. A merész szó, melyeknek elmondására elszánta magát, még éltek lelkében, de elhaltak ajkain.

Egy perccig csend volt. Montbarry lady ismét a szótalán idegenre tekintett.

- Siket ön? - kérdé.

Ismét szünet következett, Montbarry lady szemei megint visszatértek a kis legyezőre. Aztán így szólt:

- Pénzt kíván?

„Pénzt!” Ezen egyetlen szó felrázta a futár nevének csüggedő bátorságát. Elszántsága visszatért, ezzel együtt hangja is.

- Tekintszen reám milady, ha úgy tetszik, - mondá a bátorság hirtelen kitörésével.

Montbarry özvegye harmadszor is reá nézett, és Ferrariné ajkairól ellebbentek e végzetes szók:

- Azért jöttem milady, hogy személyesen elismerjem, miszerint kezemhez jutott a Ferrari özvegye számára küldött pénz!

Montbarry lady ragyogó fekete szemei feszült figyelemmel néztek a nőre, ki e szókat intézte hozzá. Arcának halotti merevségét a megzavarodás vagy ijedség legcsekélyebb kifejezése, sőt még az érdeklődés pillanatnyi fellobbanása sem élénkíté meg. Époly nyugodtan ült, époly egykedvűen tartá kezében a legyezőt, mint azelőtt. A kísérlet megtörtént és teljesen megghiúsult.

Megint csönd lőn. Montbarry lady elgondolkozott. A mosoly, mely oly lassan fejlődött és oly hirtelen enyészett el - a szomorú és egyszersmind oly kegyetlen mosoly - megjelent ajkai körül. Legyezőjével a szoba legtávolabb végén álló székre mutatott.

- Legyen szives leülni - mondá.

Ferrariné, kit kísérlete megghiúsulásának érzete egészen kihozott sodrából, nem tudván, hogy most már mit mondjon vagy tegyen, gépileg engedelmeskedett. Montbarry lady most kelt fel a pamlagról lefelé, és leplezetlen kíváncsisággal nézett reá, mialatt végigment a szobán, aztán újra visszadőlt helyére.

- Nem, - mondá magában; - e nő biztosan lép - tehát nem ittas; e szerint csak örült lehet.

E szókat oly hangosan ejté ki, hogy meg lehetett hallani. Ferrariné érezte a sértést, és azonnal felelt reá:

- Époly kevésbé vagyok ittas vagy örült, mint ön!

- Nem? - mondá Montbarry lady. - Akkor hát csupán szemtelen? Tapasztaltam, hogy a műveletlen angolok néha szemtelenek szoktak lenni a korlátlan angol szabadság gyakorlatában. - Ezt mi külföldiek nagyon tapasztalhatjuk az utcákon, a nép közt. - Hanem én nem lehetek viszont szemtelen ön irányában. Azt se tudom, mit mondjak önnek. - Komornám nagyon meggondolatlanul cselekedett, hogy önt ily könnyen bebocsátotta szobámba. Azt kell hinnem, hogy az ön tisztességes külseje vezethette őt tévutra. Kicsoda ön? Egy futár nevét említette, a ki nagyon feltűnő módon hagyta el szolgálatunkat. Talán véletlenül nős lett volna! És ön a neje? És azt is tudja ön, hova lett az a futár?

Ferrariné elkeseredése nem ismert többé határt és féktelenül kitört. Odament a pamlaghoz, és most már dühében és felindulásában semmitől se félt.

- Én Ferrari özvegye vagyok - és ön ezt jól tudja, nyomorult asszony! Ah! szerencsétlen volt még azon óra is, midőn Lockwood kisasszony a férjemet Montbarry lordnak ajánlotta!

Mielőtt még egyetlen szót szólhatott volna, Montbarry lady oly hirtelen felugrott helyéről, mint egy macska, megragadta mindkét vállát és eszeveszetten megrázta őt.

- Hazudik! hazudik! hazudik! - kiáltá magánkivül.

E vád harmadik ismétlése után elbocsátá a futár nejét és kezeit a legszilajabb kétségbeesés kifejezésével emelte az ég felé.

- Oh! Jézus Mária! lehetséges-é! - kiáltott fel éles hangon. - Lehetséges-é, hogy a futár ama nő által került hozzánk!

Ezzel villámgyorsan Ferrariné felé fordult és megragadta őt, amint épen ki akart futni a szobából.

- Megálljon örült asszony! Megálljon és feleljen. Ha segítségért kiált, saját ujjaimmal megfojtom önt; oly igazán, amint mennyország van a fejünk felett. Üljön le és ne féljen semmitől. Nyomorult! Hiszen én vagyok megrémülve, - megrémülve halálra. Vallja meg, hogy hazudott, midőn az imént Lockwood kisasszony nevét kimondta. Nem! nem hiszek esküjének; nem hiszek senkinek Lockwood kisasszonyon kívül. Hol lakik, mondja meg ezt, mérges kis féreg - aztán mehet.

Bár Ferrariné egész testében reszketett, mégis habozott. Montbarry lady fenyegetőleg emelte fel kezeit, melynek hosszú, csontos sárgásfehér ujjai hosszan kinyujtóztak. Ferrariné annyira megijedt e látványtól, hogy megmondta a lakcimet. Montbarry özvegye megvetőleg mutatott az ajtóra, de hirtelen megváltoztatá szándékát.

- Nem! még ne! Ön elmondaná Lockwood kisasszonynak, mi történt köztünk s ő nem bocsátana maga elé. Én most oda megyek és ön velem jön. Csak a házig - tovább nem. Üljön le, csöngetni fogok komornámnak. Forduljon háttal az ajtó felé - nem szükséges, hogy meglássák gyáva arcát.

Csöngetett. A komorna belépett.

- Köpenyemet és kalapomat - gyorsan.

A komorna kihozta. Montbarry lady a tükörbe pillantott, aztán hirtelen Ferrarinéhez fordult.

- Ugyebár, már félig holtnak látszom? - mondá kitörő gunnyal. - Adja karját.

E szókkal karon fogta Ferrarinét és kiment vele a szobából.

- Nincs mitől félnie mindaddig, míg engedelmeskedik, - suttogá, mialatt lementek a lépcsőkön. Lockwood kisasszony lakásánál elváltak tőlem s többé ne kerüljön szemeim elé.

Az előcsarnokban a szállodatulajdonos nejével találkoztak. Montbarry lady bemutatta neki társát.

- Ferrariné asszonyság, régi jó barátném. Nagyon örülök, hogy viszontláthattam őt.

A fogadósné elkísérte őket az ajtóig. A bérkocsi már ott várt.

- Szálljon fel, kedves Ferrariné asszonyság, - mondá milady - és mondja meg a kocsisnak, hova hajtson.

Miután elindultak, Montbarry lady kedélye ismét hirtelen átváltozott. Mély, hosszú sohajtással hátradőlt a bérkocsiban. Saját sötét gondolataiba elmélyedve, a nőt, kit vasakaratóval leigázott, annyira elfeledte, mintha nem is volna jelen és komoran hallgatott, míg Lockwood kisasszony lakása elé értek. E pillanatban ismét a régi volt, kinyitotta a kocsi ajtaját és ismét reácsukta Ferrarinéra, mielőtt a kocsis leszállhatott volna a bakról.

- Vigye haza ezen asszonyságot, de tegyen egy mértföldnyi kerülő utat, - mondá a kocsisnak, mialatt a fuvarbért kifizette.

A legközelebbi pillanatban már a ház ajtaján kopogtatott.

- Itthon van Lockwood kisasszony?

- Itthon, asszonyom.

Átlépte a küszöböt s az ajtó bezáródott utána.

- Hova megyünk asszonyom? - kérde a bérkocsis.

Ferrariné megfogta fejét két kezével és igyekezett rendbeszedni gondolatait. Hagyhatja-e barátnőjét és jóltevőjét védtelenül Montbarray lady kezei közt? Még folyvást igyekezett elhatározni magát, hogy mitévő legyen, midőn egy gentleman megállt Lockwood kisasszony ajtaja előtt, véletlenül a kocsiaablak felé nézett és meglátta őt.

- Ön is Agnes kisasszonyt akarja meglátogatni? - kérde az ujonérkezett.

Westwick Henrik volt. Ferrariné asszonyság hálásan kulcsolta össze kezeit, midőn őt megpillantá.

- Menjen fel hozzám, uram, - kiáltá. - Menjen azonnal. Az a borzasztó asszony van Agnes kisasszonynál. Menjen és védelmezze meg őt.

- Miféle asszony? - kérde Henrik.

A válasz hallatára a szó szoros értelmében megnémult. Arcán a rémület és megbotránkozás kifejezésével tekintett Ferrarinéra, midőn ez kimondá „Montbarray lady” gyűlölt nevét. Csupán ennyit felelt:

- Utána nézek.

Kopogtatott a ház ajtaján és bement.

TIZENEGYEDIK FEJEZET.

- Lady Montbarray kívánja önt meglátogatni kisasszony.

Agnes épen levelet irt, midőn az öreg dajka meglepte őt látogatója nevének bejelentésével. Első gondolata az volt, hogy elutasítsa a nőt, ki így betolakodott hozzá. De Montbarray lodynak gondja volt reá, hogy nyomon kövesse az öreg cselédet. Mielőtt Agnes egyetlen szót szólhatott volna, már belépett a szobába.

- Bocsánatot kérek tolakodásomért Lockwood kisasszony. Egy kérdést kell önhöz intézнем oly ügyben, mely engem nagyon érdekel. E kérdésre senki sem felelhet önön kívül.

E halkán kiejtett szókkal és szerényen lesütött szemekkel kezdte meg Montbarray lady a párbeszédet.

Agnes szótlánul mutatott egy székre. Ennyit megtehetett, de egyelőre nem is tehetett többet. Minden, a mit a velencei palotában folytatott titkos és komor életről minden, a mit Montbarray lordnak idegen országban történt szomorú elhunytáról és eltemetéséről hallott, egyszerre eszébe jutott, a mint a fekete ruhás alak szemközt állt vele. Montbarray lady különös magaviselete még inkább fokozta kételyeit és aggodalmait. Itt állt előtte a kalandornő, kinek jellemét ismerték egész Európa minden társaságában, a furia, a ki annyira megrémítette Ferrarinét a szállodában, most egyszerre és megfoghatlanul félénk, reszketeg nővé változott át. Montbarray lady egyetlen egyszer se mert Agnesre pillantani, mióta belépett a szobába. Odament a székhöz, melyet kijelöltek számára, de aztán habozott, kezével megfogódzott a szék támlányán és ott maradt állva.

- Kérem engedjen egy pillanatot, hogy magamhoz térjek, - mondá gyöngye hangon.

Feje mellére hanyatlott, úgy állt Agnes előtt, mint egy töredelmes bűnös kéréssel birája előtt.

A csönd, mely most bekövetkezett, mindkét részről a szó szoros értelmében a félelem csön-
dessége volt. E pillanatban az ajtó még egyszer kinyílt és Westwick Henrik belépett.

Egy másodpercig figyelmesen nézett Montbarry ladyra - meghajtá előtte magát kimért udva-
riassággal - s azzal tovább ment. A halvány nő bátorsága újra felébredt férje testvéröccsének
láttára. Összeroskadt alakja kiegyenesedett. Szemei dacosan viszonozták Westwick pillan-
tását. Üdvözlését fagyos, megvető mosolylyal viszonozta.

Henrik végig ment a szobán, egyenesen Agneshez.

- Az ön meghívása következtében van itt Montbarry lady? - kérdé nyugodtan.

- Nem.

- Ohajtja ön őt látni?

- Nagyon kínos reám nézve őt látnom

Visszafordult és sógornőjére tekintett.

- Hallotta ön ezt? - kérdé hidegen.

- Hallottam, - felelt a lady még hidegebben.

- Az ön látogatása legalább is időszerűtlen.

- Az ön beavatkozása pedig legalább is helytelen.

Montbarry lady e visszavágással Agneshez közeledett. Westwick Henrik jelenléte megkönnyeb-
biteni s egyszersmind felbátorítani látszott őt.

- Engedje meg, Lockwood kisasszony, - mondá nyájas udvariassággal, - hogy egy kérdést
intézhessenek önhöz. Legkevésbé sem akarok önnek kellemetlenséget okozni. Midőn Ferrari a
futár, férjemhez fordult szolgálati alkalmazásért, megengedte ön...

De bátorsága ismét elhagyta, mielőtt egyebet tudott volna mondani. Remegve hanyatlott le a
legközelebb álló székre s egy percnyi küzdelem után ismét erőt vett magán.

- Megengedte ön Ferrarinak, - folytatá aztán, - hogy az ön nevének felhasználása által igye-
kezzék magának ezen állást biztosítani?

Agnes nem felelt szokott egyenes modorában. Bármily futólag történt is, Montbarry nevének
említése e nő által, megzavarta és felizgatta őt.

- Én sok év óta ismertem Ferrari nejét, - viszonzá. - És érdeklődöm...

Montbarry lady egy hirtelen mozdulattal kérőleg emelte fel kezeit.

- Ah! Lockwood kisasszony, ne vesztegessen az időt azzal, hogy a futár nejéről beszél. Feleljen
egyenes kérdésemre egyenesen.

- Engedjen engem felelni, - suttogá Henrik. - Magamra vállalom, hogy egyenesen beszéljek
vele.

Agnes tagadólag intett. Montbarry lady közbeszólása felébreszté benne annak öntudatát, a
mivel önmagának tartozik. Világosabban formulázta válaszát.

- Midőn Ferrari a néhai Montbarry lordnak irt, kétségkívül nevémet is felemlítette.

Még most se látta azon célt, melyre látogatásának kérdései irányozva voltak. Lady Montbarry
türelmetlensége fékezhetlenné kezdett válni. Még közelebb ment Agneshez.

- Az ön engedelmével használta Ferrari az ön nevét? - kérdé. - Ebben rejlik a kérdés lényege.
Az Isten nevére kérem, feleljen: igen, vagy nem!

- Igen.

Ezen egy szó oly hatást tett Montbarry ladyra, mint a villámcsapás. Az élet tüze, mely az imént egy pillanatra felélénkíté arcát, egyszerre elenyészett belőle s olyannak hagyta őt, mint egy kőszobor. Oly teljesen némán és mozdulatlanul állt Agnessel szemben, hogy a két ember, kik figyelmesen néztek reá, még lélegzetvételét se vehették észre.

Henrik nyersen megszólítá őt.

- Térjen magához, - mondá. - Hallotta a választ.

A lady reá nézett.

- Hallottam ítéletemet, - viszonzá, - s ezzel lassan megfordult, hogy távozzék.

Henrik nagy meglepetésére Agnes megállítá őt e szókkal:

- Várjon egy percig lady Montbarry, nekem is kérdezniem kell öntől valamit. Ön Ferrariról beszélt. Én is róla akarok beszélni.

Montbarry lady szótlanul lehajtá fejét. Keze reszketett, mialatt elővette zsebkendőjét és megtörlé vele homlokát. Agnes észrevette e remegést és egy lépést tett hátrafelé.

- Kellemetlen önre nézve e tárgy? - kérdé félénken.

Lady Montbarry még mindig szótlanul intett kezével, hogy folytassa. Henrik közelebb jött és figyelmesen nézett sógornőjére. Agnes tovább folytató.

- Angolországban semmi nyomát se találták Ferrarinak, - mondá. - Hallott ön felőle valamely hirt? És ha igen, nem lenne szives azt velem közölni, neje iránti könyörületességből.

Lady Montbarry vékony ajkai körül ismét megjelent a szomorú és kegyetlen mosoly.

- Miért kérdezi ön ezt tőlem? - mondá. - Ön meg fogja tudni Lockwood kisasszony, hogy mi történt vele, ha az idő elérkezett.

Agnes megütközött e válaszon.

- Nem értem önt, - mondá. - Hogyan fogom megtudni? Meg fogja mondani valaki?

- Valaki meg fogja mondani önnek.

Henrik nem volt képes többé visszatartóztatni magát.

- Talán milady lesz az a valaki? - kérdé gunyos udvariassággal.

Montbarry özvegye megvető egykedvűséggel tekintett reá.

- Önnek igaza lehet, Westwick ur. Megtörténhetik, hogy előbb utóbb én leszek az, a ki megmondja Lockwood kisasszonynak, mi lett Ferrariból, ha - -

Ezzel elhallgatott és szemei Agnesen függtek.

- Ha? - kérdé Henrik.

- Ha Lockwood kisasszony kényszerít reá.

Agnes csodálkozva hallgatott.

- Kényszeríteni önt reá? - ismétlé. - Hogyan tehetném ezt? Azt hiszi, hogy az én akaratom erősebb az önénél?

- Azt akarja ön mondani, hogy a gyertya lángja nem perzseli meg a molyt, ha a moly bele-repül? - viszonzá Montbarry lady. - Hallotta ön valaha, mi az a rémület ígérete? Nekem nincs jogom önt meglátogatni, nem óhajtom önt látni... ön ellenségem. Életemben most történt

először, hogy akaratom ellenére meghódoltam ellenségem előtt. Lássá, várok, mert ön azt mondta, hogy várjak, és esküszöm, hogy az öntől való félelem járja át tagjaimat, mialatt itt állok, ön előtt. Ah! ne engedje, hogy kíváncsiságot, vagy szánalmat ébreszsek önben. Kövesse Westwick ur példáját; legyen nyers, durva és könyörtelen mint ő. Bocsásson el, mondja hogy távozzam.

Agnes őszinte és egyszerű természete e sajátságos kitörésben csak egyetlen felfogható értelmet birt felfedezni.

- Ön téved, midőn engem ellenségének tart, - viszonzá. - Ön csak egyszer vétett ellenem, akkor midőn Montbarry lordnak nyújtotta kezét és tudom, hogy e vétés nem volt szándékos. Szenvedéseimet még az ő életében megbocsátottam önnek. Most, midőn ő már nincs az élők közt, még inkább megbocsátok.

Henrik a csodálkozás és szomorúság vegyes érzelmeivel hallgatta e szókat.

- Ne szóljon többet! - kiáltá. - Ön nagyon jó hozzá, e nő nem érdemel ennyi jóságot.

Montbarry lady nem figyelmeztetett e közbekiáltásra. Ugy látszott, mintha Agnes egyszerű szavai teljesen lekötötték volna e sajátságos változékony nő egész figyelmét. Arcát lassanként ellepte a sivár és könytelen szomorúság. Legközelebbi szavait már észrevehetőleg változott hangon ejté ki. E hang azon utolsó és leggyászosabb lemondást fejezte ki, mely már a reménnyel is végkép leszámolt.

- Ön jó és ártatlan teremtés, - mondá, - de mit használ nekem az ön nyájas bocsánatkészsége? Mik az ön apró sérelmei azon nagy sérelmekhez képest, melyekért nekem kell bünhődnöm. Én nem akarom önt rémiteni; csak magam miatt busulok. Tudja-e ön mi az, mikor az embernek határozott előérzete van egy bekövetkező nagy szerencsétlenségről - és mégis reméli, hogy biztos meggyőződése nem fog valósulni? Midőn önt mennyegzőm előtt először láttam, midőn reám gyakorolt befolyását először éreztem, még élt bennem a remény. Gyöngé, halvány remény volt, de a mai napig tengődött bennem. Ön megölte azon percben, midőn Ferrari ügyében önhöz intézett kérdésekre felelt.

- Hogyan semmisíthettem meg én az ön reményeit? - kérdé Agnes. - Milyen kapcsolat létezik a közt, hogy megengedtem Ferrarinak nevémet használni a Montbarry lordhoz intézett levélben és azon sajátságos és borzasztó dolgok közt, melyeket ön az imént mondott?

- Közel van az idő, Lockwood kisasszony, midőn mindezt ön maga is fel fogja fedezni. Addig is a lehető legegyszerűbb szókkal elmondom, miért félek öntől. Erősen meg vagyok győződve, hogy azon napon, midőn elraboltam öntől jegyesét, és megkeserítettem életét, önt szemelte ki a végzet azon boszúállás eszközéül, melyet sok bűnőmmel megérdemeltem. Ön ezt már is megtette - de még többet is fog tenni. Ön lesz az, a ki meghozza reám a felfedeztetés napját és azon büntetést, melyet a sors reám kiszabott. Még egyszer fogunk találkozni, - itt Angolországban, avagy Velencében, hol a férjem meghalt - és ez lesz utolsó találkozásunk.

Agnesre mély benyomást tett azon borzalmas komolyság, melylyel a lady e szókat kiejté, - dacára annak, hogy magasan felette állt mindennemű babonának. Elhalaványult, midőn Henrikre tekintett.

- Érti ön ezt? - kérdé.

- Semmi se könnyebb, mint őt megérteni, - viszonzá az ifju megvetőleg. - Ő jól tudja, mi történt Ferrarival és most ködös képtelenségekkel akarja önt tévútra vezetni, mert nem meri bevallani a valót.

Lady Montbarry nem méltathatta volna kevesebb figyelemre, ha e szók helyett egy kutya ugat a szék alatt. Fagyos hidegséggel mondta el a mit még mondani akart.

- Szólítsa fel az érdekes Ferrariné asszonyságot, hogy várjon még egy kissé, - mondá a lady. - Ön meg fogja tudni, hogy mi történt férjével és meg fogja neki mondani. Nincs az egész dologban semmi, a mi önt megrémíthetné. Valamely jelentéktelen körülmény megint össze fog hozni bennünket, ép oly jelentéktelen körülmény, mint Ferrari szerződés volt. Merő képtelen beszéd, ugyebár Westwick ur? De legyen elnéző, mi nők mindnyájan szoktunk képtelen dolgokat beszélni. Jó napot, Lockwood kisasszony.

E szókkal hirtelen kinyitotta az ajtót, mintha attól félt volna, hogy másodszor is visszahívhatnák, s ezzel távozott.

TIZENKETTEDIK FEJEZET.

- Örültnek tartja ön őt? - kérdé Agnes.

- Egyszerűen gonosznak tartom. Kétszínű, babonás, természetből kegyetlen - de nem örült. Azt hiszem, hogy idejövételének főcélja az volt, hogy az ön rémületében gyönyörködjék.

- Csakugyan megrémített, szégyellem bevallani, de úgy van.

Henrik reá nézett, egy pillanatig habozott, aztán leült melléje a pamlagra.

- Én nagyon aggódtam ön miatt, Agnes, - mondá. - Ha a véletlen szerencse nem úgy akarja, hogy épen ma jöjjelek önhöz, látogatóba, ki tudja mit mondott vagy tett volna önnek e gonosz asszony, ha egyedül találja? Édes Agnes, ön nagyon védtelen és magános életet él. Nem is szeretek reá gondolni - és szeretném, ha az másképp volna - főleg a ma történetek után. Nem, nem! hiába mondja, hogy önnél van öreg dajkája. Ő nagyon öreg és nem önhöz való - oly nő mint ön, nem talál elégséges védelmet ily társaságban. Ne értse félre szavaimat Agnes, a mit mondtam, ön iránti őszinte vonzalmam mondatta velem.

Elhallgatott és megfogta Agnes kezét, ki megkísérlé azt visszahuzni, - de végre mégse tette.

- Soha se fog elérkezni az idő, - szólalt meg Henrik újra, - midőn nekem lesz jogom önt védelmezni? mikor ön az én életem öröme és büszkesége lesz, halálom órájáig?

Gyöngéden megszorítá a leány kezét. Agnes nem felelt. Arcán a pir- és a halványság egymást váltá fel, szemeit félre fordítá.

- Oly szerencsétlen voltam, hogy megsértettem önt? - kérdé Henrik.

Agnes csaknem suttogva felelé:

- Nem.

- Megszomorítottam önt?

- Eszembe juttatá a szomorú napokat, melyek elmúltak.

Többet nem mondott, csak ismételve megkísérlé kihuzni kezét az övéből. Henrik nem bocsátotta el a kezét, hanem ajkaihoz emelte.

- Nem fog-e sikerülni azt elérnem, hogy ön más napokra is gondoljon, jövődő boldogabb napokra? Vagy ha már épen a multra kell visszapillantania, nem képes-e azon időre gondolni, midőn önt szeretni kezdtem?

Agnes felsohajtott.

- Kiméljen meg Henrik, - mondá szomorúan. - Ne szóljon többet.

Arca ismét kipirult, keze remegett az övében. Oly szép volt, a mint szemeit lesüté és keble hullámzóan pihegett. Henrik e pillanatban mindenét odaadta volna a világon azért, hogy őt megölelhesse és megcsókolhassa. Bizonyos titkos rokonszenvnél fogva, melyet kezeik érintkezése ültetett át. Agnes tudta mindazt, a mi Henrik lelkében történik. Kezét egyszerre visszakapta és hirtelen reá nézett. Szemei tele voltak könnyekkel. Nem szólt semmit; szemeire bizta, hogy beszéljenek helyette. S e szemek figyelmeztették őt - harag és neheztelés nélkül bár - de még is figyelmeztették őt, hogy e napon ne erőszakolja tovább a dolgot.

- Csak azt mondja, hogy megbocsátott, - szólt Henrik, - felkelvén a pamlagról.

- Meg, - viszonzá Agnes nyugodtan; - megbocsátottam.

- Nem csökkent irántam az ön becsülése, Agnes?

- Oh nem!

- Akarja, hogy távozzam?

Most Agnes is felkelt a pamlagról és mielőtt felelt volna, íróasztalához ment. A bevégtetlen levél, melyet akkor irt, midőn lady Montbarry látogatását bejelentették, még ott feküdt nyitva. A mint előbb a levélre s aztán ismét Henrikre tekintett, arcán megjelent azon mosoly, melylyel rendszerint mindenkit elbűvölt.

- Ne távozzék még, - mondá, - valamit kell önnek mondanom, magam se tudom, hogyan fejezzem ki. Talán a legcélszerűbb lesz önre biznom, hogy kitalálja. Ön védtelen és magános életmódomat említé. Megvallom, hogy életem nem épen boldog, Henrik.

Itt elhallgatott, figyelmesen nézván a Henrik arckifejezésén észrevehetőleg fokozódó aggodalmat, s ez oly meglepődést látszott benne ébreszteni, mely rendkívül meglepte az ifjut.

- Tudja-e ön, hogy én megelőztem az ön gondolatát, - folytatá aztán. - Életemben nagy változás fog történni, ha ugyan az ön bátyja, István és neje beleegyezik.

Ezzel kinyitotta íróasztalának fiókját, egy levelet vett ki belőle és átadta Henriknek.

Az ifju gépileg vette azt át kezéből. Homályos kételyei, melyeket ő maga is alig értett, elrémíték őt. Teljes lehetetlenség volt, hogy az „életében történendő változás” alatt azt érthesse, hogy újból férjhez fog menni és mégis, teljesen megfoghatlan idegenkedést érzett az ellen, hogy a levelet kinyissa. Szemeik találkoztak, Agnes megint mosolygott.

- Nézze meg a címet, - mondá. - A kézírást ismernie kellene, de úgy látom, hogy mégsem ismeri.

Henrik a levélcímre tekintett. A kézírás egy gyermek nagybetűs, rendetlen, ingatag kezű írása volt. Azonnal felbontá a levelet. „Kedves Agnes néni; - Nevelőnőnk elmegy. Pénzt és egy házat örökölt. Ittunk az egészségére és a mama kalácsot is süttetett. Ön megígérte, hogy nevelőnőnk lesz, ha a mostani elmegy. Most hát ez bekövetkezik. A mama semmit se tud e levélről. Kérem jöjjön el, mielőtt a mama más nevelőnőt fogadhatna. Az ön szerető Lucyja, a ki ezt írta. Klára és Blanche is akart irni. De ők még nagyon kicsinyek. Tintafoltot ejtenek a papíron.”

- Az ön legidősb unokahuga, - magyarázta Henriknek, - ki néma meglepetéssel tekintett reá. A gyermekek néniük szoktak nevezni, midőn a mult ősszel anyjuknál voltam Irlandban. A három leány elválaszthatlan játszótársam volt - nem ismerek náluk kedvesebb gyermekeket. Igaz, hogy magam kínálkoztam melléjük nevelőnőül, ha valaha ilyenre szükségük lenne, ugyanaz napon, midőn elbucsuztam tőlük és elindultam hazafelé. Midőn ön belépett, épen anyjuknak irtam és megújítottam ajánlatomat.

- De nem komolyan! - kiáltá Henrik.

Agnes kezébe adta a bevégtetlen levelet, melyből annyi már mégis meg volt írva, a mennyiből látni lehetett, hogy komolyan ajánlkozik belépni Westwick István ur és neje házába, mint nevelőnő.

Henrik meglepetését alig lehetne szavakkal kifejezni.

- Nem fogják elhinni, hogy az ön ajánlata komoly.
- Miért ne hinnék el? - kérde Agnes nyugodtan.
- Ön István bátyám unokatestvére és nejének régi barátnéja.
- Ez egygyel több ok arra, Henrik, hogy reám bizzák gyermekeiket.
- De hisz ön egyrangu velök és nincs szüksége tanítással keresni kenyerét, képtelen dolog az, hogy ön nevelőnővé akar lenni!

Miért volna képtelen dolog? A gyermekek szeretnek engem, anyjuk is szeret és atyjuk számtalanszor adta tanujelét valódi barátságának és becsülésének. Én épen alkalmas vagyok azon állomás betöltésére, a mi pedig a saját nevelésemet illeti, ezt végkép el kellett volna felednem, ha nem lennék képes három gyermeket tanítani, kik közül a legidősb csak tizenegy éves. Ön azt mondja, hogy egyrangu vagyok velök; - nincsenek-e más nők is a világon, kik mint nevelőnők szolgálnak és egyranguak azon egyénekkel, kiknek házában alkalmazást nyertek? Ezenkívül azt se tudom, hogy egyrangu volnék velök. Hiszen az ön István bátyja a családfő címének örököse s ezentul ő lesz a lord. Soha se fáraszsza magát a válaszszal, ne vitázzunk a felett, hogy helyesen vagy helytelenül cselekszem-e, ha a nevelőnői pályára lépek, - várjuk be a jövőt. Meguntam itteni magános és haszontalan életemet és szeretném életemet boldogabbá és hasznosabbá tenni, még pedig azon házban, hol valamennyi közül leginkább óhajtanék alkalmazást nyerhetni. Ha ön a levelet még egyszer átolvassa, látni fogja, hogy csupán a személyes indokokat kell elősorolnom, mielőtt befejezném soraimat. Ön nem ismeri bátyját és sógornőjét oly jól mint én, ha kétkedik válaszukban. Remélem, eléggé bátrak és eléggé jószívűek lesznek igent mondani.

Henrik megadta magát, de nem volt meggyőződve.

Azon emberek közé tartozott, kik nem szeretik ha valaki eltér a rendes szokásoktól vagy elhagyja a megszokott kerékvágást és főleg gyanus szemekkel nézett azon változásra, mely Agnes életében történnék. Lelke új érdekekkel lévén elfoglalva, talán kevésbé volna hajlandó meghallgatni szavait, a legközelebbi alkalommal, midőn mai kérését ismétlendi. A „magános és haszonnélküli élet” befolyása, melyet felpanaszolt, épen az ő érdekeinek kedvezett. Mig szive üres volt, addig könnyebben hozzá lehetett térni. De ha arra gondolt, hogy unokahugai betölthetnék szivét, a kétely homályába érzé borulni reményeit. Csakhogy sokkal jobban ismerte az asszonyokat, hogyses ezen önző gondolatokat nyiltan kifejezte volna. Oly érzelmes és ideges nővel szemben, mint Agnes, a várakozás politikája volt a legcélszerűbb. Minden veszte van, hacsak egyetlen egyszer is megsérti gyöngéd érzelmeit. Egyelőre tehát bölcsen mérséklé magát és a beszélgetést más térre vitte át.

- Az én kis unokahugom levelének oly hatása volt, melyre a gyermek bizonyára nem számított, mikor azt megírta. Eszembe juttatá az egyik tárgyat, mely miatt ma eljöttem önt meglátogatni.

Agnes a gyermek levelére tekintett.

- Milyen része lehet ebben Lucynak? - kérde.
- Nem csupán Lucy nevelőnője az egyetlen boldog ember, a ki pénzt örökölt, - felelé Henrik. - Itthon van az ön öreg dajkája?

- Talán csak nem akarja ezzel azt mondani, hogy a dajka is örökölt?

- Száz fontot kapott. Csöngesse be őt, Agnes, azalatt megmutatom önnek a levelet.

Egy csomó levelet vett elő zsebéből és egyenkint megnézte, mialatt Agnes csengetett. Midőn az ifju leány ismét visszafordult feléje, az asztalon egy nyomtatott levelet pillantott meg, mely felbontva feküdt a többi mellett. A nyomtatvány egy „Prospektus” volt, melyet a velencei „Palace Hotel Company Limited” bocsátott közre. E két szó „Palota” és „Velence” azonnal eszébe juttatá lady Montbarry kellemetlen látogatását.

- Mi ez? - kérde a prospektus címére mutatva.

Henrik félbeszakítá a levelek átvizsgálását, a prospektusra tekintett és így felelt:

- Egy nagyon sokat ígérő vállalat. A nagy szállodák mindig jól jövedelmeznek, ha jól kezelik. Ismerem azon embert, a ki a szálloda igazgatójául van kiszemelve és annyira bizom benne, hogy magam is beléptem a részvényesek közé.

A válasz nem egészen látszott kielégíteni Agnest.

- Miért hívják e szállodát „Palota szállodának?” - kérdé.

Henrik reánézett és azonnal eltalálta e kérdés indokát.

- Igen, - viszonzá, - az ugyanazon palota, melyet Montbarry tartott bérben; a részvénytársaság megvette és szállodává fogja átalakítani.

Agnes szótlánul félrefordult és leült a szoba tulsó végén. Henry szavai kellemetlenül érinték őt. Jól tudta, hogy Henriknek, mint a család legifjabb tagjának szüksége volt jövedelmei fokozására szerencsés vállalkozások által. De mindamellet nem helyeselte kísérletét, hogy azon házból igyekezzék pénzt szerezni, melyben bátyja meghalt. Henrik nem volt képes megérteni egy tisztán üzleti dolognak ily érzelmű felfogását, tovább folytatta a levelek átvizsgálását, noha Agnes magaviseletének hirtelen megváltozása nem kevésbé meglepte őt. A dajka ép azon percben lépett be, midőn megtalálta a keresett levelet. Agnesre tekintett azon reményben, hogy ő fog először megszólalni. De Agnes félrenézett, midőn a dajka belépett a szobába. Henrik volt kénytelen megmondani az öreg asszonynak, miért csengették be.

- No, dajka, - mondá, - önre is mosolygott a szerencse. Száz font sterlinget örökölt.

A dajka arcán nem mutatkozott valami különös öröm vagy meglepetés kifejezése. Kissé várakozott, míg a hir jól bevési magát elméjébe, aztán nyugodtan kérdé.

- Ki hagyta reám örökségül azt a pénzt, Henrik ur?

- Néhai bátyám, Montbarry lord.

Agnes azonnal feltekintett, a dolog most kezdé csak érdekelni. Henrik tovább folytatá:

- Végrendeletében hagyományokat tett a család régi cselédeinek. Ime itt van egy levél ügyvédétől, melyben felhívják önt, hogy a pénzt vegye át náluk.

A társadalom minden osztályában a hála nagyon ritka emberi erény. A cselédek osztályában pedig a legritkább. Az örökhagyás ténye legkevésbé se változtatta meg véleményét azon emberről, ki urnójét megcsalta és elhagyta.

- Szeretném tudni, ugymond, ki emlékeztette milordot a régi cselédekre? Neki soha se lett volna elég szive ahhoz, hogy magától gondoljon reájuk.

Agnes hirtelen közbevágott. A természet, mely mindig gyűlöli az egyhangúságot, a legszelidebb nők szívébe is önt szenvedélyt. Még Agnes is tudott haragudni bizonyos, nagyon ritka alkalmakkor. Ugy látszik, hogy a dajkának Montbarry jelleméről kifejezett nézete egyszerre elszakítja türelmének fonalát.

- Ha még volna benned a szeméremnek legcsekélyebb érzete, - mondá kitörő hévvel, - szégyenlened kellene magadat azért, a mit most mondtál. Utálok hálátlanságot. Önre bizom Henrik, hogy beszéljen vele - ön nem fog ezzel törődni.

Ezen sokat jelentő czélzással, mely azt látszott elárulni, hogy Henrik felől táplált jó véleménye is megrendült, elhagyta a szobát.

A dajka ezen éles szemrehányást olyan formán fogadta, mintha az őt inkább mulattatná, mint nem. Midőn az ajtó becsukódott, e női philosoph intett Henriknek.

- Ezek a fiatal nőszemélyek nagyon makacsok, - mondá. - Agnes kisasszony még akkor sem akart elfordulni a lordtól, midőn az elárulta és megcsalta őt. Most meg, mikor meghalt, épen szerelmes bele. Ha valaki csak egyetlen szót mer ellene szólani, úgy felpattan, mint az imént. Csupa makacsság az egész! De idővel majd elmulik. Ne csüggedjen, Henrik ur - csak verje a vasat folyvást!

- E szerint nem sértette meg önt? - kérdé Henrik.

- Ő? - ismétlé a dajka meglepetve - ő megsérteni engem? De hiszen én- szeretem őt még hóbortjaiban is, melyek eszembe juttatják azon időt, mikor még kis gyermek volt. Az isten áldja meg! hiszen mikor odamegyek hozzá jó éjt kívánni, meg fogja csókolni mindakét orcámat és azt fogja mondani, hogy ne haragudjál dajkám, nem úgy értettem! De hát beszéljünk a pénzről, Henrik ur. Ha fiatalabb volnék, ruhákat és ékszereket vásárolnék rajta. De ezekből már kivénültem. Mit tegyek örökségemmel, ha majd kezemhez kapom?

- Adja ki kamatokra, - tanácslá Henrik.

- És mennyi kamatot kapok érte? - kérdé a dajka.

- Ha száz fontot az angol bankba tesz, évenként mintegy három vagy négy font kamatot kap.

A dajka a fejét csóválta.

- Három vagy négy fontot? Ez nem elég. Nekem több kell. Lássá, Henrik ur, én egy cseppet sem törődöm azzal a pénzzel, soha sem szerettem azt, a ki reám hagyta örökségül, noha az ő n bátyja volt. Ha holnap elveszteném még az egész összeget, még akkor sem szakadna meg a szívem utána; hátralevő napjaimban így is csak megleszek valamikép. Azt mondják, hogy ön spekulálni szokott. Kérem, helyezze el az én pénzemet is. Valami vagy semmi! az angol banknak pedig ez t ni!

S ezzel egyet csattantott ujjával, ily módon akarván kifejezni mély megvetését a három százalékos jövedelmező tőkebefektetések iránt.

Henrik elővette a velencei szálloda részvénytársulat prospektusát.

- Ön nagyon tréfás öreg asszony, - mondá. - Nos hát itt van a valami vagy semmi! De Agnes kisasszony előtt tartsa ám titokban, nem hiszem, hogy helyeslésével találkozni, ha pénzt ennél a vállalatnál helyezem el.

A dajka feltette szemüvegét az orrára.

- „Hat százalék biztosítva” olvasá; „és az igazgatóknak okuk van remélni, hogy tiz százalék, sőt ennél is nagyobb százalékban fogják részesíthetni a részvényeseket.” Oh! helyezze el itt, Henrik ur! És bárhova megy, az ég nevére kérem, ajánlja a szállodát barátainak.

Ekkép a dajka, Henrik példáját követvén, szintén pénzügyileg érdekelve lőn azon házra nézve, melyben Montbarry lord meghalt.

Három nap mult el, mielőtt Henrik Agnest újra meglátogathatta. Ezalatt a kis felleg, mely köztük támadt, teljesen elenyészett, sőt Agnes a szokottnál nyájasabban fogadta őt. Nagyon jókedvű volt. Westwick Istvánnéhoz irt levelére postafordultával megkapta a választ, ajánlatát a legnagyobb örömmel elfogadták, de némi módosítással. Azt kívánták, hogy menjen el egy havi látogatásra Westwickékhez, és ha csakugyan kedve lesz tanítani a gyermekeket, akkor legyen nevelőnő, nagynéne, unokatestvér, egy személyben, és ezen állását csak azon egy esetben hagyja ott, - melyet írlandi barátai semmikép sem akartak kihagyni a számításból - ha tudniillik férjhez menne.

- Láthatja, hogy igazam volt, - mondá Henriknek.

Henrik még mindig kétkedett.

- Csakugyan elmegy ön? - kérdé.

- A jövő héten indulok.

- Mikor fogom önt viszontlátni?

- Ön tudja, hogy mindenkor szívesen látják bátyja házánál. Viszontláthat engem, a mikor akarja.

E szókkal kezét nyujtá neki.

- Bocsásson meg, - mondá aztán, - de kénytelen vagyok önt elhagyni, mert máris csomagoltatni kezdem málhámat.

Henrik igyekezett őt az elbucsuzáskor megcsókolni, de Agnes semmikép sem engedte.

- Miért nem engedi, hiszen unokatestvére vagyok? - mondá Henrik.

- Nem akarom.

Henrik reánézett és belenyugodott. Vonakodását, a rokoni kiváltságot elismerni jó jelnek tartá és egyenes felbátorításnak tekinté a másik minőségben.

Agnes a következő hét legelső napján elhagyta Londont és elindult Irlandba. A következőmények megmutatták, hogy utazása nem végződött el itt. Az írlandi ut csak az első állomás volt egy kerülő uton, mely a velencei palotába vezetett.

HARMADIK RÉSZ.

TIZENHARMADIK FEJEZET.

1861. tavaszán Agnes már végleg rokonainak falusi jószágán lakott. Westwick urat és nejét most már Montbarry lordnak és ladynek hívták, miután az első lord utódok nélkül hunyt el. Az öreg dajka nem vált el urnójától. A derék irlandi háztartásban találtak egy korához illő alkalmazást számára. Teljesen boldognak érezte magát új körében, és a velencei „szálloda részvénytársulat”-tól kapott első félévi osztalékot jellemző bőkezűséggel a gyermekeknek szánt mindenféle ajándékokra költötte.

Ugyancsak az év elején a biztosító intézetek igazgatói is meghajoltak a körülmények előtt és kifizették a tizezer fontot. Közvetlenül ezután az első Montbarry lord özvegye elhagyta Angolországot és Rivar báróval elment az észak-amerikai Egyesült Államokba. A báró utazásának célja, mint a hírlapok tudományos rovatai hirdették - az volt, hogy személyes tapasztalatból győződjék meg a kísérleti vegytan jelen állásáról a nagy amerikai köztársaságban. Nővére a kíváncsi jó barátoknak azt mondta, hogy azért kíséri el bátyját, mert ezen utazásban vigaszt remél találni azon súlyos csapás után, mely őt érte. Agnes bizonyos megkönnyebbülést érzett, midőn e hirt meghallotta Westwick Henriktől, ki akkoriban bátyjánál volt látogatóban.

- Az Atlanti-tenger van köztünk, - mondá; - most már remélem vége mindennek köztem és e borzasztó nő közt.

Csak egy hét mult el a szók kimondása után, midőn egy eset ismét visszaidézte a „borzasztó nőt” Agnes emlékezetébe.

Henrik, magánügyei miatt kénytelen volt e napon visszatérni Londonba. Elutazása előtt reggel még egyszer szerencsét próbált Agnesnél, de mint előre sejté, a gyermekek voltak azon ártatlan akadály, melyen a siker hajótörést szenvedett. De másfelől hatalmas szövetségest nyert sógornőjében.

- Várj csak kissé, - mondá neki az új lady Montbarry; - bizd reám, hogy a gyermekek befolyását a helyes irányba tereljem. Ha ők rábeszélhetik, hogy meghallgasson téged, - akkor meg fog történni.

A két nő elkísérte Henriket és néhány más vendégüket, (kik szintén épen akkor utaztak el) a vasuti állomásig, és amint haza érkeztek, az inas bejelenté, hogy „egy Roland nevű nő szeretne miladyval beszélni.”

- Egy nő?

- Az, milady.

Lady Montbarry Agneshez fordult.

- Ez épen azon egyén, mondá, kinek segítségére a te ügyvéded számított, midőn megkísérlette felfedezni az eltűnt futár nyomát.

- Tán csak nem azon angol komorna, a ki lady Montbarryval Londonban volt?

- Kedvesem ne nevezd Montbarry irtóztató özvegyét azon néven, mely most az enyém. Istvánnal azt határoztuk, hogy ezentul valahányszor róla beszélünk régi czimét fogjuk használni, melyet egybekelése előtt viselt. Én vagyok „Lady Montbarry” ő pedig a „grófné.” Így aztán nem téveszthetnek bennünket össze egymással. - Ugy van, Rolandné az én szolgálatomban volt, mielőtt a grófnéhoz került. Nagyon megbízható cseléd volt s egyedüli hibája

mogorva természete volt, mely örökös panaszokra adott okot a cselédek közt. Nem akarnád őt látni?

Agnes elfogadta az indítványt, azon halvány reményben, hogy valamely újabb adatról értesülhet a futár neje részére. Ferrariné már belenyugodott, hogy az elveszett ember nyomát soha sem lehet többé feltalálni. Nagy elszántsággal felölté az özvegyi gyászt és kenyerét szerény alkalmazásban kereste, melyet Agnes fáradhatlan szivessége szerzett számára Londonban. Ha még általában lehetett remélni, hogy Ferrari eltűnésének titka valaki által felderítettik, úgy e remény azon adatokon alapult, melyeket esetleg a komorna szolgáltathat, ki vele együtt szolgált. Agnes feszült várakozással követte barátnéját azon szobába, hol Rolandné várt reájuk.

Midőn a hölgyek kinyitották az ajtót, egy élemedett koru, beesett szemü és szürkés haju magas, izmos nő kelt fel helyéről és tiszteletteljesen meghajtá magát. Látszott rajta, hogy tiszta jellemü, de egyszersmind hogy árnyoldalai is vannak. A sűrű, hosszú szemöldökök, a rendkívül mély és ünnepélyes hang, a nyers, visszataszító modor, természetén a nőnemet jellemző hullámos körvonalak teljes hiánya, legkevésbé csábító alakjában tüntették fel az erényt e derék nőben. A ki először meglátta, okvetlenül azt kérdezé magában: miért nem férfi ez az asszony?

- Jól érzi ön magát, Rolandné asszonyság?

- Oly jól, a mint csak lehet az én koromban, milady.

- Tehetek valamit önért?

- Milady igen nagy kegyességben részesíthet, ha szóbelileg is nyilatkozni fog jellememről azon idő alatt, melyet a milady szolgálatában töltöttem. Helyet kínálnak egy beteges ladynál, ki rövid idő óta telepedett le itt a szomszédságban.

- Ah! igen, hallottam felőle, Carburyné asszonyság a neve és mint beszélnek igen csinos unokahuga is van. De Rolandné asszonyság, ön már huzamosabb idő előtt kilépett szolgálatomból. Carburyné asszonyság kétségkívül ajánló bizonyítványt fog követelni, azon uraságtól is, kinél ön legutóbb szolgált.

Rolandné mélyen fekvő szemeiben az erényes megbotránkozás villáma cikázott. Köhögött mielőtt válaszolt, mintha „legutóbbi urasága” a torkán akadt volna.

- Megmondtam Carburyné asszonyságnak, hogy azon nő a kinél legutóbb szolgáltam (az őt megillető címet igazán nem mondhatom meg milady jelenlétében) - elhagyta Angolországot és Amerikába ment. Carburyné asszonyság tudja, hogy én saját szabad akaratomból léptem ki e nő szolgálatából, azt is tudja, hogy miért tettem és helyesli eljárásomat. Milady egyetlen szava teljesen elég lesz ahhoz, hogy elnyerjem ez állomást.

- Nagyon jól van Rolandné asszonyság, ily körülmények közt igen szívesen teljesítem kívánságát. Carburyné asszonyság itthon fog találni holnap délután két óráig.

- Carburyné asszonyság gyöngélkedik és a miatt nem hagyhatja el szobáját, hanem unokahuga Haldane kisasszony fog eljönni, ha miladynek nincs kifogása ez ellen.

- A legcsekélyebb kifogásom sincs. Egy csinos fiatal hölgyet mindig és mindenütt szívesen látnak. Várjon egy pillanatig Rolandné asszony. E hölgy itt Lockwood kisasszony, férjem unokatestvére és az én barátném. Beszélni óhajtana önnel azon futár felől, a ki Velencében a néhai Montbarry lord szolgálatában állt.

Rolandné sűrű szemöldeit összeráncolá annak jeléül, hogy nincs tetszésére a beszélgetés ezen újabb fordulata. Csupán annyit mondott:

- Ezt valóban nagyon sajnálom milady.

- Ön talán nem tudja mi történt Velencében az ön eltávozása után, - mondá Agnes, Ferrari titokban elhagyta a palotát, s azóta semmi nyoma?

- Rolandné titokszerte lecsukta szemeit. Mintha el akart volna zárkózni az elveszett futár emléke elől, mely mindenesetre csak megbotránkoztató lehetett volna egy erényes nőre nézve.

- Semmi sem lephetne meg, a mit Ferrari ur felől hallanék, - viszonzá legmélyebb hangján.

- Ön nagyon keményen nyilatkozik felőle, - mondá Agnes.

Rolandné asszonyosság hirtelen felnyitá szemeit.

- Senkiről se nyilatkozom keményen ok nélkül, Ferrari ur, úgy viselte magát irányomban, Lockwood kisasszony, mint soha senki - sem azelőtt, sem azóta.

- Mit tett?

Rolandné asszonyosság a legmélyebb irtózat hangján felelé:

- Bizonyos szabadságokat engedett meg magának irányomban.

Montbarry lady hirtelen félrefordult és zsebkendőjével betömte a száját, hogy elfojtsa kitörő nevetését.

Rolandné asszonyosság tovább folytatá, elkeseredett kedvteléssel élvezvén a meglepetést, melyet szavai Agnesnél előidéztek.

- És midőn követeltem, hogy bocsánatot kérjen, elég vakmerő volt azt felelni, hogy nagyon unalmas az élet a palotában és nem tudja hogyan verje agyon az időt.

- Attól tartok, hogy nem jól fejeztem ki magamat, - mondá Agnes. - Én nem azért kívántam önnel beszélni, mintha Ferrari iránt legkevésbé is érdeklődném. Tudja ön, hogy Ferrari nős?

- Sajnálom nejét, - mondá Rolandné asszonyosság.

- Igen természetes, hogy nagyon bánkódik férje miatt, - mondá Agnes.

- Hálát kellene adnia az Istennek, hogy megszabadult tőle! - viszonzá Rolandné asszonyosság.

Agnes tovább folytatá:

- Én Ferrarinét gyermekkor óta ismerem és őszintén óhajtanék segítségére lenni ezen ügyben. Vett ön valamit észre Velencében, a mi megmagyarázhatná férje sajátságos eltűnését? Például milyen viszonyban élt uraságaival?

- A ladyval a legmeghittebb viszonyban élt, - mondá Rolandné, a mi nagyon megbotránkoztató dolog volt egy becsületes angol cselédre nézve. - A lady felbátorította őt, hogy beszéljen vele minden dolgairól - mily viszonyban él nejével, milyen pénzzavarban van s több efféle - mintha csak egyrangúak lettek volna. Én e magaviselet jellemzésére nem találok más szót, mint: megvetésre méltó.

- Hát a lord? - folytatá Agnes. - Milyen volt a viszony Ferrari és Montbarry lord közt?

- Milord mindig be szokott zárkózni könyveivel és bánatával, - felelé Rolandné, nagy és mogorva ünnepélyességgel, mely a lord emléke iránti tiszteletét fejezte ki. Ferrari rendszeren megkapta fizetését és egyébbel nem törődött. „Ha tehetném én is kilépnék a szolgálatból, de nem tehetem.” Ezek voltak a legutolsó szók, melyeket hozzám intézett az nap reggel, midőn elhagyta a palotát. Nem feleltem reá. Azok után, a mik (más alkalommal) történtek, természetesen nem szoktam beszélni Ferrari ural.

- Csakugyan nem mondhat ön semmit, a mi világosságot vethetne ezen eseményre?

- Semmit! - mondá Rolandné, leplezetlenül gyönyörködven azon csalódásban, melyet e válasszával okozott.

- Még egy másik családtag is lakott Velencében, - folytatá Agnes, - ki elhatározta magában teljesen kimeríteni az ügyet most, mikor módjában állt. Rivar báró is ott volt.

Rolandné asszonyság megemelte feketekeztyüs kezét, mintha tiltakozni akart volna az ellen, hogy Rivar báró neve is belevonassék e históriába.

- Nem tudja ön kisasszony, - mondá, - hogy épen ezért léptem ki a szolgálatból, mert észrevettem...?

Agnes ismét közbeszólt:

- Csupán azt akarom kérdezni, - mondá, - nem tett-e Rivar báró olyasmit, a mi megfejtethné Ferrari különös magaviseletét?

- Tudtommal semmit, - felelé Rolandné. - A báró és Ferrari ur, a mennyire megítélhettem, egészen egymáshoz illő „jó madarak” voltak (ha szabad e kifejezést használnom) - vagyis az egyik époly elvtelen, mint a másik. Én igazságos nő vagyok és a mit állítok, azt be is szoktam bizonyítani. Egy példával fogok önnek szolgálni. Épen egy nappal azelőtt, hogy szolgálomból kiléptem, véletlenül végig mentem a folyosón, mely a báró lakása előtt volt s a nyitott ajtón át e párbeszédet hallottam: „Ferrari” - mondá a báró, - „szükségem van ezer fontra. Mit tenne ön ezer fontért”? Ferrari így felelt: „Mindent báró ur, mindaddig mig rajta nem kapnának!” Erre mindkettő hangos nevetésben tört ki. Többet nem hallottam, most már önmaga is ítélhet, kisasszony.

Agnes egy pillanatig elgondolkozott. Épen ezer font volt azon összeg, melyet Ferrariné kapott a névtelen levél kíséretében. Vajon a küldemény bármely tekintetben kapcsolatban áll-e a báró és Ferrari közt folyt párbeszéddel? Teljesen felesleges volt Rolandnét további kérdésekkel zaklatni. Ő nem adhatott ennél több felvilágosítást, mely Agnes célját bár csak legkevésbé is előmozdithatta volna. Nem volt egyéb hátra, mint őt elbocsátani. Még egy kísérlet történt az elveszett ember nyomának feltalálására és ezen újabb kísérlet is meghiúsult.

E napon a család egyedül volt ebédnél. Csak egy vendégük maradt még náluk, Montbarry lord unokaöccse, legidősb nővére, lady Barville fia. Montbarry lady meg nem állhatta, hogy el ne beszélje azon első (és utolsó) roham történetét, mely Rolandné asszonyság erénye ellen intéztetett és a megszólalásig hiven utánozta az érdemes asszonyság mély és ünnepélyes csendes hangját. Midőn férje megkérdezte, hogy miféle ok hozta ide e mogorva nőszemélyt, a lady természetesen felemlítette Haldane kisasszony holnapi látogatását. Barville Arthur, ki eddig szokatlanul hallgatag volt és mély gondolatokba látszott merülve lenni, egyszerre kitörő lelkesüléssel kiáltott fel:

- Haldane kisasszony a legszebb leány egész Irlandban! Tegnap megpillantottam őt kertjök falán keresztül, midőn arra lovagoltam. Mely időtájban fog eljönni holnap? Kétóra előtt? Én majd véletlenül bejövök a szalonba - végtelenül szeretném, ha bemutatnának neki.

Agnest nagyon mulattatta e lelkesedést.

- Ön talán máris szerelmes Haldane kis asszonyba? - kérdé.

Arthur komolyan felelt:

- Ez nem tréfálni való dolog. Egész nap a kert fala körül oládkodtam azon reményben, hogy őt még egyszer fogom láthatni. Haldane kisasszonytól függ, hogy a legboldogabb vagy a legszerencsétlenebb ember legyek e világon.

- Bohó fiu! Hogyan beszélhet ön ily badarságokat!

Kétségkívül badarságokat beszélt. De ennél valamivel többet is tett, hacsak Agnes tudhatta volna! Egészen ártatlanul egy lépéssel tovább vitte őt a Velencébe vezető uton.

TIZENNEGYEDIK FEJEZET.

A nyári hónapok alatt a velencei palota átalakítása modern szállodává, gyorsan közelgett befejezéséhez.

Az épület külsejét, a nagy csatornára nyíló és Palladio által tervezett szép homlokzatával bölcsen érintetlenül hagyták. Belül azonban a szobákat természetesen csaknem egészen újra építették - legalább nagyságuk és beosztásuk tekintetében. A tágas termekből három-négy szobás lakosztályokat csináltak. A felső emeletek széles folyosói elég tért nyújtottak egész sor hálószobáknak, cselédek és igénytelen utasok számára. Semmit se kíméltek meg a remek padlókon és a finom faragványokkal ellátott mennyezeteken kívül. Ezen utóbbiak, melyek még kitűnő karban voltak, a mi a faragványokat illeti, csak némi tisztogatást és itt-ott új aranyozást igényeltek, hogy a szálloda legszebb szobáinak fényét jelentékenyen növeljék. A palota belsejének teljes átalakításánál csak az épület egyik szárnyának első és második emelete képezett kivételt. Itt aránylag oly mérsékelt nagyságu és izlésteljes diszítésű szobák voltak, hogy az építész azt indítványozta, hogy érintetlenül hagyassanak. Később kiderültek, hogy ugyanazon szobák voltak ezek, melyekben az első emeleten Montbarry lord és a második emeleten Rivar báró lakott. Azon szoba, melyben Montbarry lord kimult, most is hálószobának volt berendezve és a 14. számmal volt jelölve. A báró egykori hálószobája a szálloda jegyzékében 38. szám alatt volt beírva. E szobák szépen kitisztogatott fali és mennyezeti diszítésekkel, divatos, kényelmes, fényes modern butoraiakkal, melyek a nehéz, régi divatu ágyakat, székeket és asztalokat helyettesítették, a szálloda legkeresettebb és legkellemesebb hálószobáiként ígérkeztek. A mi pedig a palota egykor romlásnak indult földszinti helyiségeit illeti, ezek fényes ebédlő, társalgó és billiárd termekké alakították át. Még a vizalatti börtönszerű boltozatok is, melyek most már a legujabb módszer szerinti világítási és szellőztetési készülékkel láttattak el, mintegy varázsütesre átváltoztak konyhákká, cselédszobákká, jégvermekké és borpincékké, melyek méltók voltak a legpompásabb olaszországi szálloda fényéhez és hirnevéhez.

A velencei nyári hónapokról áttérve az írlandi nyári hónapokra, mindenekelőtt el kell mondanunk, hogy Rolandné elnyerte az óhajtott állomást Carburyné asszonyság szolgálatában, és hogy hogy a szép Haldane kisasszony, mint egy női Cézár jött, látott és győzött legelső látogatásakor Montbarry lord házábanál.

A nők époly hangosan magasztalták őt, mint maga Barville Arthur. Montbarry lord kijelenté, hogy ez az egyetlen valóban csinos nő, a ki nem bir vonzó tulajdonainak öntudatával. Az öreg dajka azt mondta, hogy épen olyan, mintha csak most lépett volna ki egy olajfestményből és csak az aranykeret kellene köröskörül, hogy a kép tökéletes legyen. Másrészt Haldane kisasszony is egészen el volt ragadtatva új ismerőseitől, midőn hazatért Montbarryéknál tett látogatásából. Még ugyanaz nap estefelé Arthur egy kosár gyümölcscsel, virággal és azon kérdéssel kopogtatott be Carburyné asszonyságnál, sziveskednék-e másnap elfogadni Montbarry lord és lady és Lockwood kisasszony látogatását. Egy hét alatt a két háztartás közt a legszívélyesebb viszony fejlődött ki. Carburyné asszonyság gerinc-betegsége által pamlagához volt láncolva és legfőbb multságainak egyike abból állt, hogy unokahuga felolvasta előtte a legjobb és legujabb regényeket, Arthur ezt megtudván, azonnal ajánlkozott, hogy koronkint felváltja Haldane kisasszonyt e felolvasó szerepében. Ezenkívül bizonyos műtani szakismerekkel bírván, némi javításokat tett Carburyné asszonyság nyugágyán és kitalálta a módját, hogyan lehessen őt könnyebben átszállítani a hálószobából a szalonba, a mi jelentékenyen enyhítette a szegény asszony szenvedését és kissé felderíté szomorú életét.

Arthur, ezen igényeivel a nagynéni kegyeire, melyhez saját elvitázhatlan külső előnyei is járultak, gyors előmeneteleket tett a bájos leánya kegyeiben. Szükségtelen mondanunk, hogy az ifju leány jól tudta mennyire szerelmes bele Arthur, noha az utóbbi e tekintetben szerény

hallgatásba burkolta magát. De nem oly könnyen jött tisztába saját érzelmei felől Arthur iránt. A beteg nagynéni, ki a két ifjút éles figyelemmel kísérte, mely teljesen elzárkózott életmódja következtében természetesen egyedül csak bennök összpontosult, fokozottabb érzelmességet észlelt Haldane kisasszonyban, valahányszor Arthur jelen volt. Ezen érzelmességet sohase tapasztalta máskor, pedig elég bámuló rakta már le hódolatát az ifju leány lábai elé. Miután Carburyné asszonyság ezen észleleteiből levonta következtetéseit, megragadta a legelső kínálkozó alkalmat (Arthur érdekében) meggyőződni azoknak alapossága felől.

- Nem tudom mit fogok tenni, ha Arthur elmegy? - mondá egy szép reggel.

Haldane kisasszony hirtelen feltekintett kézi munkájáról.

- Talán csak nem fog már elhagyni bennünket! - kiáltá.

- Kedvesem máris egy hónappal tovább időzik nagybátyja házában, mint eleinte tervezte. Atyja és anyja természetesen már azt szeretné, ha otthon volna.

Haldane kisasszony e nehézségen oly javaslatot velt túlradhatni, melyet csak a gyöngéd érzelm által elhomályosított ítélő tehetség sugalhatott.

- Miért nem jöhetnének szülői ide, Montbarry lordhoz, ha őt látni akarják? - kérdé. - Barville baronet jószága csak harminc mértföldnyire van innét és lady Barville Montbarry lord nővére. Ily közel rokonok közt nincs helye a sok szertartásnak!

- Talán máshova ígérkeztek már, - jegyzé meg Carburyné asszonyság.

- Kedves nagynéném, ezt nem tudjuk. Talán jó volna, ha ön megkérdezné Arthurt?

- Hátha te kérdeznéd meg.

Haldane kisasszony újra lehajtotta fejét kézimunkája fölé. De bármily gyors volt a mozdulat, nagynénje megpillantá arcát s ez arc mindent elárult.

Midőn Arthur másnap eljött, Carburyné asszonyság egy szót mondott neki négy szemközt, mialatt unokahuga a kertben volt. A legújabb regény érintetlenül hevert az asztalon. Arthur elment a kertbe Haldane kisasszony után. Másnap levelet irt haza és hozzámellékelte Haldane kisasszony fényképét. Barville baronet és neje még a hét vége előtt megérkeztek Montbarry lord házában és személyesen meggyőződtek az arckép élethűségéről. Ők nagyon fiatal korukban keltek egybe - és különös de igaz! - nem volt ellenvetésük az ellen, hogy mások is korán nősüljenek. A kor kérdése ekkép elintéztetvén, a hű szerelem előtt többé nem állt semmiféle akadály. Haldane kisasszony egyetlen gyermek volt és jelentékeny vagyonnal bir. Arthur egyetemi pályafutását szép sikerrel, de mégsem oly fényes reményekre jogosítóan kezdte meg, hogy e pálya félbeszakítását nagy szerencsétlenségnek lehetett volna tartani. Barville baronet legidősb fia lévén, állása a világban már is meg volt állapítva. Arthur huszonkét éves volt, Haldane kisasszony tizennyolc. Valóban nem volt semmi észszerű ok, mely miatt a szerelmeseket várakozásra kellett volna kárhóztatni és teljesen felesleges lett volna az egybekelés napját elodáznia szeptember első hetén túl. Carburyné asszonyságnak egyik nővére vállalkozott a beteg lady mellett kedvenc unokahugának helyét pótolni, az ifju házások elmulaszthatlan külföldi nászutazása alatt. A mézeshetek után a fiatal pár aztán visszatér Irlandba és megtelepedik Carburyné asszonyság tágas és kényelmes házában.

E megállapodások augusztus hó elején jöttek létre. Ugyanazon időtájban befejeztettek a legutolsó átalakítási munkálatok is a régi velencei palotán. A szobákat gőzzel kiszáritották; a pincék be voltak rendezve; az ügyvezető maga körül összegyűjté a legügyesebb pincérek egész törzskarát és európaszerte szétküldettek a hirdetések, melyek tudatták, hogy az új szálloda októberben meg fog nyilni.

TIZENÖTÖDIK FEJEZET.

(Lockwood Agnes kisasszony, Ferrariné asszonysághoz.)

„Megigértém önnek, kedves Emilia, hogy hirt adok Barville Arthur és Haldane kisasszony menyegzőjéről, mely tiz nap előtt ment véghez. De a ház ura és urnője távollétében annyi volt a dolgom, hogy csakis ma irhatok önöknek.

„A meghívások, tekintettel Haldane kisasszony nagynénjének gyöngélkedő egészségére, csak a két család tagjaira szoritkoztak. A Montbarry család részéről jelen voltak: Montbarry lord és lady, Barville baronet és neje, Carburyné asszonyság (ki, mint ön emlékezni fog) a lord ifjabb nővére, továbbá Westwick Ferenc és Westwick Henrik urak. A három gyermek és én, mint koszorusleányok szerepeltünk, két ifju hölgygel egyetemben, kik a menyasszony unokahugai és nagyon kedves teremtések. Ruhánk fehér volt, zölddel diszítve Irland tiszteletére, s mindnyájan egy-egy szép aranykarpercet kaptunk emlékül a vőlegénytől. Ha a nevezett vendégeken kívül még megemlítem Carburyné asszonyság családjának korosabb tagjait, és mindkét ház régi cselédeit, kiknek megengedettett, az ifju pár egészségére poharat üríteni a terem alsó végén - akkor közöltem önnel a menyegzői reggelinél jelen volt társaság teljes névsorát.

„Az idő gyönyörű és a szertartás (zenével) nagyon lélekemelő volt. Az ara szépsége mindenkit elbájolt és magatartása mindenkit meghódított. A reggelinél nagyon vigan mulattunk s a pohárköszöntések egymást érték. A legutolsó toastot Westwick Henrik mondta s az volt a legszebb valamennyi közül. Beszédének végén egy nagyon szerencsés indítványt tett, mely váratlan változást idézett elő itteni életemben.

„A mennyire emlékszem, ily szókkal végzé felköszöntését: „Egy dologra nézve mindnyájan egyetértünk; abban tudniillik, hogy sajnáljuk, hogy az elválás órája oly közel van és szeretnők egymást mielőbb viszontlátni. De miért ne történhetnék meg ez? Az ősz a küszöbön áll és a társaság legnagyobb része külföldre készül. Mit szólnának önök hozzá, (a mennyiben terveik megengedik) ha azt hoznám javaslatba, hogy keressük fel az ifju párt, mielőtt még nászutazását befejezné és megújítanók e kedélyes reggelit egy másik ünnepélyben a mézes hetek tiszteletére? Az ifju férj és nő Németországon és Tirolon át Olaszországba utazik. Azt indítványozom, hogy engedjünk nekik egy hónapot, s aztán úgy intézzük a dolgot, hogy találkozassunk velök éjszaki Olaszországban - például Velencében!”

„Az indítványt nagy tetszéssel fogadták, melyet hangos nevetéssé változtatott át, találja el ön kicsoda? senki más, mint az én kedves öreg dajkám! Azon percben, midőn Westwick ur kiejtő a „Velence” szót, felugrott helyéről a terem alsó végén a cselédek közt és felkiáltott: - „Keressék fel a mi szállodánkat, uraim és hölgyeim! Már is hat százaléknyi osztalékot kapunk pénzünk után, és ha önök sűrűn látogatják a házat és derekasan költenek, a legrövidebb idő alatt tiz százalék üti a markunkat. Kérdezzék csak meg Henrik urat!”

„Westwick ur, miután ily ellenállhatlanul hivatkoztak reá, nem tehetett egyebet, mint megmagyarázni, hogy ő is tagja egy velencei szálloda-részvénytársulatnak, sőt az öreg dajkától is egy csekély összeget fektetett e vállalatba (szerintem nagyon meggondolatlanul). Midőn a társaság ezt hallotta, maga is belevegült a tréfába és ujjabb pohárköszöntés hangzott a dajka szállodájának felvirágzására és az osztalékok mielőbbi gyarapodására.

„Midőn a társalgás ismét visszatért a velencei találkozás komolyabb kérdésére, bizonyos nehézségek kezdtek felmerülni, minthogy a vendégek közül már többen fogadtak

el meghívásokat az őszi évadra. Norburyné asszonyság családjából csupán ketten járulhattak az indítványhoz. A mi családunk tagjai inkább tehettek tetszésük szerint. Westwick Henrik ur elhatározta, hogy ő megy el legelőbb Velencébe és személyesen győződik meg a szálloda új berendezésének célszerűségéről mindjárt a megnyitás napján. Norburyné asszonyság és Westwick Ferenc ur késznek nyilatkoztak őt követni és Montbarry lord és lady pedig, hosszas rábeszélés után egy kompromisszumban nyugodtak meg. Milordnak nincs annyi ideje, hogy Velencébe is elutazhassék, de beleegyezett, hogy elkiséri nejével együtt Norburyné asszonyságot és Westwick Ferenc urat Párisig. Öt nap előtt el is utaztak, Londonban találkozándók utitársaikkal. A gyermekeket ez alatt az én gondjaimra bízták. Szegénykék persze nagyon szerettek volna elmenni a papával és a mamával, de szülők tanácsosabbnak tartották félbe nem szakítani nevelésüket és nem tenni ki őket (főleg a két fiatalabbat) az utazás fáradalmainak.

„Ma reggel a kis menyecskétől egy igen kedves levelet kaptam, melyet Kölnből irt. Ön nem is képzelheti, mily mesterkéletlenül és mily őszintén említi boldogságát. Irlandban azt szokták mondani, hogy némely ember a boldogságra született - azt hiszem, hogy Barville Arthur is ezek közé tartozik.

„Remélem legközelebbi levelében azt fogja ön irni, hogy egészsége jobb, kedélye derültebb, és hogy még mindig meg van elégedve állásával. Maradok őszinte barátnője - L. A.”

Agnes épen lepecsételte a levelet és reá írta a címet, midőn legidősb növendéke belépett azon meglepő hírrel, hogy Montbarry lord inasa haza érkezett Párisból. Agnes nagyon megijedt azon gondolatra, hogy talán valamely szerencsétlenség történt, és kiszaladt a tornácra az inas elé, ki arcáról leolvashatta, mielőtt még szólhatott volna, hogy mennyire meg van rémülve.

- Semmi baj sincs, kisasszony, sietett őt megnyugtatni. Milord és milady jól mulatnak Párisban. Csak azt óhajtanák, hogy ön és a kis kisasszonyok is náluk legyenek.

E meglepő szók után Agnesnek egy levelet nyújtott át, melyet Montbarry lady irt, s mely így hangzott:

„Kedves Agnes; - annyira el vagyok ragadtatva kirándulásunk által - ne feledd, hogy hat év óta nem voltam a kontinensen, hogy minden ékesszólásomat elővettem reábirni férjemet, hogy menjünk el Velencéig. És a mi a földolog nem fáradoztam hiába! Épen most ment szobájába megírni a szükséges leveleket, nehogy elkéssenek az angolországi postáról. Kivánom, hogy annak idején te is oly jó férjre tehesz szert, mint az enyim. Egyelőre teljes boldogságomból csak az hiányzik, hogy te is itt légy, a gyermekekkel együtt. Férjem ép oly keservesen nélkülözi őket, mint én, csak hogy nem vallja be oly nyíltan. Reményilem kérésem nem fog neked semmiféle alkalmatlanságot okozni. Louis át fogja adni e sorokat és gondot visel reátok az uton Párisig. Csókold meg helyettem a gyermekeket ezerszer - és ne törődjél e percben tanulmányaikkal. Induljatok el azonnal, kedvesem, és még jobban foglak szeretni, mint valaha. Igaz barátnőd. Montbarry Adél.”

Agnes összehajtá a levelet és szükségét érezvén annak, hogy kissé rendbeszedje gondolatait, néhány percre visszavonult szobájába.

A meglepetés és fölindulás legelső érzelmeit, melyeket a velencei utazás kilátása ébresztett benne, csakhamar kevésbé kellemes benyomások váltották föl. Szokott önuralmát visszanyer-
vén, eszébe jutottak azon szók, melyeket Montbarry özvegye mondott utolsó találkozásuk alkalmával.

- „Még egyszer fogunk találkozni - itt Angolországban, avagy Velencében, hol a férjem meghalt - és ez lesz utolsó találkozásunk.”

Legalább is saját szerű véletlen játéka volt, hogy az események fejlődése váratlanul Velencébe viszi Agnest, miután e szók kimondattak. Vajon ama szilaj fekete szemű s titokzatos nő mindig Amerikában volt-e, ezer mértföldnyire tőle? Vagy pedig az események menete őt is váratlanul Velencébe fogja hozni. Agnes felugrott székéről... szégyelte még azon csekély engedékenységet is a babona iránt, melyet e kérdések puszta felmerülése magában foglalt.

Csöngetett, behívatta a kis leányokat, és tudatta velök, hogy el fognak utazni. A gyermekek zajos öröme és a gyors készülődés gondjai visszaadták egész erélyét. Képtelen aggodalmait számüzte azon megvetéssel, melyet méltán érdemeltek. Ugy dolgozott, mint csak nők tudnak dolgozni, ha egész lélekkel látnak hozzá. Az utasok még az nap megérkeztek Dublinba és a gőzhajóval azonnal tovább utazhattak, Angolországba. Két nap múlva Párisba voltak, hol Montbarry lord és lady vártak reájuk.

NEGYEDIK RÉSZ.

TIZENHATODIK FEJEZET.

Agnes a gyermekekkel szeptember 20-án érkezett Párisba. Norburyné asszonyság és Westwick Ferenc már elutaztak Olaszországba, legalább három héttel ezen határidő előtt, melyen az új szálloda megnyitandó volt.

E kora elutazás oka Westwick Ferenc volt, ki ép úgy, mint Henrik öccse, saját vállalkozásai és leleményessége által gyarapította jövedelmeit, azon különbséggel, hogy az ő spekulációi inkább a művészetek terén mozogtak. Első sorban egy hetilap kiadása által szerzett pénzt, nyereségét aztán egy londoni színházba fektette. E nagyon ügyesen vezetett vállalatot a közönség folytonos és bőkezű pártfogással támogatta. Westwick Ferenc a közelgő téli évadra újabb színházi vonzerőről akart gondoskodni és elhatározta, hogy a közönségnek a ballet iránt lankadni kezdő érdekltségét fel fogja frissíteni egy saját találmányu műfaj által, mely a drámai érdeket a tánccal volt egyesítendő. Ennélfogva elindult felkeresni a kontinens színpadain a legjobb táncosnőket, kiknek azonban a nélkülözhetlen külső előnyökkel is kell birniok. Külföldi levelezőitől értesülvén, hogy két táncosné nagy sikerrel lépett fel (az egyik Milanóban, a másik Florenben), reá szánta magát elmenni e két városba és személyesen meggyőződni a táncosnők képességeiről, mielőtt az ifju párral találkozni. Özvegy nővére, kinek néhány jó barátja lakott Florenben, szívesen elkísérte őt. Montbarryék Párisban szándékoztak maradni mindaddig, míg a családi találkozásra kitűzött idő elérkezik. Henrik még a francia fővárosban találta őket, midőn Londonból oda érkezett, átutaztában Velence felé, hol az új szálloda megnyitására jelen akart lenni.

Lady Montbarry tanácsa ellenére, felhasználta az alkalmat, újabb kísérletet tenni Agnesnél. Nem választhatta volna meg rosszabbul az időt. A párisi vig élet, mely épp oly érthetetlen volt előtte, mint egész környezete előtt, lehangelőleg hatott kedélyére. Nem panaszkodhatott betegség felől, szívesen részt vett az örökké változó multságok folytonos láncolatában, melyet a legélénkebb képzelmu nemzet leleményessége nyújt az idegeneknek - de semmi se volt képes őt felvidítani; komoly és kedélytelen maradt folyvást. Ily lélekállapotban legkevésbé se volt hajlandó kedvező fogadtatásban részesíteni Henrik időszerűtlen ajánlatát, sőt ellenkezőleg, türelmetlenül, nyiltan és határozottan vonakodott azokat meghallgatni.

- Miért emlékeztet ön engem szenvedéseimre? - kérdé ingerülten, nem látja, hogy azok megmétélyezték egész életemet?

- Azt hittem eddig, hogy kissé ismerem a nőket, - mondá Henrik, ki titokban Montbarry ladyhoz fordult vigaszért; - de Agnes egészen kihozott a sodromból. Már csaknem egy éve mult, hogy Montbarry meghalt és ő még mindig úgy gyászolja emlékét, mintha mindvégig hű maradt volna hozzá. - S jobban érzi a veszteséget, mint bármelyik közülünk.

- Ő a leghivebb nő, ki valaha élt e földön, - felelé Montbarry lady. Ne feledje ezt, s akkor érteni fogja őt. Oly nő, mint Agnes, oda ajándékozhatja vagy megtagadhatja-e a szerelmét a körülmények szerint? Azért, hogy egy férfi méltatlan volt hozzá, mégis csak a szive választotta volt. Életében legjobb és leghivebb barátja levén (noha nem érdemelte meg), igen természetes, hogy most ép oly hű barátsággal ragaszkodik emlékéhez. Ha ön csakugyan igazán szereti őt, várjon és bizzék két legjobb barátjában: az időben és bennem. Ebből áll tanácsom, most már az ön tapasztalata döntse el, valjon nem ez-e a legjobb tanács, melyet adhatok. Utazzék el holnap Velencébe, és midőn elbucsuzik Agnestől, beszéljen vele oly szívélyesen, mintha semmi se történt volna.

Henrik bölcsen követte a jó tanácsot, Agnes teljesen megértette őt és szintén barátságosan és nyájasan bucsuzott el tőle. Midőn Henrik az ajtóból még egyszer visszatekintett, Agnes hirtelen félrefordítá fejét, úgy, hogy arcát eltakarta előle. Vajon jó jel volt-e ez? Montbarry lady, ki sógorát lekísérte a lépcsőkön e szókkal vigasztalta meg őt:

- Kétségkívül jó jel. Irjon levelet, mihelyt megérkezett Velencébe. Mi itt be fogjuk várni Arthur és neje leveleit s e szerint rendezzük be elutazásunkat.

Egy hét mult el és levél nem érkezett Henriktől. Nehány nap mulva egy távirat érkezett, de nem Velencéből, hanem Milánoból, e sajtószzerű tartalommal:

„Elmentem a szállodából. Vissza fogok térni Arthur és neje megérkezésekor. Mostani lakcímem Albergo-Reale Milanóban.”

Henrik jobban szerette Velencét Európa minden egyéb városánál s azt mondta, hogy ott fog maradni a családi találkozás megtörténteig. Vajon mily esemény birhatta reá, hogy tervét megváltoztassa? és miért adta tudtul egyszerűen e tényt, minden legcsekélyebb magyarázat nélkül? Kövessük őt elbeszélésünkkel és a feleletet e kérdésekre meg fogjuk találni - Velencében.

TIZENHETEDIK FEJEZET.

A „Palace Hôtel”, mely főleg angol és amerikai vendégekre számított, természetesen nagy lakomával és számtalan pohárköszöntéssel ülte meg a megnyitás ünnepét.

Westwick Henrik kissé megkésett ideutaztában, s oly időben érkezett Velencébe, hogy a vendégeket már a kávé és szivar mellett találta. Az elfogadó termék fénye és a főleg a hálósobákban szerencsés vegyületben uralkodó kényelem és fényűzés láttára kezdte osztani az öreg dajka rózsás reményeit és egészen komoly bizalommal nézett a tiz százaléknyi osztalék elé. Annyi bizonyos, hogy a szálloda jól indult. A folytonos hirdetések oly nagy érdekeltséget ébresztettek a vállalat iránt itthon és külföldön, hogy már a megnyitás napján le volt foglalva az épület valamennyi helyisége. Maga Henrik is csak egy kis szobácskát kapott a felső emeleten - és pedig csakis azon szerencsés véletlennél fogva, hogy a gentleman, a ki táviratilag előre megrendelte, nem érkezett meg. Henrik azonban tökéletesen beérte ezzel is, és épen vissza akart vonulni szobácskájába, midőn egy váratlan esemény következtében kénytelen volt átköltözni más és emennél jobb szobába.

Midőn Henrik elindult a magasabb régiók felé, s ezen utjában az első emeletre ért, figyelmét egy mérges hang vonta magára, mely erős amerikai kiejtéssel tiltakozott a legnagyobb sérelmek egyike ellen, melyekkel az északamerikai egyesült államok egy polgárát illetni lehet, - azon sérelem ellen, hogy oly szobában akarják őt elhelyezni, a hol nincs légszesz.

Az amerikaiak nem csupán a világ legvendégszeretőbb népe - hanem (bizonyos feltételek mellett) a legtürelmesebb és a legjobb kedélyü nép is. De hiába, ők is csak emberek és az amerikai türelem ketté szakad a hálósoba megvilágítására használandó gyertya elavult intézményével szemben. Az amerikai utazó a jelen esetben vonakodott elhinni, hogy hálósobájának berendezése teljesen kész volna, miután hiányzott belőle a légszesz-cső. A szálloda ügyvezetője a megújított és újra aranyozott finom szobák fali és mennyezeti ékitményekre mutatott és megmagyarázta, hogy az égő légszesz gőze kétségkívül tönkre tenné azokat pár hónap alatt. Erre az amerikai azt felelte, hogy az bizony meglehet, de ő a diszitésekkel nem sokat törődik. Ő megszokta a légszeszszel világított hálósobát, neki ez kell, még pedig minden áron.

Az előzékeny ügyvezető késznek nyilatkozott megkérdezni néhány gentlemant, kik a felső emeletre voltak elszállásolva (melynek minden helyiségét légszeszszel világították) nem volnának-é hajlandók szobát cserélni. Henrik ezt hallván, miután semmi kifogása se volt az ellen, hogy a kis hálószoba helyett nagyobbat kapjon, azonnal elfogadta a cserét. A derék amerikai, ott a helyszínen nyomban kezet szorított vele.

- Ön nagyon művelt ember uram, - mondá, - és ön kétségkívül tudja méltányolni a diszitéseket is.

Henrik megnézte a szoba számát, midőn felnyitotta az ajtót. A tizennegyedik szám volt.

Fáradt és álmos levén, már előre örült az éjszakai nyugalomnak. Teljesen egészséges idegrendszere mellett épp úgy szokott aludni idegen ágyban, mint otthon. Azonban minden megmagyarázható ok nélkül teljesen csalatkozott reményében. A pompás ágy s a szellős szoba Velence éjjeli csöndessége, szóval minden körülmény a legmélyebb álmot helyezte kilátásba és - épenséggel nem aludt. Bizonyos, leirhatlanul nyomasztó és kellemetlen érzés ébrentartá őt az éjszakai sötétségben épp úgy, mint hajnali szürkületkor. Mihelyt a szálloda személyzete talpon volt, azonnal felkelt, lement a kávézó terembe és reggelit rendelt. Itt újabb megmagyarázhatlan változást tapasztalt magán. Legcsekélyebb étvágya se volt. A pompás tojáslepényt, a kitünően sült borjuszéletet érintetlenül küldte el, - ő, kit étvágya soha se hagyott cserben és kinek emésztési képessége semmi kívánni valót se hagyott hátra!

Szép verőfényes nap volt. Gondolába ült és kivitette magát a Lidóra.

Künn, a szellős Lagunákon úgy érezte, mintha újjászületett volna. Alig tiz perc óta indult el a szállodából, máris mélyen elaludt a gondolában. Midőn a partra értek, felébredt, átment a Lidón és megfürdött az Adriában. A szigeten akkoriban csak egy nagyon egyszerű fogadós volt megtelepedve, de Henrik étvágya most már készen állt mindenre s evett is mindenből, a mit eléje tettek, mintha az éhenhalás környékezte volna. Alig birta elhinni, midőn eszébe jutott, hogy érintetlenül küldte vissza a szállodában a pompás reggelit.

Velencébe visszaérkezvén, a nap hátralevő részét a képcsarnokokban és a templomokban tölté. Hat óra tájban a gondola ismét visszavitte őt a szállodába, hol néhány uti ismerőssel előleges összebeszélés folytán a table d'hôtelnál akart találkozni.

Az ebéd megérdemlett dicséretben részesült minden vendégtől - egynek kivételével. Henrik nagy meglepetésére az étvágy, melylyel a szállodába lépett, megmagyarázhatlan módon, egyszerre és végkép elhagyta őt, a mint leült az asztalhoz. Némi kevés bort ivott ugyan, de egy falatot sem evett.

- Mi baja van önnek? - kérdék ismerősei.

Henrik a legőszintébb jóakarát mellett se felelhetett egyebet e szóknál:

- Én azt ép oly kevésé tudom, mint önök.

Éjjel még egy kísérletet tett kényelmes és szép hálószobájával. A második kísérlet eredménye tökéletes hasonmása volt az elsőjének. Ismét erőt vett rajta ama nyomasztó, kellemetlen érzés. Ismét álmatlanul tölté az éjszakát. És midőn a reggelihez ült, étvágya megint cserben hagyta.

Az új szálloda e befolyása saját személyére sokkal sajátosabb volt, hogysem hallgatással mellőzhette volna. Henrik elbeszélte ez esetet barátai előtt a társalgó teremben, a szálloda igazgatója hallatára. Az igazgató, ki természetesen nagy hévvel védte a szállodát, kissé sértve érezte magát a tizennegyedik számú szobáról mondottak által. Felszólítá a jelen volt urakat, itéljék meg személyesen, vajjon Westwick ur szobája okozta-é Westwick álmatlan éjszakáit, és különösen egy ősz hajú gentlemant kért fel, ki a reggelinél egy angol utas vendége volt, hogy ő álljon a vizsgálat élére.

- Ez doktor Bruno, Velence legkitünőbb orvosa, ugymond. Reá hivatkozom, mondja meg ő, lehet-é feltalálni valamely egészségtelen befolyást Westwick ur szobájában.

Az orvos, midőn a tizennegyedik számú szobába benyitott, bizonyos érdekeltséggel tekintett körül, melyet azonnal észrevett mindenki.

- Szomorú körülmények közt voltam utolszor e szobában, - mondá az orvos. Akkor még e palotát nem alakították át szállodává. Egy angol főurat gyógykezelttem, ki e szobában halt meg.

A jelenlevők egyike kérdezősködött a főur neve felől. Bruno orvos (ki legkevésbé se sejtette, hogy az elhunyt öcscse is jelen van) így felelt:

- Montbarry lord.

Henrik csöndesen és szó nélkül kiment a szobából.

Legkevésbé se volt babonás, de mégis legyőzhetlen irtózatot érzett azon gondolatra, hogy tovább is a szállodában maradjon. Elhatározta elhagyni Velencét. Belátta, hogy megsérti a szálloda igazgatóját, ha más szobát kér; ha pedig más szállodába költöznék, az által nyíltan megszegyenitene egy vállalatot, melynek felvirágzásában anyagilag is érdekelve van. Levelet hagyott tehát hátra Barville Arthur számára, értesítvén ezen utóbbit, hogy a felső-olaszországi tavakhoz ment és azonnal visszatér, mihelyt sürgönyöz neki milanoi szállodájába. A délutáni vonattal aztán elutazott Páduába és szokott étvágyával ebédelt és oly jól aludt, mint bármikor.

Másnap egy ur érkezett nejével Velencébe és elfoglalta a tizennegyedik számú szobát. E család útutazóban volt Angolország felé s a Montbarry családot talán hirből sem ismerte.

A szálloda igazgatója, ki még nem feledte el azon vádat, melylyel legszebb hálószobáját illették, másnap reggel megragadta az alkalmat megkérdezni az utazóktól, hogy tetszik-é szobájuk? Vendégei kijelentették, hogy annyira meg vannak elégedve, hogy egy nappal tovább maradnak Velencében, csak azért, mert még egy napig élvezni akarják az új szálloda rendkívüli kényelmeit.

- Sehol se találtunk ily kitünő szállodát egész Olaszországban, - mondá a férj, - legyen róla meggyőződve, hogy melegen fogjuk ajánlani barátainknak.

Az nap, midőn a tizennegyedik szám ismét kiürült, egy angol hölgy érkezett a szállodába, ki egyedül utazott komornájával. Mihelyt a szobát meglátta, azonnal le is foglalta.

E hölgy Norburyné asszonyság volt. Westwick Ferenc Milanóban maradt és a Scala színház táncosnéjának szerződtetése iránt alkudozott. Norburyné asszonyság, nem kapván ellenkező hirt, azt hitte, hogy Barville Arthur már megérkezett nejével Velencébe. Az ifju párral való találkozás sokkal inkább érdekelte őt, mint az alkudozások, melyek a szerződés megkötését még mindig késleltették és magára vállalta kimenteni testvérét, ha színházi ügyei miatt netalán elkésnék a kitűzött családi ünnepélyről.

Norburyné asszonyság egészen más tapasztalatokat szerzett a tizennegyedik számú szobában, mint Henrik öcscse.

Rendes szokása szerint hamar elaludt, de nyugalma borzasztó álmok zavarták, valamennyinek központja azonban elhunyt bátyja, Montbarry lord volt. Látta őt éhenhalni egy iszonyu börtönben; látta őt üldöztetni orgyilkosok által és elvérezni késeik alatt; látta őt elmerülni sötét vizek megmérhetlen mélységeiben; látta őt egy tüzes ágyban porrá égni a magasan felcsapó lángok közt; látta amint egy sötét alak italt kínál neki, melynek gyilkos mérge kioltá életét. Ez álmok folyvást megújuló borzalmi oly hatást gyakoroltak reá, hogy hajnali szürkületkor felkelt és nem mert többé visszafeküdni ágyába. A régi időkben ő volt a család egyetlen tagja, a ki jó viszonyban élt Montbarry lorddal. Többi testvérei örökké civakodtak

vele. Még saját anyja is bevallotta, hogy valamennyi gyermeke közül legidősb fiát szereti legkevésbé. Noha Norburyné asszonyság higgadt gondolkozású és elszánt nő volt, mégis reszketett az irtózatból, midőn ablakában ülve és a nap felköltét bámulva, eszébe jutottak álmái.

Valamely köznapi okot említett, midőn komornája a szokott órában belépett és azon megjegyzést tette, hogy urnője nagyon rossz színben van. A komorna annyira babonás természetű volt, hogy egyenesen kegyetlenség lett volna megmondani neki a valót. Norburyné asszonyság csak annyit mondott, hogy nem tetszett neki az ágy, rendkívüli szélessége miatt. A komorna jól tudta, hogy otthon keskenyebb ágyban szokott aludni. A szálloda igazgató, ki később értesült e körülményről, nagyon sajnálta, hogy más ágygyal nem szolgálhat vendégének, hanem megkínálta őt más szobával, a harmincnyolcadik számúval, mely éppen mai hálószobája felett volt. Norburyné asszonyság elfogadta a cserét s a legközelebbi éjszakát azon szobában volt töltendő, melyben egykor Rivar báró lakott.

Megint csakhamar elaludt, szokása szerint és a múlt éjjeli álmok megint halálra rémiték őt, egymást követően ugyanazon sorrendben. Ez alkalommal már is erősen megtámadott idegei nem voltak képesek elviselni az irtózat újabb gyötrelmeit. Pongyoláját hirtelen felölté és éjszaka idején kiment szobájából. A kapus, kit az ajtó becsapódásának zaja megijesztett, eléje sietett és a lépcsőn találkozott vele, melyen a lady hanyatthomlok rohant le, keresvén bármily emberi lényt, hogy ne kelljen egyedül maradnia. A kapust nagyon meglepte „az angol különség” ezen újabb példája, megnézte a szállodabeli vendégek névsorát és felvezette Norburyné asszonyságot a komorna szobájába. A leány nem aludt, sőt a mi még különösebb volt, le se vetkőzött. Nagyon nyugodtnak látszott, midőn urnője belépett. Mihelyt egyedül maradtak és Norburyné asszonyság most már szükségképpen mindent elmondott neki, a komorna nagyon sajátos dolgokat fedezett fel előtte.

- Ma este a vacsoránál kérdezősködtem a szálloda felől, ugymond. Az itt időző urak egyikének inasa úgy hallotta, hogy a néhai Montbarry lord volt a palota utolsó lakója, mielőtt szállodává átalakították. A lord azon szobában halt meg, melyben nagyságod hált a múlt éjjel. Mai hálószobája pedig éppen felette van. Semmit se szóltam erről, nehogy nagyságod megijedjen. Én részemről, mint látni méltóztatik, égő gyertya mellett Bibliám olvasásával töltöttem az éjszakát. Az én véleményem szerint nagyságod családjának egyetlen tagja sem érezheti magát jól vagy kényelmesen e házban.

- Mit akar ezzel mondani?

- Engedje meg nagyságod, hogy kimagyarázhassam szavaimat. Midőn Westwick Henrik ur itt volt (ezt is az inastól hallottam) szintén azon szobában lakott, melyben bátyja meghalt, és e körülményről ép oly kevésbé birt tudomással, mint nagyságod. Két éjszakán át be se hunyta a szemét. Az inas hallotta, a mint a reggelinél a jelenvolt társaság előtt elbeszélte, hogy minden kigondolható ok nélkül nem tudott aludni, oly lehangoltnak és oly rosszul érezte magát. Sőt mi több, napközben enni se birt e ház falai közt. Nagyságod engem talán ki fog nevetni, de egy cselédnek is szabad levonni a maga következtetéseit. Én pedig azt következtetem, hogy halála előtt valami történt milorddal, a miről közülünk senki se tud semmit. Megkínzott lelke jár e házban és nem tud nyugalomra térni, mielőtt e titkot meg nem mondta és rokonai azon egyének, a kik megérik közellétét, és talán meg fogják látni őt magát is. Kérem, ne maradjon tovább e borzasztó helyen! Én részemről nem tölténék itt többé egyetlen éjszakát - bármi árt kínálnának is érte!

Norburyné asszonyság ezen utolsó pontra nézve azonnal megnyugtatta komornáját.

- Én másképp gondolkozom a dologról, - mondá komoly hangon. - De szeretném közölni a történetet Ferenc testvéremmel. Még ma visszatérünk Milanoba.

Néhány óra mult el szükségképen, mielőtt elhagyhatták a szállodát és elindulhattak a legközelebbi vonattal.

E közben Norburyné asszonyság komornájának alkalma volt négyszemközt értesíteni az inast arról, a mi közte és urnője közt történt. Az inasnak is voltak barátai, kiknek tovább elbeszélte a dolgot. Időjárával szájról szájra adták a hirt, mely végre eljutott a szálloda igazgatója füleihez is. Ez a derék ember azonnal belátta, hogy vége a szálloda hitelének, ha nem történik valami a tizennegyedik számú szoba jó hírnevének helyre állítására. Angol utazók, kik az angol főnemesi családok geneológiájában nagy jártassággal bírtak, értesítették őt, hogy Westwick Henrik ur és Norburyné asszonyságon kívül még más tagjai is vannak a Montbarry családnak. Lehet, hogy a kíváncsiság még többet is fog közülni a szállodába csábitani, ha hire megy a történeteknek. A szálloda igazgató ügyessége egyszerre eltalálta azon módot, melylyel ez esetben őket tévutra lehet vezetni. Az összes szobák számai fehér porcellán táblákra voltak festve kék betűkkel, és a táblák az illető ajtón voltak megerősítve. Új táblát rendelt tehát 13 A. számmal, és nem helyezett el egy vendéget se a szobában, míg a táblácska el nem készült. Midőn a szoba új számot kapott, a 14-dik számú táblát saját másodemeleti szobájának ajtajára szegezteté, mely eddig nem volt megszámozva, minthogy e szoba nem volt kiadandó. Ily módon a tizennegyedik szám egyszer mindenkorra eltűnt a szálloda könyveiből.

Miután még az igazgató elbocsáttatás terhe alatt megtiltotta a szállodabeli személyzetnek, a megtörtént változásról beszélni bármelyik utazóval is, lelkiismeretét megnyugtató azon öntudattal, hogy teljesítette kötelességét a vállalat iránt.

- Most már, - gondolá magában, nagyon is menthető diadalérzettel, - most már az egész család ide jöhet, ha úgy tetszik! A szálloda kifogott rajtuk.

TIZENNYOLCADIK FEJEZET.

Mielőtt a hét elmúlt volna, a szálloda igazgatója újból érintkezésbe lépett a „családdal.” Egy Milanoban feladott távirat tudatta, hogy Westwick Ferenc ur másnap megérkezik Velencébe, és nagyon le volna kötelezve, ha az első emeleti tizennegyedik számú szobát fenntartanák számára, amennyiben nem volna elfoglalva.

Az igazgató gondolkozott, mielőtt rendelkezett volna.

Az újonnan számozott szobában legutóbb egy francia utazót helyeztek el, ki mint mondá a Westwick Ferenc ur megérkezésére kitűzött napon még Velencében marad, de másnap el fog utazni. Vajon jó lesz-e fenntartani a szobát Westwick ur részére? és ha gyanútlanul és nyugalomban töltötte az éjszakát a 13 A. számú szobában, megkérdezni őt tanuk előtt, hogyan tetszik hálósobája? Ez esetben, ha a szoba jó hírneve újra kétségbe vonatnék, tiltakozni lehetne ellene azon család egyik tagjának nyilatkozata alapján, melynek egy másik tagja keverte legelőször gyanuba a tizennegyedik számot. Az igazgató rövid gondolkozás után elszánta magát a kísérletre és kiadta a rendeletet, hogy a 13 A. számú szoba fenntartassék.

Másnap Westwick Ferenc ur megérkezett a legderültebb hangulatban.

Aláírta a szerződést Olaszország legnépszerűbb táncosnőjével, Norburyné asszonyságot Henrik öcscse gondjaira bizta, ki Milanoban hozzájuk csatlakozott, és most teljesen szabadságában állt mulatni és tetszése szerint próbára tenni azon rendkívüli befolyást, melyet az új szálloda családja tagjaira gyakorolt. Midőn öcscse és nővére elmondták előtte tapasztalataikat, azonnal kijelentette, hogy elmegy Velencébe színháza érdekében. A vele közölt körülmények megbecsülhetlen utasításokat szolgáltatottak egy kísértetes drámához. A dráma címe a vasuton jutott eszébe: „A kísértetes palota.” Tessék ezt hat lábnyi magas vörös bötűkkel fekete papírra

lenyomatni és London valamennyi utcasarkán kiragasztatni - és százat lehet tenni egyre, hogy a kíváncsi közönség seregestül fog tolni a színházba.

Az igazgató a legudvariasabb figyelemmel fogadta Ferencet, ki azonban kellemetlenül volt meglepetve mindjárt belépésekor.

- Valamely félreértésnek kell a dologban lenni uram. Tizenhárom számú szoba nincs az első emeleten. A tizenharmadik számmal jelzett szoba a második emeleten van és én foglaltam el mindjárt a szálloda megnyitása napján. Ön talán a 13 A. számú szobát értette az első emeleten. Ez holnap rendelkezésére áll. Nagyon szép szoba. Addig is, ma éjjelre igyekezni fogunk önt lehető kényelmesen elhelyezni.

Egy színházi igazgató alkalmasint a legutolsó emberek közé tartozik a művelt világban, kik hajlandók volnának kedvező véleményt táplálni embertársaik felől, Westwick Ferenc azonnal tisztában volt magával, hogy a szálloda igazgató egy szédelő és a szobaszámok története merő hazugság.

Megérkezése napján egyedül ebédelt az étteremben, a table d'hôte kitűzött idő előtt, egyenesen azon célból, hogy a pincért kikérdezhesse, a nélkül, hogy valaki meghallaná. A nyert felvilágosítások megérlelték benne azon meggyőződést, hogy a 13 A. számú szoba ugyanazon helyen van, melyen öccse és nővére leírása szerint a 14. számnak kellett lenni.

Ezután a vendégek névsorát kérte elő és nyomára jött, hogy azon francia ur, ki e percben a 13 A. számú szobában lakik, egy párisi színház tulajdonosa, kit ő személyesen jól ismer. Azonnal kérdezősködött, hogy ezen ur a szállodában van-e, s azon választ nyerte, hogy kiment a városba, de a table d'hôte idejére okvetlenül hazaérkezik. A közebed után Ferenc benyitott az étterembe és párisi kollegája a szó szoros értelmében tárt karokkal fogadta őt.

- Jöjjön a szobámba egy szivarra, - mondá a barátságos francia igazgató, - kíváncsi vagyok tudni, csakugyan szerződtette-e azt a nőt Milanoban?

Ferenc ily módon könnyű szerrel talált alkalmat a szoba belső berendezését is összehasonlítani azon leírással, melyet Milanoban hallott felőle.

Midőn a szoba ajtaja elé értek, a franciának eszébe jutott utitársa.

- Színházi festőm is itt van velem, - mondá, - anyagot keres. Nagyon derék fiu, a ki rendkívül megtiszteltetve fogja magát érezni, ha felszólítjuk, hogy töltse velünk az estét. Megmondom a kapusnak, hogy küldje fel, mihelyt hazaérkezik.

E szókkal átadta szobája kulcsát Ferencnek.

- Egy perc alatt itt leszek. Szobám a folyosó legvégén van 13 A. szám alatt.

Ferenc egyedül lépett be a szobába. Azonnal ráismert a fali és mennyezeti diszitményekre testvéreinek leírása után. Épen csak annyi ideje volt, hogy erről egy pillantással meggyőződjen, midőn figyelmét önmagáról és saját érzelmeiről elterelte egy borzasztóan kellemetlen érzés, mely nagyon meglepő volt reá nézve.

A szobában bizonyos ingerlő és bántó szagot érzett, mely eddig teljesen ismeretlen volt előtte. E szag két egymásba vegyült kipárolgás egyesüléséből állt, ha szabad így kifejeznünk magunkat. Egyik alkateleme nem épen kellemesen fűszeres illat, de a másik oly végtelenül undorító bűz volt, hogy Ferenc kinyitá az ablakot és kidugta fejét a friss levegőre, mert egy percig se lett volna képes tovább eltűrni a borzasztóan megmértelyezett légkört.

A francia színháztulajdonos már égő szivarral lépett a szobába Rémülten hátrált vissza a nyitott ablak láttára, mely földieit előtt oly borzasztó látvány.

- Önök angolok tökéletesen bolondok a friss lég dolgában! - kiáltá. - Az ember csakis a meghűléstől szokott megbetegedni.

Ferenc megfordult és csodálkozva tekintett reá.

- Nem érzi ön ezt a kiállhatatlan szagot, mely e szobában uralkodik? - kérdé.

- Szagot? - ismétlé a francia színházigazgató. - Én csak saját jó szivarom szagát érzem. Gyujtson rá ön is. De mindenekelőtt, az ég nevére kérem, csukja be az ablakot.

Ferenc kezével intett, hogy nem akar rágyujtani.

- Bocsásson meg, - mondá. - Az ablak becsukását önre bizom. Nagyon rosszszul érzem magamat - jobb lesz ha kimegyek a szobából.

Ezzel zsebkendőjét orra és szája elé tartá és az ajtó felé indult.

A francia annyira elbámult Ferenc magaviseletén, hogy tényleg elmulasztotta az alkalmat kirekeszteni a friss levegőt a szobából.

- Oly kellemetlen szag volna? - kérdé eltátva szemét száját.

- Undorító! - mormogá Ferenc zsebkendője mögül. - Soha életemben nem éreztem ilyesmit!

Az ajtón kopogtattak; a színházi festő belépett. Igazgatója azonnal megkérde, ha érez-e valamit?

- Érzem az ön szivarjának illatát. Felséges! Kérem kínáljon meg egygyel.

- Várjon egy percig. Nem érez ön szivaromon kívül egyebet - valamely undok, utálatos leirhatlan, gyomorfelkeverő, eddig soha - soha - soha sem érzett büzt?

A színházi festőt nagyon meglepték e szokatlan erélylyel és heveességgel hozzá intézett szók.

- A szoba levegője oly friss és kellemes, a milyen csak lehet, felelé, és nagy csodálkozással tekintett hátra Westwick Ferencre ki künn állt a folyosón és leplezetlen undor kifejezésével tekintett be a hálószoba ajtaján.

A párisi színigazgató közelebb ment angol kollegájához és komoly, aggodalmas kifejezéssel nézett reá.

- Láthatja kedves barátom, hogy ketten vagyunk, a kik semmit sem érzünk, noha orrunk ép oly jó, mint az öné. Ha még több orrot akar, felhívni tanuul, hát nézzen ide.

Ezzel két kis angol leánykára mutatott, kik a folyosón játszottak, s aztán tovább folytatá:

- Szobám ajtaja tárva-nyitva van és ön tudja, hogy mily gyorsan terjed el a szag. Most figyeljen reám én majd tanukul hívom ezen ártatlan orrokat, saját ködös szigethazájuk nyelvén. Kedves kicsikék, nem éreznek önök itt valamely kellemetlen büzt?

A gyermekek hangosan felkacagtak és egyszerre feleltek:

- Nem!

- Kedves Westwick, - mondá erre az igazgató francia nyelven, a következtetés, mely a vizsgálat eredményéből levonható, nagyon világos. Az ön saját orrának van valami baja, valami igen nagy baja. Tanácslom, hogy beszéljen orvossal.

E jó tanács után visszatért szobájába és megkönnyebbülten sóhajtott fel, midőn végre kizárta a kellemetlen friss levegőt. Francis kiment a szállodából és a Sz. Márk tere felé tartott. Az esti szellő csakhamar eloszlattott minden kellemetlen érzést. Most már képes volt szivarra gyujtani és végig gondolni a történten.

TIZENKILENCEDIK FEJEZET.

Ferenc az oszlopsorok boltívei alatti tolongást elkerülendő, a fölkelő hold sugáiraiban fürdő világhírű négyszögű tér közepén sétált fel s alá.

Westwick Ferenc át-meg-át materialista volt, a nélkül, hogy ő maga is tudta volna. Azon sajtószzerű benyomás, melyet a szoba reá gyakorolt, egybevetve azon épp oly sajtószzerű benyomásokkal, melyeket ugyanott elhunyt bátyjának többi testvérei tapasztaltak - nem nagyon lepte meg a józan gondolkozású embert.

- Talán, így gondolkozott - talán véralkatom hevesebb képzelmi, mint hittem, s ezt a játékot csak saját képzelő tehetségem űzte velem? Vagy talán igaza van francia barátomnak és a baj az én orromban keresendő? Annyi bizonyos, hogy nem érzem magamat betegnek; de ez nem mindig biztos ismérve az egészséges állapotnak. Ma éjjel nem fogok e borzasztó szobában aludni és holnap is elég időm lesz elhatározni, beszéljek-e orvossal vagy se. Hanem úgy látszik, hogy egyelőre a szálloda nem fog alkalmas anyagot nyújtani egy nagyhatású új szín-darabhoz. Egy láthatatlan kísértet borzasztó szaga ugyan egészen új gondolat, de az a nagy hibája van, hogy ha a színpadra viszem, kikergetem vele a színházból az egész közönséget.

A mint erős szervezetű józan esze e tréfás következtetésre eljutott, egy egészen feketébe öltözött nőt pillantott meg, ki feltűnő figyelemmel nézett reá.

- Nem csalódom-e, ha azt vélem, hogy ön Westwick Ferenc ur? - kérde az ismeretlen nő, azon pillanatban, midőn Ferenc reá tekintett.

- Ez a nevem asszonyom. Szabad-e kérdezni, kihez van szerencsém?

- Mi csak egyszer találkoztunk az életben, - felelé a nő kissé kitérőleg, - akkor, midőn az ön elhunyt bátyja engem bemutatott családjá tagjainak. Csodálnám, ha ön elfeledte volna nagy fekete szemeimet és halálfehér arcomat?

E szókkal fellebbenté fátyolát és oldalt fordult, úgy, hogy a hold egész alakját megvilágítá.

Ferenc a legelső pillantásra megismerte azon nőt, kit valamennyi közül leginkább gyűlölt - elhunyt bátyja a néhai Montbarry lord özvegyét. Homlokán komor redők mutatkoztak a mint reá tekintett. Hosszu színpadi tapasztalata, melyet számtalan előadási próbán szerzett, oly színésznők közt, kik keményen megviselték türelmét, hozzá szoktatta, hogy nyersen beszéljen oly nőekkel, a kik kellemetlenek voltak előtte.

- Figyelmeztetem asszonyom, - mondá, - hogy önt Amerikában hittem.

Az özvegy nem figyelt ez udvariatlan hangra és modorra, hanem megállítá őt, a mint Ferenc megemelte kalapját és elfordult tőle.

- Engedje, hogy néhány percig sétálhassak önnel, - mondá a nő nyugodtan. - Valami mondan-dóm volna.

Ferenc égő szivarját mutatá s így szólt:

- Szivarozom.

- Nem törődöm a szivarfüsttel.

Ezután az egyenes gorombáskodáson kívül nem lehetett egyebet tenni, mint tágitani. Ferenc tehát azt tette, de a lehető legmogorvábban.

- Nos? - mondá, - mit kíván ön tőlem?

- Azonnal meg fogja ön tudni Westwick ur. De hadd mondjam el előbb helyzetemet. Egyedül állok e világon. Férjem elvesztését egy második veszteség követte, amerikai utitársam, fivérem, Rivar báró elvesztése.

Ferenc nagyon jól ismerte a báró hirnevét, és azon kételyeket, melyek a grófné közt és közte létezett állítólagos rokonság iránt mindenütt el voltak terjedve.

- Talán valamely játékbarlangban lötték agyon? - kérdé nyers hangon.

- E kérdés az ön részéről nagyon természetes, - viszonzá a lady azon hideg és gunyos modorával, mely bizonyos pillanatokban annyira rendelkezésére állt. - Ön, mint a lóversenykedvelő Anglia szülötte, szintén a játékosok nemzetéhez tartozik. Bátyám azonban nem mult ki rendkívüli halállal, Westwick ur, hanem számos szerencsétlen emberrel együtt egy pusztító láz áldozatául esett, mely Amerika nyugati részének egyik városában dühöngött, hol akkoriban véletlenül időztünk. E szerencsétlenség után nem volt többé maradásom az Egyesült Államokban. Elutaztam New-Yorkból a legelső francia hajón, mely Havreba vitt. Innét tovább folytattam szomorú utazásomat déli Franciaországon keresztül, és végre Velencébe jöttem.

- Mi közöm nekem mindezekhez? - gondolá magában Ferenc.

A nő hallgatott, nyilván azt várva, hogy kísérője mondjon valamit.

- Ön tehát Velencébe jött; - mondá Ferenc egykedvűen. - Miért?

- Mert nem tehettem máskép.

Ferenc cynikus kíváncsisággal tekintett reá.

- Ez furcsán hangzik, - mondá. - És miért nem tehetett máskép?

- A nők a legelső benyomásokat szokták követni, - viszonzá a lady. - Tegyük fel, hogy az én lépteimet is ily benyomás vezérelte. Pedig ez a világon a legutolsó hely, a hol lenni szeretnék. Gyűlöletes emlékek fűződnek hozzá lelkemben. Saját jószántomból soha se látnám többé e várost. Gyűlölöm Velencét. És mint látja, mégis itt vagyok. Mikor látott ön valaha ily esztelen nőt? Bizonyára soha!

Itt elhallgatott, egy pillanatig reá nézett, aztán tovább folytatá egészen elváltozott hangon:

- Mikorra várják Velencébe Lockwood Agnes kisasszonyt?

Nem volt könnyű dolog Ferencet kihozni a sodrából, de e kérdés mégis kihozta.

- Hogyan az ördögbe tudhatja ön, hogy Lockwood kisasszony Velencébe fog jönni? - kiáltá.

A lady keserü gúnynyal felkacagott.

- Tegyük fel, hogy sejtelmem sugta.

Volt valami hangjában, vagy talán szemeinek merészen dacos kifejezésében, a mi Westwick Ferenc hirtelen fellobbanó haragját felingerelte.

- Lady Montbarry!... - kiáltá.

- Megálljon! - vágott közbe a lady. - Most az ön István bátyjának neje viseli a lady Montbarry nevet. Én cimemet a világon senkivel se szoktam megosztani. Nevezzen engem azon néven, melyet addig viseltem, midőn még nem követtem el azon ballépést, hogy nőül menjek az ön bátyjához. Legyen szives engem Naron grófnének hívni.

- Naron grófné, - viszonzá Ferenc, - ha ön ismeretségünket arra akarja felhasználni, hogy engem mystifikáljon, akkor rosszul számított. Beszéljen nyíltan, vagy engedje meg, hogy jó éjt kívánhassak önnek.

- Ha ön Lockwood kisasszony megérkezését titokban akarja tartani, - vágott vissza a grófné, - akkor beszéljen ön is nyíltan, Westwick ur.

A grófné célja nyilván az volt, hogy őt ingerelje, s e célját el is érte.

- Ostobaság! - kiáltá hevesen. - Bátyám uti intézkedései nem képeznek titkot senki előtt. Lockwood kisasszony ide jön velem, ugyszintén neje is, a gyermekekkel együtt. És miután ön oly jól értesültnek látszik, alkalmasint azt is fogja tudni, miért jönnek ide?

A grófné egyszerre elkomolyodott és gondolatokba merült. Nem felelt a kérdésre. A két ember, kiket a sajtószertű véletlen hozott össze, elérvén a tér tulsó végét, most a sz. Márk temploma előtt állt.

A hold megvilágítja a nagyszerű székesegyház remek építészetének minden részletét. Még sz. Márk galambjait is látni lehetett, melyek sötét és tömör csoportokban húzták meg magukat a nagy templomajtók boltívei alatt.

- Soha se láttam e régi templomot ily szép holdvilágos éjszakán, - mondá a grófné nyugodtan, de nem Ferenchez, hanem önmagához beszélve. Isten veled, holdsugarakban fürdő sz. Márk templom! többé soha se foglak látni.

E szókkal félrefordult a templomtól és észrevette, hogy Ferenc csodálkozva nézett reá.

- Nem, - folytatá aztán, - újra felvévén a beszélgetés elejtett fonálát. Nem tudom miért jön ide Lockwood kisasszony, csupán annyit tudok, hogy Velencében fogunk találkozni.

- Előleges megállapodás következtében?

- A végzet akarata következtében, - felelé a grófné mellére lehajtott fejjel és a földre szegezett szemekkel.

Ferenc hangosan felkacagott.

- Vagy ha önnek jobban tetszik, - mondá Naron grófné hirtelen, - annak következtében, a mit a bolondok véletlenül neveznek.

Ferenc úgy válaszolt, a mint józan esze tudni adta.

- A véletlen úgy látszik nagyon furcsa uton készül létesíteni e találkozást. Mi abban állapodtunk meg mindnyájan, hogy a Palace Hôtélben fogunk megszállni. Az ön nevét még nem olvastam a vendégek névsorában, pedig a végzetnek önt is azon szállodába kellett volna vezetnie.

A grófné hirtelen lebecsátá fátyolát.

- A végzet még ezt is megteheti! - mondá. A Palace Hôtél? (ismétlé aztán, újból önmagához beszélve). A régi pokol, melyet átváltoztattak új purgatoriummá. Még ugyanazon ház is! Jézus-Mária! még ugyanazon ház is!

Ismét elhallgatott és kezét Ferenc karjára tette.

- Talán Lockwood kisasszony nem fog ott lakni önökkel? - kérdé kitörő, mohó kíváncsisággal. Bizonyos ön felőle, hogy ő is a szállodában fog lakni?

- Teljesen bizonyos vagyok felőle. Hát nem mondtam-e önnek, hogy Lockwood kisasszony együtt utazik Montbarry lorddal és nejevel? és nem tudja ön, hogy Agnes a család tagjai közé tartozik? Már hiába grófné, ön is kénytelen lesz a szállodába fáradni.

A grófnéra e gúnyos szók legcsekélyebb hatást se gyakoroltak.

- Igaz, - mondá gyöngye hangon, - kénytelen leszek odamenni.

Keze még mindig Ferenc karján nyugodott, a ki érezte, hogy egész testében remegett, a mint e szókat kiejt. Bármennyire gyűlölte és utálta e nőt, az emberi ösztön mégis arra kényszeríté, hogy megkérdezze nem fáznak-e?

- Fázom és nagyon gyöngének érzem magamat.

- Fázik grófné, ily gyönyörű éjszakán?

- Az éjszakának ehhez semmi köze Westwick ur. Mit gondol ön, hogyan érzik magukat az elitéltek azon pillanatban, midőn a vérpadon állnak és a hóhér nyakukra illeszti a kötelet. Ugy hiszem, azok is fáznak. Bocsássa meg e sötét hasonlatot, de lássa, a végzet az én nyakamra is reá illesztette a kötelet s én ezt érzem.

Körülnézett. E percben nagyon közel voltak azon híres kávéházhoz, mely „Café Florian” név alatt ismeretes.

- Vezessen be ide, - mondá Ferencnek, - valami frissítőt kell innom. Kérem ne habozzon. Önnek is érdekében áll, hogy magamhoz térjek, még nem mondtam el, a mit önnel közölni akartam, pedig üzleti dolog és kapcsolatban áll az ön színházi vállalatával.

Ferenc nem kevésbé csodálkozott e kijelentésen és azon tünődve magában, hogy vajjon mi köze lehet e nőnek az ő színházához, nem valami nagyon szívesen engedett a helyzet kényszerének és bekísérte őt a kávéházba. Egy homályos szögletet fedezett fel, hol helyet foglalhattak a nélkül, hogy a közfigyelmet magukra vonnák.

- Mit akar ön inni? - kérdé nagy elszántsággal.

A lady maga rendelte meg a „frissítőt” a pincérnél és nem engedte, hogy Ferenc szóljon helyette.

- Maraschinót és egy adag theát.

A pincér meglepetve nézett reá, Ferenc nemkülönben. A thea, maraschinóval kombinálva, egészen új dolog volt mind a kettőjük előtt. A grófné azonban legkevésbé se törődött azzal, akár meglepte őket, akár nem, s midőn a megrendelt italokat elhozták, utasította a pincért, hogy jókora pohárnyi likőrt töltsön egy nagy billikomba, s ezen utóbbit töltsen tele theával.

- Én nem tölthetek, - mondá, - mert nagyon remeg a kezem.

Mohón megitta a saját szerű és csaknem forró vegyületet.

- Maraschino-puncs, - mondá aztán magyarázatképen. - Nem akarja megkóstolni? Ezen ital felfedezése örökségképen maradt reám. Midőn Karolina, az önök királynéja, IV. György neje a kontinensen tartózkodott, anyám az ő udvarában volt alkalmazva. E sűrűn rágalmozott királyi nő találta fel boldogabb napjaiban a maraschino-puncsot. Anyám, ki nagy szeretettel ragaszkodott kegyes urnőjéhez, izléseiben is osztozott. Én pedig e puncs készitési módját anyámtól tanultam. Most hát Westwick ur, ha úgy tetszik áttérhetünk az üzleti dologra. Ön színházigazgató. Nincs szüksége egy új szindarabra?

- Mindig van szükségem új szindarabra - ha jó.

- És díjazza is, ha jó?

- Nagyon bőkezűen, saját érdekemben,

- Elolvassná ön a szindarabot, ha én írnam meg?

Ferenc habozott.

- Hogyan jutott önnek eszébe szindarabot írni? - kérdé.

- Merő véletlenségből, - felelé a grófné. - Egy izben alkalmam volt elhunyt bátyámnak elbeszélni látogatásomat Lockwood kisasszonynál, Londonban. A dolog nagyon érdekelte őt, de még inkább meglepte előadási modorom. Így szólt hozzám: „Egészen jó színpadri párbeszédbe való színezéssel irod le látogatásodat a kisasszonynál. Ugy látszik van drámai érzéked - tégy kísérletet, talán tudnál szindarabot írni. Ezzel pénzt kereshetsz.” Ez keltette fel bennem a gondolatot, hogy egy drámát irjak.

E legutolsó szókra Ferenc csaknem felugrott a helyéről.

- De hiszen ön talán csak nincs utalva a pénzszerzésre?

- Nekem mindig kell pénz. Nagyon költséges hajlamaim vannak. Nincs egyebem annál a hitvány négyszáz font évi jövedelemnél és a másik pénz romjainál - a mi mindössze se több kétszáz font sterlingnél.

Ferenc tudta, hogy a „másik pénz” szók alatt a biztosító intézetek által kifizetett tizezer fontot érti.

- Hát ez a sok ezer font is elenyészett már? - kiáltá.

A grófné ujjai felett a levegőbe fujt.

- Elenyészett így ni, - felelé hidegen.

- Rivar báró?

A grófné sötét szemeiben a harag kifejezése villámlott.

- Magán ügyeim az én titkom, Westwick ur. Én ajánlatot tettem önnek, s ön még nem felelt reá. Ne mondjon „nem”-et, mielőtt a dolgot jól megfontolta volna. Jusson eszébe, milyen volt az én életem. Többet tapasztaltam e világon nagyon sok embernél, a színműírókat is ideértve. Sajátságos kalandjaim voltak, nevezetes történeteket hallottam, sokat megfigyeltem és jó emlékező tehetségem van. Higyje el, hogy elég anyag van a fejemben egy színmű írására - ha alkalmam nyílik reá.

Egy percig várt, aztán ismétlé előbbi különös kérdését Agnes felől.

- Mikor várják Lockwood kisasszony megérkezését Velencébe?

- Mi köze ennek az ön szindarabjához, grófné?

Ugy látszott mintha a grófnénak kissé nehezebbre esnék megtalálni az alkalmas választ e kérdésre. Még egy nagy billikomot töltött tele maraschino puncscsal és a felét kiitta, mielőtt újra megszólalt.

- Minden kigondolható köze van hozzá, - mondá. - Feleljen.

Ferenc most már nem tétovázott.

- Lockwood kisasszony itt lesz egy hét alatt, sőt esetleg hamarább is.

- Nagyon jól van. Ha egy hét múlva még élek és szabadon rendelkezhetem magammal, vagy ha egy hét alatt még józan eszem el nem homályosult (ne szakítson félbe, nagyon jól tudom mit beszélek) - akkor szindarabom tervrajza kész lesz és ön megítheti, mit várhat tőlem. El fogja olvasni?

- Mindenesetre el fogom olvasni. De grófné, valóban nem értem -

Narona grófné felemelte kezét, mintegy csöndet parancsolva és kiüríté a második billikomot is.

- Én élő rejtély vagyok - és ön a helyes megfejtést keresi, - mondá. - Elmondom a megfejtést dióhéjban. Sok emberben él azon bolond meggyőződés, hogy a meleg ég aljak szülőiteiben nagyobb a képzelő tehetség. Soha se létezett ennél nagyobb tévedés. Ön sehol se fog találni gyöngébb képzelmi erővel felruházott embereket, mint Olaszországban, Spanyolországban, Görögországban és egyéb déli vidékeken. Lelkők természetből fogva vak és siket minden képzelmi és szellemi dolog iránt. Koronkint, századok alatt egyszer feltámad köztük egy nagy genius és ez azon kivétel, mely a szabályt megerősíti. No lássa! Én ámbár nem tartom magamat lángésznek - a magam szerény módja szerint szintén kivétel vagyok. - Legalább azt hiszem. Nagy szomorúságomra van bennem valami azon képzelmi erőből, mely oly mindennapi dolog az angoloknál és a németeknél - és oly nagy ritkaság az olaszoknál, a spanyoloknál és a többinél. És mi következik ebből? Azt hiszem, hogy bennem ez betegséggé fajult. Tele vagyok előérzetekkel, melyek egész nyomorult életemet egyetlen hosszú rémületté változtatják át. Milyen természetűek ezen előérzetek? az most nem tartozik ide. Elég az hozzá, hogy feltétlenül uralkodnak rajtam - hogy saját borzasztó akaratuk szerint kergetnek száraz földön és tengereken keresztül, e percben is kimondhatlanul gyötörnek! Hogy miért nem állok ellent nekik? Ah! hiszen ellentálok. Most is igyekszem ellentállni (a jó puncs segítségével). Koronkint a józan gondolkozás nehéz erényét is gyakorlom, s néha a józan ész felébreszti reményeimet. Egy izben azt reméltem, hogy a mit valóságnak hittem csak örült képzelgés - sőt ez iránt tanácskoztam is egy angol orvossal. Máskor egyéb kételyek támadtak bennem önmagam felől. De ne beszéljünk most ezekről, - a dolog mindig azzal végződik, hogy a régi rémület és babona vesz rajtam erőt. Egy hét múlva megtudom, vajon a végzet dönt-e jövőm felett vagy én magam. Az utóbbi esetben elhatároztam az imént említett foglalkozással előlni gyöttrő képzelmemet. Ugyebár most már valamivel jobban ért engemet? És miután üzleti ügyeinket ekkép befejeztük kedves Westwick ur, talán e meleg teremből kimehetnénk ismét a kellemesen hűvös levegőre?

E szókkal felkeltek és eltávoztak a kávéházból. Ferenc erősen meg volt győződve, hogy csak a maraschino puncs képezi egyedüli józan magyarázatát mindazoknak, a miket a grófné mondott.

HUSZADIK FEJEZET.

- Fogom önt újra látni? - kérdé a grófné Ferenc felé nyújtván kezét, bucsuzóra. - Remélem, hogy a szindarab iránt egészen tisztában vagyunk?

Ferencnek eszébe jutottak azon rendkívüli dolgok, melyeket ma este az újra számozott szobában tapasztalt.

- Bizonytalan, meddig maradok Velencében. Ha még valamit akar velem közölni drámairói kísérletéről, jobb lesz ha most mindjárt elmondja. Választott már tárgyat? Én jobban ismerem az angol közönség izlését önnél, és szeretném önt megkímélni az idővesztegetéstől s fáradságtól azon esetre, ha nem választotta volna ügyesen tárgyát.

- Nekem tökéletesen mindegy, akármely tárgyról irjak, - felelé a grófné egykedvűen. Ha talán önnek van valamely tárgya, adja át nekem. A jellemekért és a párbeszédékért kezeskedem.

- Ön kezeskedik a jellemekért és a párbeszédékért? - ismétlé Ferenc. - Ez nagyon merész nyilatkozat egy kezdőtől. Szeretném tudni, képes volnék-e megrendíteni az ön bámulatos önérzetét, ha azt indítványoznám, hogy dolgozza fel a legcsiklandósabb tárgyat, melyet a színirodalomban ismerünk. Mit szólna ön hozzá, grófné, ha azt mondanám, hogy keljen versenyre Shakesperrel és próbálkozzék meg oly drámával, melyben egy szellem is meg-

jelenik. De megjegyzem, hogy a történet való, s azon eseményeken alapul, melyek itt e városban történtek, s melyekben ön is érdekelve van, velem együtt.

A grófné megragadta Ferenc kezét és a népes boltívek alól kivezette őt a tér közepére, mely egészen üres volt.

- Szóljon, - mondá mohón. - Szóljon itt, hol senki se hallhatja. Hogyan volnék én érdekelve e dologban? Hogyan? hogyan?

Türelmetlenségében megrázta kísérlője kezét. Ferenc egy pillanatig habozott. Eddig csak tréfált vele, mert mulattatá őt bámulatos önhittsége. De most ellenállhatlan komolysága mély benyomást tett reá és a dolgot komolyabb oldaláról kezdte szemügyre venni. E nő tudott mindent a mi e régi palotában történt, mielőtt átalakították volna szállodává és nem volt kizárva a lehetőség, hogy talán valamely magyarázatot adhat azon sajátos tünemények felől, melyeket ő és testvérei tapasztaltak. Vagy pedig ha ezt nem tenné, talán esetleg elárul saját életéből valamely adatot, melyből egy hozzáértő drámaíró alapeszmét merithetné egy új szindarabhoz. Színházának felvirágoztatása volt életének egyedüli komoly törekvése.

- Ki tudja, hátha oly dráma nyomán vagyok, mely tizezer fontot jövedelmezhet színházam pénztárának?

Ezen indokokból (melyek teljesen méltók voltak a mindenekelőtt üzletének élő színigazgató észjárásához) minden további tétovázás nélkül elbeszélte saját és rokonai tapasztalatát a kísértetes palotában. Még a babonás félelem azon kitörését sem hallgatta el, mely Norburyné asszonyság tudatlan komornája ajkairól lebbent el.

- Meglehetős képtelenség, ha az ember a józan ész szempontjából tekinti, - jegyzé meg befejezésül. - De van bizonyos drámai erő azon gondolatban, hogy a kísértetes befolyás erőt vesz minden rokonon egymásután, mihelyt belépnek e végzetes szobába, míg végre megérkezik azon kiválasztott családtag, a ki meg fogja pillantani a tulvilági lényt és megtudja a valót. Hígyje el grófné, hogy ez nagyon jó szinpadai tárgy - valóban elsőrangú tárgy.

Ferenc elhallgatott. A grófné mozdulatlanul és szótlánul állt mellette. Kisérlője figyelmesen tekintett reá.

Vajon mily benyomást idézett elő? Olyat, melyet legéleslátóbb leleményessége se várt. A grófné mellette állt, - épugy, mint egykor Agnes előtt, midőn végre határozott választ kapott Ferrari iránt tett kérdésére - kővé dermedve, szemei az űrben tévelyegtek, az élet teljesen kialudt arcán. Ferenc megfogta kezét. Ujjai oly hidegek voltak, mint a sz. Márk-tér kövezete. Azt kérdezte tőle, hogy talán megint rosszul érzi magát?

A grófné egyetlen izma se mozdult. Akár egy halotthoz beszélt volna.

- Remélem, hogy ön nem vette komolyan a miket mondtam? - kérdé Ferenc.

A grófné ajkai lassan megmozdultak. Látszott, hogy a beszéd nagy megerőltetésébe kerül.

- Hangosabban, - mondá Ferenc. - Nem hallom önt.

Küzdött magával, hogy visszanyerje önuralmát. Szemeinek merev hideg tekintete kissé enyhülni kezdett. A következő percben már hallani lehetett szavait.

- Soha se gondoltam a másvilágra, - suttogá mély és szomorú hangon, mintha álmában beszélt volna.

Lelke visszazállt azon napig, melyen utolsó, emlékezetes találkozása volt Agnessel, lassankint eszébe jutott a vallomás, mely önkénytelenül lebbent el ajkairól, s azon intő szók, melyeket ez alkalommal mondott. Ferenc természetesen mindezt nem érthette és nagy meglepetéssel tekintett reá. A grófné tovább folytatá, ugyanazon szomorú és tompa hangon, folyvást saját

gondolatmenetét követvén, mialatt szeme Ferenc arcán függött, de gondolatai messze tévelyegtek tőle:

- Azt mondtam, hogy valamely jelentéktelen esemény fog összehozni bennünket. Tévedtem. Nem jelentéktelen esemény fogja előidézni találkozásunkat. Azt mondtam, hogy talán én leszek az, a ki meg fogja mondani, mi történt Ferrarivel, ha kényszerít. Vajon fogok-é más befolyásnak is engedelmeskedni, az övéen kívül? Vajon az a másik fog-é erre kényszeríteni, ha ő meglátja ezt a másikat, vajon meglátom-é én is?

Fejét kissé lehajtá, szempillái lassanként becsukódtak, melléből hosszú fájdalmas sóhaj tört elő. Ferenc megfogta karját és megkísérlé őt eszméletre téríteni.

- Grófné ön fáradt és kimerült. Elég volt a beszélgetésből mára. Visszakisérem önt szállodájába. Messze van innét?

A grófné összerezsent a mint Ferenc elindult és őt is elindulni készíté, mintha épen most ébredt volna fel mély álomból.

- Nem messze, - felelé gyöngé hangon. - Egy régi szállodában a tengerparton. Lelkem nagyon izgatott állapotban van. Elfeledtem a szálloda nevét.

- Nem Danieli szállodája?

- Az.

Ferenc lassu léptekkel vezette őt. Naroná grófné szótlánul ment vele a Piazzetta végeig. Ott, hol a holdsugaraktól megvilágított Lagunák feltárultak szemeik előtt, megállt mielőtt kíséője befordult volna balra a Riva dei Schiavoni felé.

- Valamit kérdezni akarok öntől. Hadd gondolkozzam.

Hosszas szünet után eszébe jutott elfeledett gondolata.

- A b b a n a s z o b á b a n fog ön hálni az éjjel? - kérdé.

Ferenc elmondta neki, hogy ma éjjel még más vendég lakik benne.

- De a szálloda igazgatója fenntartotta a számomra holnapra, ha bele akarok költözni, tevé utánna.

- Nem, - mondá a grófné. - Át kell engednie.

- Kinek?

- Nekem.

Ferenc reá bámult.

- Csakugyan e szobában akar ön hálni holnap éjjel, azok után a miket önnek elbeszéltem?

- Ott kell hálnom.

- Nem fél ön?

- Borzasztóan félek.

- Ezt gondoltam mindazok után a miket ma este láttam. De miért hálna abban a szobában? Hiszen nem köteles vele.

- Nem voltam köteles Velencébe jönni, midőn Amerikát elhagytam, - viszonzá a grófné. És mégis ide jöttem. Ki kell bérelnem és meg kell tartanom a szobát, mig... E szónál elhallgatott.

- Hagyjuk a többit, - mondá aztán. - Az már a nélkül sem érdekelheti önt.

Hiába való dolog lett volna vele vitázni. Ferenc más tárgyra tért át.

- Ma éjjel már semmit se tehetünk - mondá. - Holnap reggel meglátogatom önt, és meg fogom tudakolni, nem változtatta-e meg szándékát?

Ujból elindultak a szálloda felé. Midőn a szállodához közeledtek, Ferenc megkérdezte őt, vajon a saját neve alatt lakik-e Velencében?

A grófné fejét csóválta.

- Mint az ön bátyja özvegyét és mint Naron grófnét, mindenki ismer itt. Ezuttal ismeretlen akarok maradni az idegenek előtt Velencében, s ezért egy közönséges angol név alatt utazom.

Ismét tétovázni kezdett és megállt.

- De mi történt velem? - mondá. - Bizonyos dolgokra emlékszem, bizonyos dolgokat elfelejttem. Az imént Danieli neve nem jutott eszembe, és most nem tudom a saját nevemet.

E szókkal hirtelen behuzta őt kezénél fogva a szálloda előcsarnokába, melynek falára ki volt függesztve a vendégek névsora. Ujjait lassankint végighuzta a névsoron, s megállt azon angol névnél, melyet ezuttal viselt: - „Jamesné asszonyság.”

- Ne feledje el a nevet, ha holnap eljön hozzám. Nagyon nehéz a fejem. Jó éjt.

Ferenc visszament a szállodába, azon tünődve, hogy mit fog hozni a holnapi nap. Távollétében az ő saját ügyeiben is némi változás történt. A mint a csarnokon végig ment, egy pincér fölkerlte, sziveskednék az irodába fáradni. Az igazgató már itt várt reá, nagyon komor és borús arccal, mintha valami rendkívüli mondandója lett volna. Sajnálattal értesült, hogy Westwick Ferenc is bizonyos titokszerű kellemetlenségeket érzett a szállodában, mint családjának egyéb tagjai. A legbizalmasabb uton értesült, hogy Westwick urnak teljesen megmagyarázhatlan kifogásai voltak az első emeleti hálószoza légköre ellen. A nélkül, hogy a kérdés bővebb vitatásába bocsátkoznék, kéri magát fölmentetni azon ígérete alól, hogy a szobát fenn fogja tartani Westwick ur számára.

Ferenc, kit a szálloda-igazgató hangja kissé boszantott, élesen viszonzá:

- Nagyon valószínű, hogy nem háltam volna azon szobában, ha ön fenn is akarta volna számomra tartani. Kívánja, hogy kiköltözzem szállodájából?

Az igazgató azonnal észrevette, hogy hibát követett el, és sietett is azonnal helyrehozni.

- A világért sem, uram. Sőt igyekezni fogunk minél kellemesebbé tenni itteni tartózkodását, míg szerencsénk lesz önhöz. Bocsánatot kérek, ha netalán olyas valamit mondtam volna, a mi önt kellemetlenül érinthette, de egy ily vállalat jó hirneve rendkívül fontos dolog. Szabad-e remélnem, hogy uraságod semmit sem fog elmondani a történetekről a szálloda vendégeinek? A két francia ur szintén megígérte, hogy titokban fogja tartani a dolgot.

E bocsánatkérés után Ferenc nem tehetett egyebet, mint megígérni azt, a mire az igazgató fölkerlte.

- S ezzel vége a grófné örült tervének - gondolá magában, a mint fölment hálósobájába. Annál jobb a grófnéra nézve.

Másnap reggel későn kelt föl. Párisi barátai után tudakozódván, értesült, hogy mindkét ur elutazott Milanóba. Midőn az étterem felé indulván, az előcsarnokon végigment, észrevette, hogy a kapus egy szobaszámot ragaszt némely uti málhákra, melyek a lépcsők mellett a fel szállítatásra vártak. Az egyik málha magára vonta figyelmét az által, hogy rendkívül sok régi vasutállomási bárca volt reá ragasztva. A kapus épen e pillanatban illesztette reá a szobaszámot. „13. A.” szám volt. Ferenc azonnal megnézte a láda tetejen levő névjegyet. E

mindennapi angol név volt rajta olvasható: „Mrs. James.” Rögtön kérdezősködött a málna tulajdonosnője után, s azt nyerte válaszul, hogy ma korán reggel érkezett meg, és jelenleg az olvasó-teremben van. Azonnal odasietett és látta, hogy a teremben csak egy hölgy ül egyedül, közelebb ment hozzá, és szemközt állt a grófnéval.

Narona grófné a szoba egy homályos zugában ült, lecsüggesztett fejjel és mellén összefont karokkal.

- Igen, - mondá türelmetlen hangon, mielőtt még Ferenc megszólíthatta volna őt - jobbnak tartottam, nem várni önre, és elhatároztam, hogy idejövök, mielőtt más valaki beköltöznék a szobába.

- Hosszabb időre kibérelte ön a szobát?

- Ön azt mondá, hogy Lockwood kisasszony egy hét múlva itt lesz, tehát egy hétre béreltem ki.

- De mi köze ehhez Lockwood kisasszonynak?

- Több mint bárkinek, Lockwood kisasszonynak e szobában kell hálni. Én neki fogom átengedni a szobát, ha ide érkezik.

Ferenc érteni kezdé e sajátos nő babonás szándékát.

- Ah! - kiáltá, - lehetséges-e, hogy ön, egy művelt nő, úgy gondolkozzék, mint nővérem szobaleánya? Ha csakugyan komolyaknak venném is az ön képtelen babonáit, annyi bizonyos, hogy rossz úton indul azoknak alaposságát bebizonyítani. Ha én és nővérem és az öcsém semmit sem láttunk, hogyan fedezhetné föl Lockwood Agnes azt, a mi előttünk elrejtve maradt? Ő csak távoli rokonságban áll a Montbarryakhoz, mint unokatestvérünk.

- De az elhunyt Montbarry szívéhez közelebb állt, mint bármelyik önök közül, viszonzá a grófné szigorú hangon. Az én nyomorult férjem halála órájáig bánta, hogy elhagyta őt. Ő meg fogja látni azt, a mit önök közül senki se látott; - neki ott kell hálnia abban a szobában.

Ferenc teljességgel nem tudott számot adni magának azon indokokról, melyek a grófné elhatározására befolyást gyakoroltak.

- Nem képelem, - mondá, - mily érdeke lehet önnek e rendkívüli kísérlet végrehajtásában?

- Az én érdekem az volna, hogy a kísérlet meg ne történjék! Az én érdekem azt kívánná, hogy meneküljek Velencéből és soha se lássam többé Lockwood Agnest, sem az ön családjának bármelyik tagját!

- De hát mi akadályozza önt ebben?

E kérdésre a grófné felugrott, és szilaj szemekkel tekintett reá.

- Épöly kevésbé tudom, mint ön, hogy mi akadályoz! - kiáltá kitörő szenvedélyvel. Egy akarat, mely az enyimnél erősebb, saját megrontásomra késztet ellenállhatlanul.

Ezzel hirtelen leült, és kezével intett neki, hogy távozzék.

- Hagyjon magamra, - mondá; - hagyjon egyedül gondolataimmal.

Ferenc távozott, ezuttal erősen meglevén győződve, hogy a grófné nincs eszméleténél. Napközben nem látta őt. Az éj nyugodtan múlt el, legalább Ferenc nem hallott az ellenkezőről. Másnap korán reggelizett és el volt határozva, a reggelizőteremben bevárni a grófnét. Nem kellett soká várnia, Narona grófné belépett, megrendelte reggelijét és épöly komornak, kimerültnek és magába zárkózottnak látszott, mint tegnap. Ferenc oda sietett hozzá és megkérde tőle, nem történt-e valami különös az éjjel?

- Semmi, - felelé a grófné.

- Ön jól aludt?

- Ugy mint máskor. Nem kapott ön levelet ma reggel? Mikor fog ő megérkezni?

- Nem kaptam levelet. És ön, grófné, csakugyan itt szándékozik maradni? A múlt éjszaka nem változtatta meg azon nézetét, melyet tegnap fejezett ki előttem?

- Legkevésbé sem.

Az élénkség azon pillanatnyi föllobbanása, mely arcán észrevehető volt, midőn Agnes felől kérdezősködött, Ferenc felelete után ismét kialudt. Bizonyos elszánt lemondással beszélt és evett, mint oly ember, a ki leszámolt reményeivel, érdekeivel és általában mindennel, az élet gépies mozdulatain és ösztönein kívül.

Ferenc elment az utasok szokásos bucsujáró helyeire, Tizián és Tintoretto ereklyéihez. Midőn néhány óra múlva visszatért a szállodába, egy levelet talált Henrik öccsétől, ki azt ajánlotta neki, hogy azonnal térjen vissza Milanóba. Egy francia színház igazgatója, ki pár nap előtt érkezett Velencéből, minden áron igyekszik reábirni a Ferenc által szerződtetett híres táncosnét, hogy szegje meg szerződését és fogadjon el tőle magasabb díjazást.

Henrik aztán, e kellemetlen tudósítás után, más tárgyra tért át levelében, értesíté bátyját, hogy Montbarry lord és lady, Agnessel és a gyermekekkel együtt három nap múlva megérkezik Velencébe.

„A szállodabeli kalandunkról semmit se tudnak” - így irt Henrik - „és már táviratoztak lakásért a szálloda igazgatójának. Képtelen és nevetséges babona volna részünkről, ha figyelmeztetnénk őket, s ez által elriasztanók a nőket és a gyermekeket Velence legjobb szállodájából. Ezuttal sokan leszünk, még a kisértet is sokalni fogja számunkat. Én okvetlenül jelen leszek, midőn az utasok megérkeznek, és még egyszer megpróbálom szerencsémet a „kisértetes palotában”, mint te nevezed. Barville Arthur és neje már Trientben vannak, hol a menyecske két rokona csatlakozott hozzájuk, kik szintén velök jönnek Velencébe.”

Ferenc, kit francia kollegájának eljárása méltán boszantott, rögtön előkészületeket tett, a legközelebbi vonattal visszautazni Milanóba.

Mielőtt, elutazott volna, megkérdezte, az igazgatótól, hogy megkapta-e Montbarry lord sürgönyét? A sürgöny csakugyan megérkezett, és Ferenc nagy meglepetésére már a szobák is fenn voltak tartva az érkezők számára.

- Azt hittem, hogy ön többé nem ad szállást családunk tagjainak - jegyzé meg csipősen.

Az igazgató tiszteletteljesen ugyan, de szint oly hangon felelt:

- A 13. A. számú szobában egy idegen asszonyság lakik, ez irányban tehát semmitől se kellett tartanom. Különben én a részvénytársulat szolgája vagyok, s így nem utasíthatok el semmiféle pénzt, mely a szálloda jövedelmeit szaporítja.

Ferenc e válasz után jó napot kívánt, és egyebet nem szólt. Szégyelte ugyan még önmaga előtt is bevallani, de ellenállhatlan kíváncsiságot érzett megtudni, mi fog történni, ha Agnes megérkezik a szállodába. Ezenfelül „Jamesné asszonyság” bizalommal viseltetett iránta. Beszállt tehát a gondolába, tiszteletben tartván „Jamesné asszonyság” bizalmát.

- - -

A harmadik napon estefelé Montbarry lord és utitársai pontosan megérkeztek.

„Jamesné asszonyság” szobája ablakában ült és mohó kíváncsisággal nézte a megérkezőket. Legelőször az új lord lépett ki a gondolából, és kisegíté előbb nejét, aztán három gyermekét.

Leghátul Agnes jelent meg a gondola kabinja alacsony fekete ajtajában, és megfogván Montbarry lord kezét, szintén partra szállt. Arca nem volt lefátyolozva. A grófné (ki látcsővel nézte e jelenetet) észrevette, hogy a mint felfelé jött, a palota ajtajához vezető lépcsőkön, megállt megnézni az épület homlokzatát, és hogy nagyon halvány volt.

HUSZONEGYEDIK FEJEZET.

Montbarry lordot és nejét a házgondviselőné fogadta, minthogy a szálloda igazgatója néhány napra elutazott üzleti ügyek miatt.

Az utasok számára az első emeleten három szobát tartottak fenn, ugymint két egymásba nyíló hálószobát, s ez utóbbiaktól balra egy salont. A lakosztály e részével utasaink meg voltak elégedve, de nem úgy a harmadik hálószobával, mely Agnesnek és Montbarry lord legidősb leánykájának lett volna szánva, ki utazásközben nevelőnőjével szokott hálgni. A salon tulsó oldalán levő hálószobában egy angol özvegy lakott. A folyosó másik részén szintén el volt foglalva minden szoba. Nem maradt tehát egyéb hátra, mint Agnest a második emelet valamelyik kényelmes szobájában elhelyezni. Montbarry lady hasztalan sajnálkozott, hogy az utazó társaság egyik tagját így elválasztják a többitől. A házgondviselőné udvariasan figyelmezteté, hogy nem kívánhatja más utazóktól, hogy kiköltözzenek szobáikból. Csupán sajnálkozását fejezhette ki, de a mellett biztosítá Lockwood kisasszonyt, hogy második emeleti hálószobája a legkényelmesebbek egyike a ház e részében.

Midőn a házgondviselőné eltávozott a szobából, Montbarry lady észrevette, hogy Agnes leült egy szögletben és látszólag legkevésbé se volt érdekelve a hálószobák kérdése által. Talán beteg volt? Nem. Csupán a vasuti utazás fárasztá el kissé. Miután Montbarry lord ezt meghallotta, azt indítványozta, hogy menjen ki vele sétálni, fél órai séta a hüvös esti légben mindenesetre jó hatással lesz reá. Agnes örömmel elfogadá az ajánlatot. A szt. Márk-tér felé mentek, hogy élvezhessék a friss szellőt a lagunák felől. Agnes ezelőtt még soha se volt Velencében. A tenger tündérvárosának igézete nagy hatást tett érzelmes természetére. A tervezett félórás séta gyorsan elmúlt, sőt utána a másik félóra is, mielőtt Montbarry lord reábirhatta rokonát megemlékezni, hogy az ebéd ideje elérkezett. Midőn a szt. Márk-tér oszlopsorainak boltozatai alatt végig mentek, egyikök se vett észre egy mély gyászba öltözött nőt, ki a tér közepén egyedül járkált. E nő összerezsent, midőn megpillantá Agnest Montbarry lord karján - egy pillanatig habozott - aztán illő távolságban utánok ment a szálloda felé.

Midőn Agnes hazatért, Montbarry lady nagyon jó kedvű volt egy esemény következtében, mely távollétük alatt történt.

Alig tiz perccel később, hogy Montbarry lord Agnessel a szállodát elhagyta, a házgondviselőné egy írónnal irt levélkét hozott Montbarry ladynek. A levél írója nem más volt, mint azon özvegy, a ki a salon tuloldala mellett levő szobában lakott, melyet a lady minden áron szeretett volna megszerezni Agnes számára. Az udvarias özvegy, ki „Mrs James” aláírást használt, megmagyarázta, hogy a házgondviselőnéől értesült azon kellemetlen csalódásról, mely Montbarry ladyt érte a szobák dolgában. Jamesné asszonyság egyedül van, s mindaddig, mig szobája szellős és kényelmes, reá nézve egészen mindegy, akár az első emeleten lakik, akár a másodikon. Ennélfogva nagyon szívesen ajánlkozik szobát cserélni Lockwood kisasszonnyal. Podgyászát máris elvitette, így tehát Lockwood kisasszony azonnal elfoglalhatja a 13 A. számú szobát, mely e perctől fogva teljesen rendelkezésére áll.

- Azonnal meg akartam látogatni Jamesné asszonyságot, - folytatá lady Montbarry, - hogy személyesen megköszönjem rendkívüli előzékenységét. De azt mondták, hogy elment a

fogadóból és nem mondta meg, mikor fog hazatérni. Pár köszönő sort azonban mégis irtam neki, kifejezván azon reményünket, hogy lesz szerencsénk holnap személyesen is átadni legszívesebb köszönetünket Jamesné asszonyságnak. Addig is málhádat felhordattam Agnes. Menj kedvesem és győződjél meg személyesen, nem a legszebb szobát engedte-é át neked az egész házban az a derék asszonyság.

E szókkal Montbarry lady egyedül hagyta Lockwood kisasszonyt és elment öltözékét gyorsan rendbehozni, mielőtt az egész család bemenne az étterembe.

Az új szoba azonnal nagyon kedvező benyomást tett Agnesre. Az erkélyre nyíló széles ablakból gyönyörű kilátást lehetett élvezni végig a Canal Grandén. A fali és mennyezeti diszitmények Rafael remek vatikáni festményeinek kitűnő másolatai voltak. A masszív ruhaszekrény oly nagy volt, hogy kétszer annyi ruha is a legkényelmesebben elfért volna benne, mint mennyivel Agnes rendelkezett. A szoba belső szegletében az ágyhoz közel egy kis fülke volt, melyet öltöző kabinetté alakítottak át és melynek második ajtaja a cselédség által használt hátulsó lépcsőre nyílt. Miután Agnes mindezeket egy pillantással áttekintette, lehető gyorsan rendbeszedte öltözékét. Midőn a salonba visszament, a folyosón megszólítja őt egy szobaleány e szókkal:

- Rendezni szeretném szobáját éjjelre kisasszony. A kulcsot majd aztán visszaviszem a salonba.

Mialatt a szobaleány a szobában sürgölődött, egy nő a hátulsó lépcső második emeleti párkánya mellől nézte a szoba ajtaját. Rövid idő múlva a cseléd kijött az öltöző kabinetből, kezében a korszóval és lement a lépcsőkön. Erre a második emeleten leselkedő nő (szükségtelen említenünk, hogy a grófné volt) gyorsan leszaladt az első emeletre, a főajtón át benyitott a szobába és elrejtőzött a nagy ruhaszekrény üresen álló osztályába. A szobaleány visszatért, elvégezte munkáját, bezárta belülről az öltöző kabinet ajtaját; midőn a szobából kiment, a főajtót is bezárta és a kulcsot átadta Agnesnek.

Az utasok éppen ebédhez ültek, midőn az egyik gyermek észrevette, hogy Agnes nem hozta el magával óráját. Talán a gyors átöltözés alatt szobájában feledte? Azonnal felkelt, utána nézni a dolognak, és Montbarry lady figyelmeztette, hogy jól megnézze, be van-e zárva a szobája, mert tolvajok is lehetnek esetleg a házban. Agnes megtalálta óráját az öltöző asztalkán. Mielőtt azonban kijött volna a szobából, követte Montbarry lady tanácsát, és megnézte az öltöző kabinet ajtaját. Az ajtó be volt zárva. Erre kiment hálósobájából, s a főajtót bezárta maga után.

Alig hogy eltávozott, a grófné, ki a ruhaszekrényben nagyon rosszul érezte magát, kilépett rejtkehelyéről az üres szobába.

Legelőször is az ajtónál hallgatózott, míg a künn uralkodó csöndesség meggyőzte őt arról, hogy a folyosó üres. Erre aztán kizárta a kis kabinet ajtaját és kiment a hátulsó lépcsőre. Belül az ajtó épúgy maradt látszólag, mint midőn Agnes saját kezével megpróbálta, hogy reá van-e fordítva a kulcs?

Montbarryékát még ebédnél találta Westwick Henrik, ki éppen akkor érkezett meg Milánóból.

Agnes előtt, midőn az ifju a terembe lépett, és midőn kezét szorított vele, úgy rémlett, mintha valamely titkos érzés viszonzná azon leplezetlen és hangosan nyilvánuló örömet, melyet Henrikben a viszontlátás okozott. Csak egyszer viszonzta pillantását, de e percben a saját érzelme azt sugta neki, hogy némán fölbátorítá az ifjut a reményre. Láta azt a boldogság azon hirtelen fellobbanásán, mely arcát lángba borítá, és nagy zavarral menekült azon szokásos udvarias kérdések mögé, melyek a Milanóban hátrahagyott rokonok egészségi állapotára vonatkoztak.

Henrik leült az asztalhoz, és nagyon mulattatóan írta le Ferenc bátyja helyzetét a pénzsóvár táncosné és a lelkiismeretlen francia színigazgató közt. A dolgok annyira a végletekig mentek, hogy már a bíróságok közbenjárásához is kellett folyamodni, melyek a kérdést Ferenc javára döntötték el. A győztes angol színigazgató megnyervén perét, azonnal elhagyta Milánót és Londonba visszasietett, hol színházi dolgai sürgősen követelték jelenlétét. Nővére most is elkísérte őt, Norburyné asszonyság azon borzasztó két éj után, melyet a velencei szállodában töltött, elhatározta, hogy annak küszöbét többé nem lépi át, és gyöngélgő egészségével kívánta kimenteni elmaradását a családi ünnepélyről. Az ő korában már az utazás nagyon fárasztó volt reá nézve, és örömmel ragadta meg az alkalmat, hogy fivére kíséretében térhesen vissza Londonba.

Az idő gyorsan haladt e beszélgetések közt és elérkezett azon perc, midőn a gyermekeknek aludni kellett menniök.

Midőn Agnes fölkel, hogy távozzék a legidősb leányka kíséretében, meglepetve vette észre, hogy Henrik modora egyszerre megváltozott. Nagyon komolynak és aggodalmasnak látszott, és midőn unokahuga jó éjt kívánt neki, hirtelen így szólt hozzá:

- Lucy, szeretném tudni, hogy a szálloda melyik részében hálsz?

Lucy, kit e kérdés meglepett, azt felelte, hogy szokás szerint „Agnes néninél” hál.

Henrik nem elégedett meg e válasszal, hanem azt kérdezte, hogy Agnes hálósobája közel van-e a család lakosztályához? Agnes felelt a gyermek helyett, nem tudta megfejtteni magának, mily célja lehet Henriknek e kérdéssel, és főlemlité azon udvarias áldozatot, melyet Jamesné asszonyság hozott a család kényelmének.

- Ez asszonyság szivességének köszönhetjük, ugymond, hogy Lucyval együtt a salon szomszédságában lakhatunk.

Henrik nem felelt, de nagyon elégületlennek látszott, a mint az étterem ajtaját kinyitotta Agnes és unokahuga előtt. Miután jó éjt kívánt nekik, a folyosón várt mindaddig, mig benyitottak a végzetes szobába, aztán hirtelen visszament bátyjához e szókkal:

- Jerünk ki a szabadba, szivarozni, István.

Mihelyt a két testvér egyedül volt és négyszemközt beszélgethetett, Henrik megmagyarázta, miért kérdezősködött a hálósobák felől. Ferenc elbeszélte neki a grófnéval való találkozását és annak következményeit. Henrik pedig most gondosan elősorolta bátyja előtt az összes részleteket.

- Nem tudok megbarátkozni azon gondolattal - mondá, hogy ama nő átadta Agnesnek a szobáját. Nem figyelmeztethetéd Agnest, hogy jól bezárja az ajtókat, a nélkül azonban, hogy elrémitenéd azok által, a miket az imént mondtam?

Montbarry lord azt felelte, hogy neje már figyelmeztette Agnest, a ki különben bizonyosan gondot fog viselni ugy önmagára, mint kis laktársára. Egyébkint a grófné történetét és babonáját szinpadri hatásra számított tulzásnak tekinté, mely magában véve eléggé mulatságos ugyan, de egy percnyi komoly figyelmet sem érdemel.

Mialatt a férfiak künn sétáltak, azon szoba, melyben már annyi meglepő dolog történt, egy újabb sajátszerű esemény szinhelyévé lett, melynek főszereplője Montbarry lord legidősb leánykája volt.

A kis Lucy szokás szerint levetkőzött s ezalatt alig nézett körül a szobában. Midőn letérdelt imádkozni, véletlenül fölnézett a mennyezet azon részére, mely közvetlenül az ágy fölött volt. A legközelebbi pillanatban Agnes nagy rémületére, borzasztó sikoltással fölugrott és a faragott mennyezet fehér deszkázatán látható kis barna foltra mutatva, fölkiáltott:

- Vértolt! Vigy el engem innét! Nem akarok itt hálalni!

Agnes belátván, hogy sikertelen volna minden reábeszélés itt a szobában, gyorsan beburkolta Lucy egy nagy kendőbe és átvitte anyjához a salonba. Itt a két hölgy minden lehető elkövetett a remegő kis leány lecsillapítására és megnyugtatóására. Hasztalan volt minden; a reábeszélés nem oszlatható el azon benyomást, melyet a rémület a fiatal és érzelmes lélekre gyakorolt. Lucy nem tudott számot adni borzasztó ijedtségéről. Nem tudta megmondani, miért hasonlított vérfolthoz a mennyezeten látható folt. Csupán annyit tudott, hogy meghalna félelmében, ha azt még egyszer látnia kellene. Ily körülmények közt nem maradt más hátra, mint elhatározni, hogy a gyermek az éjszakát azon szobában töltse, melyben két kis huga hált a dajkával.

Fél óra múlva Lucy mélyen aludt, átkarolva tartván kis hugát. Montbarry lady visszament Agnessel a szobába, megnézni a mennyezeten azon foltot, mely annyira megrémíté a gyermeket. A folt oly kicsi volt, hogy alig lehetett észrevenni, és valószínűleg valamelyik munkás vigyázatlansága okozta, vagy pedig a felette levő szobában a padlóra vizet öntöttek ki, mely átszivárgott a mennyezeten.

- Valóban nem értem, miért adott Lucy oly rémitő magyarázatot e csekélységnek, - jegyzé meg Montbarry lady.

- Ugy hiszem, hogy a dajka az oka annak, a mi történt, - viszonzá Agnes. - Valószínűleg valamely rémtörténetet beszélt el Lucynak, mely hátrahagyta benyomását a gyermek lelkében. Az eféle nők nem tudják, mily veszélyes dolog felizgatni a gyermekek képzelmet. Jó lesz, ha holnap erre figyelmezteted a dajkát.

Montbarry lady nagy csodálkozással tekintett körül a szobában.

- Milyen szép szoba ez! - mondá. - Remélem Agnes, nem félsz egyedül itt hálalni?

Agnes nevetett.

- Oly fáradt vagyok, - mondá, - hogy azon gondolkoztam, nem jobb volna-e neked jó éjt kívánnom, mint visszamenni a salonba.

Montbarry lady az ajtó felé fordult.

- Ékszeres dobozodat az asztalon látom, mondá; ne feledd el bezárni az öltöző szoba ajtaját.

- Már utána néztem és magam megpróbáltam a kulcsot, - mondá Agnes. - Nem segíthetek neked valamiben, lefekvés előtt?

- Nem, kedvesem, köszönöm. Magam is oly álmos vagyok, hogy azonnal követem példádát. Jó éjt Agnes, és kellemes álmokat az első éjszakán, melyet Velencében töltesz.

HUSZONKETTEDIK FEJEZET.

Agnes, Montbarry lady eltávoztása után becsukta és bezárta ajtaját, felölté éjjeli pongyoláját s elkezdé kirakni ruháit és fehérneműit a ládákba. Annyira sietett, mikor az ebédhez kellett átöltöznie, hogy azon ruháját öltötte magára, mely legfelül feküdt a ládában, uti ruháját pedig ledobta az ágyra. Most nyitotta ki először a ruhaszekrény ajtaját és elkezdte öltözékeit felaggatni a szekrény egyik osztályában levő fogasokra.

De néhány perc múlva megunta e munkát és elhatározta, hogy e kirakodást másnap reggel fogja folytatni. A tikkasztó déli szél, mely egész nap fútt, még éjjel se csillapult le. A szobában rekedt volt a lég; Agnes egy shawlt borított fejére és vállaira, s az üveg ajtót kinyitván, kilépett a balkonra.

Homályos és borongós éj volt, semmit se lehetett tisztán látni.

A ház előtt a Canal Grande vize egy fekete mocsárhoz hasonlított, a tulsó soron levő házak megannyi árnyékoknak látszottak, melyek alig váltak le a csillagtalan és holdfény nélküli égről. Hosszu időközökben csak egy-egy elkésett gondolás kiáltása hallatszott, a mint valamelyik távolabbi csatorna szegletén befordulva, figyelmeztetve a sötétségben netalán feléje közeledő csolnakosokat. Koronkint egy-egy közelebből hallatszó evezőcsapás azt jelentette, hogy más gondolák a lassankint haza szállongó vendégeket szállítják vissza a palotába. E ritka hangok kivételével, Velence titokszerű éjjeli csöndessége csakugyan siri csönd volt.

Agnes az erkély párkányára támaszkodva, lenézett a sötét ürbe. Gondolatai visszaszálltak azon nyomorult emberhez, aki megszegte hitét és a ki e házban halt meg. Ugy érzé, mintha valamely változás történt volna vele, mióta Velencébe érkezett; úgy rémlett előtte, mintha valamely új benyomás működne reá. Most történt először, hogy az elhunyt Montbarryra való visszaemlékezés nem csupán szánalmat és részvétet ébresztett benne. A szenvedett sérelem öntudata, melyet e szelid és bocsánatkész teremtés eddig soha sem érzett, most egyszerre felébredt benne. Lealáztatásának elmúlt napjaira gondolt, még pedig csaknem oly élesen, mint Westwick Henrik - kit pedig ő utasított rendre, midőn legutóbb megvetéssel beszélt előtte bátyja felől! A félelem és kétség, mely egyszerre feltámadt benne önmaga iránt, physikailag úgy mint erkölcsileg megrázkódtatta őt. Félrefordult a sötét vizek zavaros mélységétől, mintha azoknak rejtélyes homálya okozta volna azon gondolatokat és érzelmeket, melyek ily váratlanul erőt vettek rajta. Hirtelen becsukta az üvegajtót, ledobta shawlját és meggyújtá a kandalló párkányán álló gyertyákat, mert a magános szobában egyszerre ellenállhatlanul érzé a világosság szükségét.

A külső sötétséggel ellentétes kellemes gyertyafény ismét földeríté kedélyét. Ugy örült a világosságnak, mint egy gyermek!

- Nem jó volna-e lefeküdni? gondola magában. Nem! A kimerültség és fáradtság azon érzete, mely egy óra előtt erőt vett rajta, most már egészen elenyészett. Ujra kezdé a kipakolás unalmas munkáját. De néhány perc múlva ismét felhagyott vele. Leült az asztal mellé és egy uti-könyvet vett elő. „Hátha előre megismerkedném a velencei látnivalókkal!”

Figyelme messze eltévelygett, mielőtt még a legelső lapot megfordította volna.

Most Westwick Henrik képe volt az uralkodó alak visszaemlékezéseiben. Felidézvén lelkében az ut legcsekélyebb eseményeit és részleteit, nem volt képes egyébre gondolni azon körülményeknél, melyek az ifjút a lehető legkedvezőbb színben tüntették föl. Szeliden mosolyogni kezdett, arcszine lassankint kipirult, minél tovább gondolkozott az ifju vonzalmának szerény tartózkodása és őszintesége felett. Vajjon azon kellemetlen, nyomasztó érzés, mely az egész utazás alatt folyvást uralkodott rajta, nem volt-e talán hosszas elválásuknak tulajdonítandó - s nem keserítette-e azt el méginkább hű megbánása, ha visszaemlékezett azon nyers visszaútasításra, melylyel őt Párisban illette? A mint e merész kérdés felerőszakolta magát lelkében, gépiesen ismét a könyvre irányá szemeit, mert nem bizott saját gondolatainak korlátlan szabadságában. A tiltott gyöngédség annyi csábos kísértése talál rejtkehelyet egy nő pongyolájában, midőn éjjel szobájában egyedül van! Gondolhatott-e Agnes más férfira, gondolhatott-e szerelemre, holott szive a meghalt Montbarry sírjában volt? Mily szégyenteljes gondolat és mennyire méltatlan hozzá! Másodszor is megkísérlé érdeklődni az utazási könyv iránt és megint hiába. Félretette a könyvet és az utolsó eszközhöz nyult, uti málhája kirakásához,

erősen el levén határozva, könyörtelenül kifárasztani magát, míg elég kimerült és álmos lesz, hogy bizton számíthasson nyugalomra ágyában.

Rövid ideig folytatta azon egyhangu foglalkozást, mely a ruháknak és a fehérneműnek a ládából a ruhaszekrénybe való szállításából állt. Az előcsarnokban levő nagy óra éjfél ütött, és ez által figyelmeztette őt, hogy az idő későre jár. Agnes egy pillanatra leült az ágya mellett levő karos székre, pihenni.

A házban uralkodó csöndesség megragadta figyelmét és lebilincselte nagyon kellemetlenül. Mindenki nyugalomra tért volna és aludnék már kivüle? Itt az ideje, hogy ő is kövesse e példát. Bizonyos ideges gyorsasággal felkelt és vetkőzni kezdett.

- Két órával rövidebb ideig pihenhetek, - gondolá magában, mialatt haját kibontá a tükör előtt.
- Holnap majd semmire se lehet hasznomat venni.

Meggyújtotta éjjeli lámpáját, kioltotta a gyertyákat - egynek kivételével, melyet egy kis asztalkára tett, az ágy ellenkező oldalára azzal, a hol a karszék állt. Miután még a gyufatartót és utazási könyvét elhelyezte a gyertyatartó mellé, hogy olvashasson azon esetre, ha nem tudna aludni, elfűtta a gyertyát és lehajtá fejét a vánkosra.

Az ágyfüggönyök félre voltak hajtva, hogy a levegő szabad keringése ne akadályoztassék. Agnes baloldalán feküdt, háttal az asztalkának és a félhomályban láthatta a karszéket, mely vászonszövetből volt bevonva. A szövet halványzöld alapon, rózsabokrétákat ábrázolt. Agnes igyekezett elszenderedését siettetni az által, hogy újra meg újra megszámlálta a rózsabokrétákat, melyeket fekhelyéről láthatott. Figyelmét e számlálástól kétszer vonták el kívülről hallatszó hangok, először az óráé, mely fél egy órát ütött, aztán a második emeleten egy pár csizma lezuhanása, melyet megtisztítás végett dobtak ki az ajtón azon kiméletlenséggel mások kényelme iránt, mely a szállodában lakó emberiség jellemző sajátsága. E két megszakítás után Agnes tovább számlálta a rózsabokrétákat, mind lassabban és lassabban. Nem sokára hibát ejtett a számlálásban - újra kezdte - aztán azt gondolta, hogy várni fog egy kisé, érezte, hogy szempillái lecsukódnak, feje mindinkább lehanyatlott a párnán, ajkáról egy gyöngye sóhaj lebbent el. Elaludt.

Nem tudta megmondani, meddig tartott ezen első álma? Csak arra emlékezett később, hogy hirtelen fölébredt.

Minden képessége és egész öntudata ugyszólván, átugorta benne az érzéketlenség és öntudatosság közti határvonalat. A nélkül, hogy tudta volna miért, egyszerre fölült ágyában és hallgatózott, maga se tudta mire. Feje zúgott, szive erősen dobogott, minden megmagyarázható ok nélkül. Mialatt aludt, csupán egy esemény történt. Az éjjeli lámpa kialudt, és a szobában természetesen teljes sötétség uralkodott.

Agnes a gyufatartó után nyult, s midőn azt megtalálta, várt. Lelkében még némi zavaros érzés uralkodott. Nem sietett meggyújtani a gyufát. A várakozás a sötétben kellemes volt rá nézve e pillanatban.

Gondolatainak nyugodtabb menetében azon természetes kérdést intézhette önmagához, hogy mi riasztá fel őt oly hirtelen, és mi rázkódtatta meg idegeit annyira? Talán valamely álom benyomása? De hiszen nem álmodott, vagyis helyesebben mondva, éber állapotában nem emlékezett rá, hogy álmodott volna. Nem volt képes megfejtetni a titkot; a sötétség nyomasztóan kezdett rá hatni. Végighuzta a gyufát a tartó alsó lapján és meggyújtotta a gyertyát.

Mihelyt a jótékony világosság szétáradt a szobában, félre fordult az asztaltól és az ágy másik oldalára tekintett.

Azon pillanatban, a mint arra felé fordult, a rémület megragadta szívé, mint egy jéghideg kéz.

Nem volt egyedül a szobában!

Amott a karszéken az ágy mellett, a gyertya fénye egyszerre megvilágított egy női alakot. A feje hátra hanyatlott a szék párnájára. Arca a mennyezet felé volt fordulva, szemei le voltak csukva, mintha mélyen aludnék.

E felfedezés megrázkódtatása következtében Agnes nem birt se szólni, se mozdulni. Első öntudatos ténye, mihelyt önuralmát kissé visszanyerte, az volt, hogy előre hajolt az ágyon és közelebről megnézte azon nőt, a ki ily megfoghatlan módon lopózott szobájába. Egy pillantás is elég volt: rémes sikoltással borzadt vissza tőle. A széken heverő asszony nem más volt, mint az elhunyt Montbarry özvegye, ugyanazon nő, a ki figyelmeztette őt, hogy még egyszer találkozni fognak és - meglehet - Velencében.

Bátorsága visszatért azon természetes megbotránkozás hatása következtében, melyet a grófné jelenléte idézett elő.

- Ébredjen fel! - mondá. - Hogyan mert ön ide jönni? Hogyan tudott belopózni? Távozzék e szobából, különben segítségért kiáltok!

Az utolsó szókat már csaknem kiáltotta, de azok nem idéztek elő semmiféle hatást. Még előbbre hajolt az ágyban, merészen megragadta és megrázta a grófné vállát. Még ez se volt képes felébreszteni az alvó nőt. Még mindig ott hevert, hátradőlve a széken, erőt vett rajta valamely halálos tompultság, mely érzéketlenné tette ugy a hang, mint az érintés iránt. Vajjon csakugyan aludt-e? Vagy talán elájult?

Agnes figyelmesebben nézett reá. Nem ajult el. Mély lélekezése hallható volt. Koronkint vadul csikorgatta fogait. Homlokán a hideg verejték gyöngyözött. Összekulcsolt kezei lassan felfelemelkedtek és ismét lezuhantak ölére. Talán egy álom haláltusájában küzdött, vagy lelkileg érezte valamely rejtett dolog jelenlétét a szobában?

Ezen utóbbi kérdésben foglalt kétely elviselhetlen volt. Agnes elhatározta, előhívni azon cselédeket, kiknek éjjeli szolgálatuk volt a szállodában.

A csöngetyűzsinór az ágy mellett függött azon oldalon, melyen az éjjeli asztalka állott.

Agnes fölemelkedett görnyedt helyzetéből, melyet akkor foglalt el, midőn közelebről meg akarta nézni a grófnőt, s az ágy tulsó oldalára fordulván, kinyújtá kezét a csöngetyűhuzó után. Ugyanazon pillanatban föltekintett. Keze lehanyatlott sulyosan. Egész teste remegett és visszaroskadt a párnára.

Vajjon mit látott?

Még más valakit látott a szobában.

Félmagasságban arca és a mennyezet közt, ott lebegett egy emberi fej, nyakán elválasztva, mintha nyaktilóval vágták volna le testéről.

Semmi látható vagy hallható jel sem figyelmeztette Agnest e tüneményre. A fej egyszerre és minden nesz nélkül megjelent fölötte. A szobában semmiféle természetfölötti változás sem volt észrevehető. A meggyötört, élettelen alak a karszéken; az ágygyal szemközt a széles üvegajtó és künn a fekete éj; a kis asztalon égő gyertya és minden egyéb tárgy a szobában változatlanul maradt. Csupán egy - leirhatlanul irtózatossá tárgy - járult a többihez. Ennyi volt az egész változás, se több, se kevesebb.

A gyertya sárga fényénél tisztán kivehette a fölötte lebegő fejet. Agnes mereven nézett reá, mintegy elbűvölve az irtózatától, mely erőt vett rajta.

A hús elpusztult az arcról. A ráncos bőr színe megfeketült, mint egy egyiptomi mumiaié, kivéven a nyakán, hol világosabb színű volt és oly foltokat mutatott, melyeknek színe

hasonlított a mennyezetten levő és a gyermek megrémült képzelme által vérnyomoknak tartott folthoz. Szintelen bajusz és szakál gyér maradványai, melyek a felső ajakról és azon üregről lógtak alá, melynek helyén egykor az arc volt, mint egy férfi fejét tették felismerhetővé a tüneményt. A halál és az idő elvégezte pusztító munkáját az összes vonásokon. A szempillák le voltak zárva. A hajon, mely époly szintelen volt a koponyán, mint a bajusz és szakál, itt-ott perzselési foltok látszottak. A kékes ajkak, melyeket merev mosoly választott szét, látni engedték a két fogsort. A lebegő fej, mely midőn legelőször megpillantá, mozdulatlan volt, lassankint lefelé kezdett bocsátkozni, és lassankint szét kezdett áradni a szobában azon kettős vegyülékű szag, melyet a bizottság tagjai a palota földalatti boltozataiban tapasztaltak, és mely Westwick Ferencet a szálloda hálószobájában oly beteggé tette. Az undok tünemény lassan-lassan alábbszállt, míg végre megállapodott épen Agnes fölött; megállapodott és megfordult úgy, hogy arca épen szemközt volt a karszéken fekvő nő fölfelé fordult arcával. Szünet következett be. Aztán egy természetfölötti mozdulat zavarta meg a halott arc merev nyugalmát.

A bezárt szempillák lassankint felnyitak. A halálban megüvegesedett szemek láthatókká lettek és rémes pillantással meredtek a nőre.

Agnes látta e pillantást. Látta, a mint az élő nő szempillái épugy fölnyitak, mint a halott férfié; látta, a mint fölkelte mintegy parancsszóra - s azután nem látott többé semmit.

Legközelebbi öntudatos benyomása az volt, hogy a napsugarak nyájasan világítottak be egy ablakon, Montbarry lady ágya mellett ült, s a gyermekek csodálkozó arccal kandikáltak be az ajtónyíláson keresztül.

HUSZONHARMADIK FEJEZET.

- ...Neked van némi befolyásod Agnesre. Igyekezzél rá hatni Henrik, hogy higgadtan tekintse a dolgot. Valóban nincs ok lármát ütni miatta. A feleségem komornája korán reggel kopogtatott ajtaján és be akarta vinni a theát. Nem nyervén választ, az öltöző kabinet ajtaja felől került, ezen oldalon az ajtót nyitva találta, belépett és rémulve látta, hogy Agnes ájultan hever az ágyban. Nőm segítségével eszméletre térítették őt, s Agnes elbeszélte azon rendkívüli történetet, melyet az imént mondtam el neked. Magad is tapasztalhattad, hogy a szegény leány hosszas vasuti utazásunk következtében kimerült idegei túl vannak feszítve, s ő azon nők közé tartozik, kiket egy álom könnyen megijeszt. De mindamellett makacsul vonakodik elfogadni a józan, higgadt véleményt. Ne gondold, hogy szigoruan léptem föl irányában! A mit ember tehet, mindent megtettem a mint kívánta. Irtam a grófnénak (jelenleg használt álneve alatt), és késznek nyilatkoztam szobáját visszabocsátani rendelkezése alá. A grófné válaszolt és határozottan megtagadta a visszaköltözést. Ezután intézkedtem, a szállodabeli cselédség tudtán kívül, hogy egy vagy két éjjel én fogok ama szobában aludni, így legalább Agnes visszanyerheti kedélye nyugalmát, nőm gondozása alatt. Tehetek-e még egyebet is? Agnes minden kérdésére legjobb tudomásom szerint feleltem, ő most már mindent tud, a mit te a mult este Ferencről és a grófnéről elbeszélte nekem. De lelkét semmikép se bírom megnyugtatni. Föl is hagytam már minden kísérlettel ez irányban és magára hagytam őt a salonban. Menj, keresd föl őt és igyekezzél lecsillapítani.

E szókbán mondá el Montbarry lord öcscsének az esetet, a józan ész szempontjából. Henry nem válaszolt, hanem egyenesen a salonba ment.

Agnes kipirult arccal és izgatottan járt föl s alá.

- Ha azért jött, hogy azt mondja, a mit bátyja mondott, akkor megkímélheti magát a fáradtságtól - szól hozzá, mielőtt Henrik szóhoz juthatott volna. Nincs szükségem józan észre és higgadtságra, hanem jó barátokra, a ki elhiszi szavaimat.

- Ez a jó barát én vagyok, Agnes, - mondá Henrik nyugodtan; - s ön ezt jól tudja.

- Csakugyan hiszi ön, hogy nem álom ejtett csalódásba?

- Tudom, hogy nem csalódott, legalább egy körülményre nézve nem.

- Mily körülményre nézve?

- Arra, melyet a grófnéről mondott. Teljesen igaz, hogy...

Agnes itt közbeszólt:

- Miért kellett csak ma reggel hallanom, hogy a grófné és Mrs. James egy és ugyanazon személy? - kérdé gyanakvó hangon. - Miért nem mondták meg ezt már tegnap este?

- Ön feledi, hogy elfogadta a szobacserét, mielőtt megérkeztem volna Velencébe, - viszonzá Henrik. - Szándékom volt önt figyelmeztetni még akkor is, de már minden intézkedés megtörtént éjjelre, figyelmeztetésem tehát csak zavart és rémületet okozott volna. Elhatároztam várni ma reggelig, miután bátyámtól hallottam, hogy ön maga meggyőződött, hogy a szobába senki se lopózhatik be. Lehetetlen megmondani, hogyan juthatott be mégis a grófné. Én csupán azon meggyőződésemet fejezhetem ki, hogy a grófné jelenléte az ön ágya mellett, a múlt éjjel nem volt álom. Saját vallomása alapján mondhatom, hogy ez valóság volt.

- Saját vallomása alapján!

- Alig tíz perc előtt nála voltam.

- És mit csinált?

- Egészen el volt merülve az írásba. Rám se nézett, míg az ön nevét nem említettem.

- Kétségkívül emlékezett reám.

- Emlékezett, de csak nagy nehezen. Miután azt tapasztaltam, hogy másképp nem felelne kérdéseimre, úgy kérdeztem őt, mint ha az ön megbízásából mentem volna el hozzá. Ekkor aztán beszélt. Nem csupán azt ismerte el, hogy a szobacserére ugyanazon babonás okból adott alkalmat, melyet Ferenc előtt is említett, hanem azt is megvallotta, hogy az ön ágyánál ült és leste, „hogy meglássa azt, a mit ön lát”, mint magát kifejezte. Midőn ezt hallottam, igyekeztem kivenni belőle, hogyan jutott be a szobába. Szerencsétlenségre e percben kéziratára pillantott s ismét folytatta az írást. „A bárónak pénz kell” - mondá - „kénytelen vagyok sietni szindarabommal.” Mit látott vagy mit álmodott a múlt éjjel az ön szobájában, azt most lehetetlen fölfedezni. De ha bátyám elbeszélése és saját tapasztalataim után ítélhetek, azt kell hinnem, hogy valamely legujabb benyomás föltűnő változást idézett elő e nyomorult nőben, még pedig kedvezőtlen változást. Elméje (moglehet, hogy ma éjjel óta) részben meg van zavarodva. Ennek egyik tanujele az, hogy úgy beszélt a báróról, mintha még élne. Ferenc előtt azt mondta, hogy a báró meghalt, és csakugyan igazat is mondott. Az észak-amerikai Egyesült Államok milánói konzula megmutatta nekünk a halotti hirdetést egy amerikai hirlapban. A mennyire én képes vagyok érteni a dolgot, úgy látom, hogy összes érzékeit, melyekkel még rendelkezik, egyetlen képtelen gondolat uralja, az, hogy egy szindarabot írjon Ferenc színháza számára. Ferenc elismeri, hogy reményt nyújtott neki ezen uton pénzt szerezhetni. Azt hiszem, rosszul cselekedett. Ugy-e bár, ön is egyetért velem?

Agnes, a nélkül, hogy e kérdésre válaszolt volna, hirtelen fölkel székéről.

- Tegyen meg nekem még egy szívességet, Henrik, - mondá. - Vigyen el a grófnéhoz azonnal.

Henrik habozott.

- Elég nyugodt ön ahhoz, hogy őt láthassa, a mult éjjeli megrázkódtatás után? - kérdé.

Agnes remegett, arca elhalványult. De ragaszkodott elhatározásához.

- Elmondták önnek, mit láttam a mult éjjel? - kérdé gyöngye hangon.

- Ne beszéljen erről! - szólt közbe Henrik. - Ne izgassa föl magát ok nélkül.

- Beszélnem kell! Lelkem tele van mindenféle borzasztó kérdésekkel. Tudom, hogy nem egyénithetem azon iszonyu látványt, és mégis folyvást azt kérdezem magamtól, kinek az alakja jelent meg előttem? Ferrarié volt-é, avagy -

Itt hangja elakadt s egész teste megborzadt.

- A grófné tudja, látnom kell a grófnét! - kiáltá hevesen. - Akár cserben hagy bátorságom, akár nem, meg kell tennem a kísérletet. Vigyen el hozzám, mielőtt időm volna visszaborzadni a gondolattól!

Henrik aggódva tekintett reá.

- Ha ön csakugyan szilárdul elhatározta a grófnéval beszélni, - mondá, - akkor teljesen egyet-értek önnel; minél hamarább, annál jobb. Ön emlékezni fog, mily sajátságos módon beszélt azon befolyásról, melyet ön gyakorolt reá azon alkalommal, midőn betolakodott az ön lakására Londonban.

- Tisztán emlékezem. Miért kérdezi?

- Azért, mert kétlem, hogy mostani lélekállapotában képes lesz sokáig megmaradni azon rémes eszméje mellett, hogy ön a boszuló angyal, a kinek rendeltetése meghozni gonosz tetteinek büntetését. Jó volna kísérletet tenni, mennyire terjed az ön befolyása, addig míg ő képes azt érezni.

Várta a feleletet, de Agnes megfogta karját és szóttanul elvezette őt az ajtóhoz.

Fölmentek a második emeletre, kopogtattak és beléptek a grófné szobájába.

Narona grófné még mindig szorgalmasan irt. Miután föltekintett és megpillantá Agnest, a kétely tétova kifejezése volt az egyedüli kifejezés, melyet fekete szemében olvasni lehetett. Nehány perc mulva úgy látszott, mintha a régi emlékek lassankint visszatérnének lelkébe. A toll kiesett kezéből. Sápadtan és remegve tekintett Agnesre, és végre ráismert.

- Elérkezett már az idő? - kérdé rémulten és halk hangon. - Engedjen még rövid halasztást, nem fejeztem be szindarabomat.

E szókkal térdre esett és esengve emelte föl összekulcsolt kezeit. Agnes még koránsem csillapult le teljesen a mult éjjeli nagy megrázkódtatás után; idegei még koránsem voltak képesek elviselni ezen újabb megpróbáltatást. A grófné egész lényén tapasztalható változás annyira meglepte őt, hogy a legelső percben nem tudta mit mondjon, vagy mit tegyen? Henrik kénytelen volt segítségére sietni.

- Intézze hozzá kérdéseit, mig idő van reá, - mondá neki halkán. Lássam, szemei ismét a levegőben kezdenek tévedezni.

Agnes iparkodott összeszedni minden bátorságát, s így szólt:

- Ön mult éjjel a szobámban volt...

Mielőtt tovább beszélhetett, a grófné fölemelte kezeit, és az irtózat kétségbeesésével tördelte feje fölött. Agnes megijedt és megfordult, mintha távozni akart volna a szobából. Henrik visszatartóztatta és azt sugta fülébe, hogy tegyen még egy kísérletet. Agnes erőt vett magán és engedelmeskedett.

- A mult éjjel azon szobában háltam, melyet ön engedett át. Láttam...

A grófné hirtelen fölkel.

- Ne többet erről! - kiáltá. - Oh! Jézus Mária! azt hiszi ön, hogy én nem tudom, mit látott? Itéljen kisasszony. Vessen számot saját lelkével. Elhiszi most már, hogy a boszú napja elérkezett? Kész ön követni engem a multak bünein keresztül a halottak titkaihoz?

Ezzel ismét íróasztalához fordult, be nem várva a választ. Szemei szikráztak; most megint hasonlított ahhoz, a mi egykor volt. De csak egy percre. Régi erélye és hevesége már csaknem teljesen kimerült. Feje lehanyatlott. Mély sóhajtással nyitott föl egy kis szekrényt, mely az asztalon állt. Az egyik fiókból egy pergament-lapot vett elő, mely szinehagyott irással volt borítva. A pergament lapon még néhány selyemszál függött, mintha erőszakosan tépték volna ki egy könyvből.

- Érti ön az olasz nyelvet? - kérdé a grófné, a pergamentet átnyujtván Agnesnek.

Agnes szótlánul igent intett fejével.

- E lap, - folytatá a grófné, e lap egy könyvben volt, a palota régi könyvtárában, midőn ezen épület még palota volt. Nem szükség tudnia, hogy ki tépte ki belőle. Milyen célból tépték ki, azt ön maga is ki fogja találni, ha akarja. Olvassa el előbb, az ötödik sortól a lap végeig.

Agnes szükségét érzé annak, hogy előbb idegeit lecsillapítsa.

- Adjon ide egy széket, - mondá Henriknek; - igyekezni fogok erőt venni magamon.

Henrik mögéje állt úgy, hogy vállán keresztül ő is olvashatta, a mi a pergamentre volt írva. A régi, szinehagyott irás tartalma a következő volt:

„Ezzel befejeztem a palota első emeletének átvizsgálását irodalmi és művészeti szempontból. Nemes és kegyes uram, e dicső palota tulajdonosának kivánságára most fölmegek a második emeletre és folytatom a festmények, diszitések és egyéb műkincsek lajstromozását és leírását. Kezdem e teendőimet a palota nyugati részének szögletaszobájával, mely a Karyatidák szobájának nevezetik, a kandalló párkányzatát tartó szobrok után. E szobrok aránylag újak, a tizennyolcadik században készültek, és minden részük elárulja azon kor megromlott műizlését. Mindazonáltal a kandalló felső párkányához bizonyos érdek fűződik, a mennyeiben egy ügyesen alkalmazott rejtkehelyet takar el, mely e szoba padlója és az alatta levő szoba mennyezete közt létezik. E rejtkehely a velencei inquisitio utolsó éveiben készült, és állítólag kegyelmes uram egyik őse ide menekült e borzasztó itélőszék üldözései elől. E sajátos rejtkehely gépezetét a jelenlegi tulajdonos, mint nevezetes ritkaságot, jó karban tartotta és kegyeskedett nekem azt megmutatni és megmagyarázni. Ha a kandalló előtt megállunk és ujjunkkal megnyomjuk a balfelől levő Karyatida homlokát, a két szemöldök közt, mintha a fejet be akarnánk tolni a falba, akkor a titkos gépezet működni kezd, a kandalló alsó kalapja megfordul sarkán, és az alatta levő üreg megnyílik. Ezen üregben elég hely van, hogy egy ember hosszában lefekhessék benne. Az üreg bezárásának módja époly egyszerű. Ha két kezünkkel megfogjuk a Karyatida halántékát és magunk felé húzzuk, a kandalló kőlapja ismét vissza fog fordulni előbbi helyére.”

- Nem szükség tovább olvasnia, - mondá a grófné. - De ne feledje el azt, a mit most olvasott.

A pergamentlapot visszatette a szekrénybe, melyet ismét bezárt, s ezzel elindult az ajtó felé.

- Jöjjön! - mondá; és legyen tanuja annak, a mit így nevezhetünk: „A kezdet vége!”

Agnes alig bírt fölkelni székéről. Egész testében remegett. Henrik karját nyújtá neki támaszul.

- Ne féljen semmitől, - mondá; - én önnel leszek.

A grófné végigment a ház nyugati részén levő folyosón és megállott a harmincnyolcadik számú szoba ajtaja előtt. Rivar báró lakott egykor e szobában, mely közvetlenül azon hálószoba fölött volt, hol Agnes a múlt éjszakát töltötte. A harmincnyolcadik számú szoba két nap óta üresen állt. Midőn az ajtót kinyitották, látták, hogy nincs benne semmiféle uti podgyász, következőleg most se lakik benne senki.

- Ez az - mondá a grófné, a kandallón levő szoborra mutatva. Most már tudja, mit kell vele tennie. - Megérdemelt-e, hogy ön könnyörülettel mérsékelje az igazságszolgáltatást? - folytatá halkabban. - Kérem, engedjen még nekem néhány órát. A bárónak pénz kell, kénytelen vagyok folytatni szindarabomat.

Ezen utolsó szóknál mosolygott és jobb kezével az írás taglejtését utánozta. Ugy látszott, erejét teljesen kimerítette az erőfeszítés, egyéb dolgokkal is foglalkozni a báró örökös pénz-zavarainál és a szinműírás jövedelménél. Midőn azt mondták neki, hogy szabadon rendelkezhetik idejével, nem fejezte ki hálóját Agnes iránt, csupán ennyit mondott:

- Ne féljen kisasszony, nem fogok szökési kísérletet tenni. A hol ön van, ott kell lennem nekem is, míg a vége elérkezik.

Szemei egy utolsó kifáradt és bamba pillantással végigtekintettek a szobán. Aztán visszatért szobájába oly lassu és gyöngye léptekkel, mint egy nagyon öreg asszony.

HUSZONNEGYEDIK FEJEZET.

Henrik és Agnes egyedül maradtak a Karyatidák szobájában. Azon egyén, a ki a palotát ily körülményesen leírta - nyilván valamely regényíró vagy művész - helyesen jelölte ki a kandalló hiányait. E mű minden részét a legköltségesebben előállított rosz izlés jellemezte. Mindamellet a kandallót nagyon bámulták a minden rangu, nem műértő utazók, részint impozáns nagysága, részint azon számos különféle színű márvány miatt, melyet a szobrász e művében alkalmazott. A kandalló fényképei láthatók voltak a szálloda csaknem minden helyiségében, és kész vevőkre találtak az angol és amerikai vendégek közt.

Henrik odavezette Agnest, a bal oldali szobor elé.

- Én tegyem meg a kísérletet? - kérdé tőle, vagy ön akarja megtenni?

Agnes hirtelen kihuzta karját az övéből és az ajtó felé fordult.

- Én még csak rá se bírok nézni, - viszonzá. - Félek e könnyörtelen, hideg márványarctól.

Henrik mutató ujját a márványalak homlokára illesztette.

- Mi ijesztő van e mindennapi szoborarcban? - kérdé tréfásan.

Mielőtt még a fejet befelé nyomhatta volna, Agnes hirtelen kinyitotta az ajtót:

- Várjon, mig kimentem a szobából! - kiáltá. - Irtózom, ha csak arra gondolok is, a mit ön itt találhat!

Midőn a küszöböt átlépte, még egyszer visszatekintett.

- Nem akarom önt egészen egyedül hagyni, - mondá. - A folyosón fogok várni.

Becsukta az ajtót. Henrik egyedül maradván, még egyszer fölemelte kezét a márványalak homlokához.

Másodszor is félbeszakított azon pillanatban, midőn a rejtekhely gépezetét mozgásba akarta hozni. Ezuttal a félbeszakítás kívülről eredt és ismert, kedves hangok idézték elő künn, a folyosón. Egy női hang így kiáltott föl:

- Kedves Agnes, mennyire örülök, hogy láthatlak!

Erre egy férfihang szólalt meg, s valami jó barátot mutatott be Lockwood kisasszonynak. Egy harmadik hang, melyben Henrik a szállodaigazgató hangját ismerte föl, szintén megszólalt a többi után, utasítván a házfelügyelőt, hogy mutassa meg az uraságoknak az üres lakosztályokat a folyosó tulsó végén.

- Ha még több helyiség volna szükséges, - folytatá az igazgató, - rendelkezem egy nagyon szép szobával.

E szókkal kinyitá az ajtót, és szemközt állt Henrikkal.

- Ez igazán kellemes meglepetés, uram! - mondá az igazgató vigan. - A mint látom, ön híres kandallónkat bámulja. Szabad-e kérdezni Westwick ur, hogyan érzi ön most magát szállodánkban. Ismét elrontották étvágyát a természetfölötti befolyások?

- A természetfölötti befolyások ezuttal megkiméltek, - viszonzá Henrik. - De meglehet, hogy ön meg fog győződni róla, hogy családunk valamely más tagjánál mutatkoztak. Henrik komolyan beszélt, bántotta őt azon ledér hang, melyen a szálloda-igazgató célzást tett utolsó látogatásáról.

- Most tért ön vissza? - kérdé, - más tárgyra terelve át a beszélgetést.

- E percben, uram. Volt szerencsém ugyanazon vonaton utazhatni rokonaival, kik a szállodába érkeztek, Barville Arthur ural, nejével és utitársaikkal. Lockwood kisasszony velük van és megrendelt szobáikat tekintik meg. Azonnal visszajönnek ide, ha még egy külön szobát is akarnak fenntartatni maguknak.

E kijelentésre Henrik elhatározta felkutatni a rejtekhelyet, mielőtt visszatérhetnének. Midőn Agnes elment, eszébe jutott, hogy jó volna, ha tanu is lenne jelen, azon nem épen valószínű esetben, ha valamely aggasztó fölfedezés nyomára bukkanna. Az igazgató, ki semmit se sejtett, most épen kéznél volt. Henrik újra a Karyatida felé fordult és elhatározta, hogy a nagyon is bizalmas szálloda-igazgatót fogja tanuul használni.

- Nagyon örülök rajta, hogy barátaink valahára megérkeztek, - mondá. - De mielőtt kezét szoritanék velük, engedje meg, hogy egy kérdést intézhessek önhöz e furcsa műtárgy iránt. Az étteremben a kandalló néhány fényképmásolatát is láttam. Eladásra vannak azok szánva?

- Bizonyára, Westwick ur.

- Hiszi ön, hogy e kandalló olyan szilárd, a milyennek látszik? - kérdé Henrik. - Midőn ön belépett, épen azon tűnődtem, vajjon e szobor nem vált-e le a mögötte levő falról.

Ezzel kezét harmadszor is a Karyatida homlokára illeszté.

- Szerintem nem egészen áll függélyesen. Az imint, midőn e fejet megérintettem, csaknem azon gondolat támadt bennem, hogy akár hátra is hajthatnám.

S mialatt e szókat kiejté, a fejet befelé nyomta.

A fal mögött azonnal egy vaskerék forgásának recsegése hallatszott. A kandalló kőlapja lassan kifordult a két férfi lábai elé, és egy sötét üreget tárt föl. Ugyanazon pillanatban azon sajátyszerű, undorító szag, melylyel az ódon palota boltozatai alatt és az elsőemeleti hálószobában találkoztunk, a nyitva levő rejtekhelyről előtódulva, betölté a szobát.

A szálloda igazgatója visszahökkent.

- Jó Isten! - kiáltá; mit jelent ez, Westwick ur?

Henriknek eszébe jutott, mit tapasztalt Ferenc bátyja a 13. A. számú szobában, és mit látott Agnes a múlt éjjel. Elhatározta, hogy lehetőleg óvatos lesz, s csak annyit felelt:

- Én is épugy meg vagyok lepetve, mint ön.

- Várjon egy pillanatig uram, - mondá az igazgató. - Meg kell akadályoznom, hogy az idegen uraságok ide beléphessenek.

Ezzel elsietett, s nem feledkezett meg róla, hogy becsukja maga után az ajtót. Henrik kinyitotta az ablakot, fejét kidugta a friss légre és várt. Lelkén most vettek először erőt a bekövetkezendő fölfedezés elősejtelméi. Most már annál inkább el volt határozva, egy lépést se tenni tovább tanu jelenléte nélkül.

Az igazgató visszatért, kezében viasz gyertyával, melyet azonnal meggyújtott mihelyt a szobába lépett.

- Most már nem kell attól félnünk, hogy háborgassanak, - mondá. - Sziveskedjék a gyertyát tartani, Westwick ur. Az én kötelességem kideríteni, mit jelent e rendkívüli fölfedezés?

Henrik átvette tőle a gyertyát. A mint a lobogó gyertyafény mellett az üregbe tekintettek, annak fenekén mindketten egy sötét tárgyat pillantottak meg.

- Ugy hiszem, elérhetem a kezemmel, - mondá az igazgató; ha leguggolok és belenyulok az üregbe.

Letérdelt a padlóra és - tétovázott.

- Szabad-e kérnem, uram, hogy adja ide a keztyüimet, - mondá. - Amott vannak a kalapomban, a széken, mely ön mögött áll.

Henrik odaadta neki a keztyüket.

- Nem tudhatom, mi akadhat a kezembe, - mondá magyarázatképen fanyar mosolylyal, mialatt fölhuzta a keztyüt jobb kezére.

Ezzel kinyújtózkodott egész hosszában a padlón és bedugta kezét az üregbe.

- Nem tudom bizonyosan, hogy mit fogtam meg, - mondá; - de megfogtam.

E szókkal félig fölemelkedett és kinyujtá kezét.

A legközelebbi pillanatban a rémület fölkiáltásával fölugrott. Kezéből egy emberi fej hullott alá és Henrik lábai elé gurult. Ugyanazon irtózatossággal volt, melyet Agnes látott maga fölött lebegni éjjeli víziójában.

A két férfi egymásra nézett, s mindkettőn egyformán uralkodott az iszony. Az igazgató legelőször vett magán erőt.

- Az Istenért, nézzen ki az ajtón! - mondá. - Valaki meghallhatta kiáltásomat.

Henrik gépiesen ment az ajtóhoz.

Még akkor is, midőn keze már a kulcson volt, hogy azt szükség esetén megfordítsa a zárban, még akkor visszatekintett a földön heverő undok tárgyra. Lehetetlenség volt az eltorzult és elpusztult vonásokat azonosítani bármely élő lény arcával, a kit valaha látott, és mégis bizonyos homályos kételyt érzett, mely a lelkéig hatott.

A kérdéseket, melyek Agnes lelkét gyötörték, most ő intézte magához:

- Vajjon kinek arcát ismertem volna föl benne, mielőtt a pusztulás megkezdte eltorzító munkáját? Ferrari arcát, vagy -

Itt megakadt gondolata, mint a hogy Agnes szavai megakadtak előtte. Agnes! e legkedvesebb név valamennyi közül, most elrémíté őt. Mit fog neki mondani? Mily következményei lehetnek, ha megtudja az iszonyu valót?

Az ajtóhoz nem közeledtek léptek, a folyosó csöndes volt. Az utasok még a palota keleti részén levő szobákban időztek.

E néhány pillanat alatt a szálloda igazgatója annyira magához tért, hogy képes volt életének legelső és legfőbb érdekére - a szálloda érdekére gondolni. Aggódva ment Henrikhez e szókkal:

- Ha e borzasztó fölfedezés köztudomásra jut, a szálloda bezárása és a részvénytársulat bukása elkerülhetlen. Bizonyos vagyok benne uram, hogy e részben bizhatom az ön titoktartásában.

- Kétségkívül bizhatik bennem, - viszonzá Henrik. - De a titoktartásnak is vannak határai ily fölfedezés után, mint ez.

Az igazgató megértette, hogy Henrik azon kötelességre célzott, melylyel mint becsületes és törvénytisztelő ember, a közügynek tartozik.

- Azonnal módot találok, e hamvakat titokban elszállíttatni a házból, - mondá, - és magam fogom átadni a rendőrség őrizete alá. Távozni akar velem együtt a szobából, vagy itt marad őrizetül és aztán segíteni fog feladatomból végrehajtásában?

Mialatt beszélt, az utasok hangja ismét hallatszott a folyosó tulsó végén. Henrik azonnal beleegyezett, hogy itt a szobában fogja bevárni az igazgató visszaérkezését. Megborzadt a találkozástól Agnessel, mely elkerülhetlenné lett volna, ha e percben a folyosón mutatkozik.

Az igazgató sietett eltávozni azon reményben, hogy menekülését nem veszik észre. De vendégei megpillantották őt, mielőtt elérhette volna a lépcsőt. Henrik tisztán hallotta a hangokat, a mint a kulcsot megfordította a zárban. Míg az ajtón belül a fölfedezés borzasztó drámája folyt, addig künn kedélyesen csevegtek a velencei mulatságokról, a francia és angol konyha viszonylagos érdemeiről és több eféléről. A beszéd zaja lassankint elcsöndesült. A vendégek, miután e napra megállapították a teendőket, eltávoztak a szállodából, egy-két perc múlva mély csönd uralkodott ismét.

Henrik az ablak felé fordult, s azt hitte, hogy lelke megkönnyebbülést fog érezni a Canal Grande élénkségének szórakoztató látványától. De csakhamar megunt a megszokott és rég ismert látványt. Azon megfejthetlen ígézet, melyet minden irtózatossá tárgy gyakorol, csakhamar ismét arra kényszeríté, hogy a szoba undok látványához forduljon.

Akár álom volt, akár valóság, hogyan élhette túl Agnes a tünemény látását? Midőn e gondolat megvillant agyában, észrevette, hogy a fej mellett valami fekszik a földön. Figyelmesebben megnézvén, látta, hogy egy vékony kis aranylemez volt, mely három hamis fognak képezé foglatát és alkalmasint akkor esett ki, midőn a szálloda igazgatója rémületében kiejtette kezéből a fejet.

Henrik egyszerre átlátta e fölfedezés fontosságát és annak szükségét, hogy egyelőre ne siessen közölni másokkal. E lelet bizonyára lehetővé tette - ha ugyan volt benne lehetőség - konstatálni egy borzasztó bűn néma tanujelének azonosságát. Ennélfogva magához vette a fogakat azon szándékkal, hogy azokat használja legutolsó nyomozási eszközként, ha minden egyéb eszköz sikertelennek mutatkoznék.

Ismét visszatért az ablakhoz, a szoba magánya nyomasztóan kezdett súlyosodni kedélyére. Alig hogy kitekintett, halk kopogást hallott az ajtón. Sietett kinyitni, de féluton hirtelen megállt. Kétely támadt lelkében. Csakugyan az igazgató kopogtatott-e?

- Ki van itt? - kérdé.

Agnes hangja felelt.

- Nincs valami mondandója, Henrik?

Henrik alig birt felelni.

- Most nincs, - viszonzá zavarral. - Bocsásson meg hogy nem nyitom ki az ajtót. Kissé később beszédem lesz önnel.

A kedves hang ismét megszólalt, s ezuttal kérőleg.

- Ne hagyjon egyedül Henrik! Nem mehetek le az első emeletre azok közé a boldog emberek közé.

Hogyan állhatott volna ellen e kérésnek? Hallotta sóhajtását, hallotta ruhájának suhogását, a mint kétségbeesetten távozni készült. Épen azt tette, a minek megtevésétől néhány perc előtt visszariadt. Kiment Agneshez a folyosóra. Az ifju nő megfordult a mint lépteit meghallotta, és remegve mutatott a zárt ajtóra.

- Csakugyan olyan borzasztó, a mit ott talált? - kérdé gyöngye hangon.

Henrik átkarolta őt, hogy össze ne roskadjon. Mialatt Agnes reá nézett, félelem és kétség közt várva válaszát, egy gondolat támadt az ifju lelkében.

- Ön meg fogja tudni, hogy mit találtam, - mondá, - hanem előbb vegye kalapját és shawlját, és jöjjön ki velem a szabadba.

Agnes természetesen meg volt lepelve.

- Megmondhatja, mi célból akar eltávozni velem a szállodából?

Henrik tartózkodás nélkül megmondta célját.

- Mindenekelőtt azt akarom, hogy mindkettőnk lelke meg legyen nyugtatva, Montbarry halála felől. Ha nincs ellenére, elmegyünk az orvoshoz, a ki utolsó betegségében gyógyította őt, és a konzulhoz, a ki jelen volt temetésén.

Agnes szemei hálás kifejezéssel tekintettek Henrikre.

- Oh! mily jól ért ön engem! - mondá.

E pillanatban a szálloda igazgatója csatlakozott hozzájuk, ki a lépcsőkön jött fölfelé. Henrik átadta neki a szoba kulcsát s aztán meghagyta a kapusnak, hogy egy gondolat szólítson elő.

- Ön távozik? - kérdé az igazgató.

- Bizonyítékokat keresek, - suttogá Henrik, a kulcsra mutatva. - Ha talán a hatóságnak szüksége lenne reám, egy óra múlva visszatérek.

HUSZONÖTÖDIK FEJEZET.

Beesteledett. Montbarry lord családjával és az ifju házaspárral az operába ment. Agnes ki-merültségét adván okul, egyedül maradt otthon. Westwick Henrik, miután az udvariasság kötelességének eleget teendő, elkísérte rokonait a színházba, az első felvonás után ellopódzott és visszament Agneshez a salonba.

- Gondolkozott ön a felől, a mit délután mondtam? - így szólt Agneshez és leült melléje egy székre. Egyetért velem abban, hogy az egyedüli borzasztó kétely, mely mindkettőnket gyötört, végre tökéletesen elenyészett?

Agnes szomoruan csóválta fejét.

- Szeretném, ha egyetérthetnék önnel, Henrik. Szeretném, ha jóhiszeműleg mondhatnám, hogy lelkem teljesen megnyugodott.

E felelet csüggetegge tette volna a legtöbb embert, de Henrik türelme Agnessel szemben, határtalan volt.

- Ha ön végigtekint a mai nap eseményein, - mondá Henrik, - kénytelen lesz bevallani, hogy nem egészen eredménytelenül tékoztunk el időnket. Emlékezzék vissza, hogyan oszlatta el kételyeinket dr. Bruno: - „Azt hiszik önök, hogy harminc évi orvosi gyakorlat után csalódhatom a bronchitis által okozott halál kórtünetei tekintetében?” Ha létezett valaha kérdés, melyre nem lehet felelni, ugy ez bizonyosan olyan. Lehet-é kételkedni a konzul nyilatkozatának egyetlen szavában? Mihelyt Montbarry lord haláláról értesült, azonnal megjelent a palotában, följánlani szolgálatait; a koporsó még nyitva volt. Saját szemével látta a holttestet. A pap állításához se fér kétség. A halottas szobában maradt a koporsó mellett és imádkozott az elhunyt lelki üdvességeért, míg a gyászmenet elhagyta a palotát. Gondolja meg mindezt Agnes és nem fogja tagadhatni, hogy Montbarry halálának és eltemetésének kérdése végkép el van döntve. Most már csupán azon egyetlen kétely van hátra, hogy azon maradványok, melyeket találtam, az elveszett futár maradványai-e vagy sem? Én legalább így fogom fel a dolgot. Nem tudom, helyesen tettem-e föl e kérdést?

Agnes nem tagadhatta, hogy e kérdés csakugyan így áll.

- De ez esetben mi akadályozza önt, hogy épugy megkönnyebbülve érezze magát, mint én? - kérde Henrik.

- Az akadályoz, a mit a mult éjjel láttam, - felelé Agnes. Midőn e tárgyról beszéltünk, ön szememre lobbantotta, hogy babonás oldaláról fogom föl a dolgot. Ezt nem egészen ismerem el, de azt tudom, hogy e babonás fölfogást érthetőnek tartanám, ha más valaki fejezné ki előttem. Ha eszembe jut, mi volt nekem Montbarry és mi voltam én neki egykor, teljesen értem, hogy e tünemény megjelent előttem azért, hogy keresztényi eltakarítást követeljen és boszut az elkövetett bűnért. Sőt némi halvány lehetőséget is találok azon magyarázatban, melyet ön Mesmer elméletének nevezett, tudniillik, hogy vízióm azon delejes befolyás eredménye, mely reám hatott, a mint a meggyilkolt férj hamvai és a bűnös nő közt feküdtem, kit lelkiismeretének furdalásai gyötörtek ágyam mellett. De a mit nem értek, az, hogy miért épen én előttem jelent meg e borzasztó tünemény, ha nem Montbarry volt a kísértet. Én Ferrarit soha sem ismertem és csupán neje miatt érdeklőttem iránta. Az ön okoskodása ellen nem vitázhatom, Henrik. De szívem mélyén érzem, hogy ön tévedésben van. Semmi sem ingathatja meg azon meggyőződésemet, hogy a borzasztó valóságtól még ép oly messze vagyunk mint valaha.

Henrik nem kísérle meg tovább is vitázni vele. Agnes véleménye önkénytelenül is tiszteletet parancsolt.

- Tud ön jobb módot a való nyomára jutni? - kérdé. - Ki segítsen bennünket? Kétségtelen, hogy a titok kulcsa a grófné kezében van. De mostani lelki állapotában lehet-e hinni szavainak még azon esetre is, ha beszélni akarna? Eddigi tapasztalataim után ítélve, határozottan tagadólag kellene felelnem e kérdésre.

- Talán ismét látta őt? - kérdé Agnes élénken.

- Láttam. Még egyszer megzavartam őt örökös irásában és követeltem, hogy szóljon őszintén.

- E szerint megmondta neki, mit talált a rejtkehelyen?

- Természetesen megmondtam, - viszonzá Henrik. - Kijelentettem előtte, hogy őt teszem felelőssé a fölfedezésért, noha a hatóság előtt az ő nevét még nem említettem föl. Tovább folytatta irását, mintha ismeretlen nyelven beszéltem volna hozzá. De én is makacs voltam. Minden tartózkodás nélkül elmondtam, hogy a fejet a rendőrség őrizete alá adtam, és hogy az igazgatóval együtt megtettük a szükséges nyilatkozatokat és aláírtuk a jegyzőkönyvet. Legkevésbé se figyeltem szavaimra. Megkísértém őt vallomásokra birni az által, hogy kijelentettem, miszerint az egész vizsgálat titokban fog tartatni, és hogy számolhat az én hallgatásomra is. Egy pillanatig azt hittem, hogy kísérletem sikerült. A kíváncsiság mulékony föllobbanásával föltekintett irásáról és így szólt: „Mit fognak vele tenni?” - úgy hiszem, hogy e szókkal a fejet értette. Azt feleltem, hogy el fogják temetni titokban, miután lefényképezték volna. Sőt közöltem vele a törvényszéki orvos azon véleményét is, hogy a rothadást föltartóztató vegyészeti eszközök használtattak, de csak félsikerrel, és egyenesen megkérdeztem, hiszi-e hogy az orvosnak igaza van? A fogás nem volt rossz, de teljesen megbukott. A grófné a lehető leghidegebb vérrel így szólt: „Most, minthogy ön épen itt van, szerettem volna egy pár kérdést tenni szindarabom érdekében... néhány mellékesemény beleszövésére volna szükségem!” Megjegyzem, hogy közbeszólása legkevésbé se volt gúnyos. Valóban óhajtott volna fölolvadni előttem művét, nyilván azon hiszemben, hogy az effélék engem rendkívül érdekelnek, mert a bátyám színigazgató! Én azonban már magam sem tudom, miféle ürügy alatt távoztam el. Én részemről semmire se mehetek vele. De lehet, hogy az ön befolyása ismét célt érne, a mint már egyszer célt ért. Nem akarna még egy kísérletet tenni saját megnyugtatóására? A grófné még szobájában van, és én szívesen leszek kísérője.

Agnes elborzadt azon gondolattól, hogy még egyszer találkozzék a grófnéval.

- Nem lehet! Nincs bátorságom! - kiálta. - Azok után, a mik ama borzasztó szobában történtek, még inkább irtózom tőle, mint valaha. Ne követelje ezt tőlem, Henrik!... Fogja meg kezemet, a vérem szinte megfagyott még a gondolattól is!

Nem tulozta rémületét. Henrik sietett elejteni e tárgyat.

- Beszéljünk érdekesebb dologról, - mondá. - Egy kérdést kell önhöz intéznem önmaga felől. Nem csalódom, ha azt hiszem, hogy ön annál boldogabbnak érezné magát, minél előbb elhagyhatná Velencét?

- Oh! Nem csalódik! - kiáltá Agnes izgatottan. - Nem lehet szóval kifejezni, mennyire vágyom távol lenni e borzasztó helytől. De ön ismeri helyzetemet és hallotta, mit mondott Montbarry lord ebéd felett.

- Hát ha azóta megváltoztatta tervét, - mondá Henrik.

Agnes meglepetve nézett reá és így szólt:

- Azt hittem, hogy Angolországból leveleket kapott, melyeknek következtében holnap el kell utaznia Velencéből.

- Ugy van, - mondá Henrik. - Bátyám holnap elutazik, s úgy intézkedett, hogy Montbarry lady önnel és a gyermekekkel itt maradjon az én kíséretemben. De oly körülmények jöttek közbe,

melyek kényszerítették megváltoztatni terveit. Holnap magával kell vinnie önöket is, mert én nem vállalhattam el a nekem szánt föladatot. Én is kénytelen vagyok félbeszakítani olaszországi utamat és visszatérni Angolországba.

Agnes némi zavarral nézett reá, nem tudta, jól értette-e őt, vagy sem?

- Csakugyan kénytelen ön hazautazni? - kérdé.

Henrik mosolyogva felelt:

- Őrizze meg titkomat, különben Montbarry soha se fog megbocsátani.

Agnes a többi Henrik arcáról olvasta le.

- Oh! - kiáltá elpirulva; - remélem, hogy ön nem az én kedvemért szakította félbe olaszországi kellemes utazását?

- Én önökkel fogok visszatérni Angolországba Agnes, és ez lesz reám nézve a legkellemesebb utazás.

Agnes megfogta Henrik kezét ellenállhatlan hálaérzettel.

- Mily jó ön hozzám! - suttogá gyöngéden. - Mit tettem volna gyötrelmeim közepette, az ön rokonszenve nélkül? Nem vagyok képes kifejezni, Henrik, mily mélyen érzem az ön jóságát.

S ezzel kezét ajkaihoz akarta emelni. Henrik nem engedte.

- Agnes, - mondá, - kezdi ön érteni, mily igazán szeretem önt?

Ezen egyszerű kérdés megtalálta az utat a leány szívéhez. Bevallotta az egész valót a nélkül, hogy egyetlen szót szólott volna. Reá tekintett - s aztán megint másfelé nézett.

Henrik magához vonta őt.

- Egyetlen kedvesem! - suttogá és megcsókolta homlokát.

Agnes remegő édes ajkai egy pillanatig tétováztak, aztán megérinték Henrik ajkait. Feje lehanyatlott. Karjait az ifju nyaka körül fonta és arcát elrejté keblén. Többet nem beszéltek.

- - -

E mámorító némaság nagyon rövid ideig tartott, mert az ajtón hallható kopogtatás könyörtelenül félbeszakítá.

Agnes összerezett. A zongorához ment, mely az ajtóval szemközt állt, úgy hogy a zongora előtt ülőnek arcát nem láthatta, a ki belépett a szobába. Henrik ingerülten kiáltott:

- Szabad.

Az ajtó nem nyilt ki, hanem egy hang e különös kérdést intézte:

- Egyedül van Westwick Henrik ur?

Agnes azonnal megismerte a grófné hangját. Egy másik ajtóhoz sietett, mely a hálósobákba nyilt.

- Ne bocsássa őt közelembe, - suttogá idegesen. - Jó éjt, Henrik, jó éjt!

Ha Henrik akaratának erőfeszítése által a grófnét a világ másik végére varázsolhatta volna, e pillanatban kétségkívül megteszi a legcsekélyebb lelkiismeretfurdalás nélkül. Így azonban még egyszer és még ingerültebb hangon ismétlé:

- Szabad!

A grófné lassu léptekkel jött be a szobába, kezében elválhatlan kéziratával. Léptei ingatagok voltak, arcán a szokásos halálsápadtságot sötét pirosság váltotta föl; nagy szemei vérben forogtak. Midőn Henrikhez közeledett, úgy látszott, hogy nem tudott magának számot adni a távolságokról, mert beleütközött azon asztalba, melynél Henrik ült. Midőn beszélt, hangja rekedt volt, és a hosszabb szokat alig érthető zavarossággal ejtette ki. Sokan azt képzelhették volna, hogy valamely mámorító ital hatása alatt áll. Henrik helyesebben fogta föl a dolgot, és egy széket nyujtván neki, így szólt:

- Grófné, ön tulságosan megerőlteti magát a munkával; úgy néz ki, mintha nyugalomra volna szüksége.

A grófné kezével végig simitá homlokát.

- Képzelőtehetségem kiapadt, - mondá. - Nem tudom megírni negyedik felvonásomat. Minden üres... üres.

Henrik azt tanácsolta, hogy várjon holnapig.

- Feküdjék le, - mondá neki, - és iparkodjék nyugodni.

A grófné hevesen intett kezével.

- Be kell fejeznem a szindarabot, - mondá. - Csak némi utbaigazítást kérek öntől. Önnek értenie kell a színműiráshoz, hiszen a testvérbátyja színigazgató. Ön bizonyosan sokszor hallott tőle negyedik és ötödik felvonásokról, sokszor jelenvolt a próbákon s több efféle.

Ezzel hirtelen Henrik kezébe nyomta a kéziratot.

- Én nem olvashatom fel ön előtt, - mondá. - Szédül a fejem, ha a saját írásomra nézek. Kérem fussa végig - legyen olyan szives, és adjon némi utbaigazítást.

Henrik a kéziratra tekintett. Pillantása véletlenül a dráma személyzetére esett. A mint a személyzet névsorát végig olvasta, hirtelen a grófnéhoz fordult, hogy magyarázatot kérjen. A szó elakadt ajkain. Világosan látható volt, hogy hiába beszélne hozzá. Feje hátrahanyatlott a szék támlányán. Félig már is aludni látszott. Arcának pirja még sötétebb lett, általában az ember azt hihette volna, hogy gutaütés környezi.

Henrik csöngetett s a belépő pincérnek meghagyta, hogy küldjön fel egy szobaleányt. Henrik félig-meddig eszméletre látszott téríteni a grófnét, mert lassan és mintegy álmosan felnyitá szemeit

- Elolvasta már? - kérdé.

A legegyszerűbb emberiség azt követelte, hogy ne gyötörjék ellenmondással.

- Szivesen elolvasom, - mondá Henrik, - ha ön felmegy a szobájába és lefekszik. Holnap reggel megmondom, mit tartok felőle. Reggel a fejünk is tisztább lesz, és képesebbek leszünk elkészíteni a negyedik felvonást.

E közben a szobaleány belépett.

- Attól félek, hogy Jamesné asszonyság roszul van; - sugá neki Henrik. - Kísérje fel a szobájába.

A szobaleány a grófnéra nézett és halk hangon e kérdést intézte Henrikhez:

- Ne küldjünk orvosért, uram?

Henrik azt válaszolta, hogy mindenekelőtt kísérje fel szobájába, aztán kérdezze meg a szálloda-igazgató véleményét. Csak nagy nehezen lehetett őt reábirni, hogy felkeljen és elfogadja a szobaleány karját. Henrik csak azon ismételt ígéret mellett volt képes reábeszélni a távozásra, hogy elolvassa a szindarabot és másnap reggel elkészíti a negyedik felvonást.

Egyedül maradván, bizonyos sóvár kíváncsiságot érzett a kézirat tartalma tekintetében. Beletekintett a kéziratba, imitt-amott elolvassa egy-egy sort. Egyszerre arcszíne megváltozott és szemei zavartan bámultak maguk elé.

- Nagy Isten! Mit jelentsen ez? - mondá magában.

Szemei idegesen tekintettek azon ajtó felé, melyen át Agnes eltávozott. Hátha visszatér a salonba, hátha látni akarja, mit irt a grófné? Ujra visszatekintett azon sorokra, melyek annyira meglepték őt, egy pillanatig gondolkozott, aztán felkapta a befejezetlen szindarabot és csöndesen kiment a szobából.

HUSZONHATODIK FEJEZET.

Henrik, belépvén másodemeleti szobájába, maga elé tette a kéziratot, mely első lapján volt felnyitva. Idegeit megrendülteknek érzé, keze reszketett a mint a lapokat forgatta, és felriadt minden neszre, mely a szálloda lépcsőin hallatszott.

A grófné szindarabjának scenariuma vagy tervrajza, nem kezdődött formasierü bevezető sorokkal. Egy régi jó barát bizalmasságával mutatta be magát és szereplő személyeit.

„Engedje meg kedves Westwick ur, hogy bemutathassam önnek szindarabom személyzetét. Legyen szives, őket emlékezetében megtartani.

„Milord. A báró. A futár. Az orvos. A grófné.

„A mint láthatja, nem fárasztom magamat képzelt családnevek kigondolásával. Személyeimet eléggé megkülönböztetik társadalmi címeik és azon meglepő ellentét, mely köztük uralkodik.

„Az első felvonás kezdetén - -

„Nem! Mielőtt az első felvonás vázolásához kezdenék, tartozom önmagamnak azon kijelentéssel, hogy e színmű egészen saját képzelmem szüleménye. Nem tartanám magamhoz méltónak, megtörtént eseményeket feldolgozni, és a mi még különösebb, egyetlen eszmémet se loptam a modern francia drámairodalomtól. Ön, mint egy angol színház igazgatója, ezt természetesen nem fogja elhinni. De mindegy. A fődolog, hogy a szindarab érdekes legyen.

„Az első felvonás elején Homburgban vagyunk, a hirneves „arany teremben.” Mindenféle nemzetbeli idegenek állnak a játékosok mögött és maguk is játszanak, vagy csak mint egyszerű nézők szerepelnek. Ezen idegenek közt van milord is. Nagyon meglepte őt a grófné külseje, melyben a szépségek és hiányok a legvonzóbb módon vegyülnek össze. Figyelmesen nézi a grófné játékát, és oda teszi pénzét, a hova a grófné rakja csekély tételeit. A grófné feltekint reá s így szól:

„- Ne bizzék az én színemben, szerencsétlen voltam egész este. Rakja tételeit más színre és bizonyosan nyerni fog.

„Milord (egy valódi angol) elpirul, meghajtja magát és engedelmeskedik. A grófné jóslata teljesül. Ő folyvást vesz, milord ellenben kétszeresen nyeri tételét.

„A grófné felkel a játékasztaltól. Pénze elfogyott. Megkinálja helyével a lordot.

„Milord azonban a helyett, hogy ezen ajánlatot elfogadná, nyereményeit átadja a grófnénak és megkéri, hogy kegyeskedjék azt elfogadni kölcsönképen. A grófné újra játszik és újra vesz. Milord büszkén mosolyog és egy második kölcsönt erőszakol reá. E pillanattól fogva a szerencse megváltozik.

„A grófné nyer és bőven nyer. Bátyja a báró, ki egy szomszéd teremben próbálja szerencsáját, meghallja mi történt és átjön a grófnéhoz és milordhoz.

„Kérem legyen szives különös figyelmet fordítani a báróra, ki nevezetes és érdekes jellemnek van rajzolva.

„E főrangú ur már kora ifjúságában nagy előszeretettel viseltetett a kísérleti vegytan tudománya iránt, a mi nagyon meglepő ily fiatal és csinos emberben, ki előtt fényes jövő áll. A titkos tudományok alapos tanulmányozása azon meggyőződést érlelte meg a báróban, hogy meg lehet oldani ama híres problémát, melynek neve „a bölcsek köve.” Saját vagyonát már rég felemésztették költséges kísérletei. Huga szintén rendelkezésére bocsátotta csekély vagyonát, csupán a családi ékszereket tartván meg, melyek frankfurti bankárja és barátja őrizete alatt vannak. A grófné vagyona is elfogyván, a báró egy végzetes percben a kártyaasztal mellett keresett új segélyforrásokat. E veszélyes pálya kezdetén a szerencse mosolygott reá, bőven nyert, és fájdalom, a tudomány iránti nemes lelkesedését lealacsonyította az által, hogy lelkét megmételtyeztette a játékos mindent lealjasító szenvedélyével.

„Azon időben, midőn a dráma kezdődik, a bárót már elhagyta szerencséje. Azon meggyőződésben él, hogy sikerülnie fog egy utolsó kísérlettel a nemtelen érceket elváltoztatni arannyá. De miből fizesse az előleges költségeket? A végzet mint egy gúnyolódó viszhang e kérdést dobja oda feleletül: „Miből?”

„Vajjon azon összeg, melyet huga nyer (milord pénzével) elég lesz-e e cél elérésére? E gondolattól gyötörtetve tanácsokat ad a grófnénak, hogyan játsszék. E szerencsétlen perctől fogva saját balszerencséjének mételtye átszáll hugára is, ki veszteni kezd, folyvást vesz - elveszt mindent az utolsó fillérig.

„A szeretetreméltó és derék lord egy harmadik kölcsönt is ajánl, de a lelkiismeretes grófné határozottan vonakodik azt elfogadni. Midőn az asztaltól felkel, bemutatja bátyját milordnak. A két gentleman érdekes beszélgetésbe bocsátkozik. Milord engedelmet kér, hogy másnap reggel tiszteletét tehesse a grófnénál. A báró vendégszeretőleg meghívja őt reggelire. Milord elfogadja, a grófnéra egy utolsó bámulatteljes pillantást vet, (mely nem kerüli el a báró figyelmét) s ezzel jó éjt kívánva távozik.

„A báró mihelyt egyedül marad hugával, őszintén kezd nyilatkozni.

„- A mi helyzetünk - ugymond - kétségbeesett állapotban van, kétségbeesett eszközöz kell tehát nyulnunk. Várj itt reám, míg a lord felől kérdezősködöm. Kétségtelen, hogy nagy benyomást tettél reá. Ha e benyomást felválthatjuk kész pénzre, meg kell tennünk, bármibe kerüljön is.

„A grófné most egyedül marad a szinpadon és egy monologban kifejti jellemét.

„Veszélyes s egyuttal vonzó jellem ez. Végtelen jó tulajdonságok laknak lelkében, ép oly hatalmas rossz tulajdonságok mellett. A körülményektől függ, hogy ezeket vagy amazokat fogják-e megérlelni. E hölgy nagy feltűnést okoz mindenütt, a hol megjelenik, természetes tehát, hogy mindenféle botrányos pletykára szolgáltat alkalmat. Most méltó felháborodással tesz célzást azon szállongó álhírek egyikére, mely úgy tünteti fel a

bárót, mintha nem fivére, hanem kedvese volna. Épen azon óhajtását fejezi ki, hogy elhagyhassa Homburgot, hol e rágalom legelőször kapott lábra, midőn a báró belép, meghallja a monolog utolsó szavait és így szól:

„- Ugy van, hagyj el Homburgot, ha úgy tetszik mielőbb, de mindenesetre csak mint milord jegyese.

„A grófné meg van lepetve, sőt meg is botránkozik e szókon. Kijelenti, hogy ő koránsem viszonozza milord bámulatát. Sőt odáig megy, hogy vonakodik viszontlátni a lordot. A báró így felel:

„- Mulhatlanul szükségem van pénzre. Válaszsz e kettő közül: a lord nejévé leszel, jövedelmei kedvéért és nagyszerű találmányom érdekében, vagy pedig elmegyek és eladom magamat és címet a legelső alacsony származású gazdag nőnek, a ki késznek nyilatkozik engem megvásárolni.

„A grófné meglepetve és szomorúan hallgatja e szókat. Lehetséges-é, a báró komolyan beszél? Borzasztó komolyan beszél.

„- A nő, a ki engem meg akar vásárolni - ugymond - a szomszéd szobában van. Egy gazdag zsidó uzsorás neje. Van annyi pénze, a mennyi a nagy feladat megoldásához kell. Mihelyt nőül veszem ez asszonyt, urává leszek számos milliónak. Fontold meg öt perc alatt a miket mondtam és mikor visszajövök, tudasd velem, kettőnk közül melyikünknek kell magát lekötnie házasság által azon pénzért, melyre okvetlenül szükségem van.

„A mint elfordul, a grófné megállítja őt.

„Természetének összes nemes érzelmei a legmagasabb fokig felhevültek.

„- Hol az a hü nő - így kiált fel - a ki megfontolási időt kér, mielőtt feláldozná magát, ha azon férfi követeli, kinek egész életét szentelte? Nem kell ehhez öt perc - nem kell öt másodperc - hanem felé nyújtja kezét és így szól: Áldozz fel engem dicsőséged oltárán! Használd diadalod lépcsőjeül szerelmemet, szabadságomat és életemet!

„E hatásos jelenetre a függöny legördül. Az első felvonás után ítélve, mondja meg Westwick ur őszintén és ne féljen attól, hogy dicsérete elszédít: - nem vagyok képes jó szindarabot írni?

- - -

Henrik szünetet tartott az első és második felvonás közt és elgondolkozott - nem a szindarab előnyei, hanem azon sajátos hasonlatosság felett, mely az eddig leirt események és az elhunyt Montbarry lord házasságának körülményei közt létezett.

Lehetséges volt-é, hogy a grófné, jelenlegi lélekállapotában azt hihesse, hogy képzelmi erejét gyakorolja, holott csak emlékező tehetségét gyakorolta?

E kérdés sokkal komolyabb következtetéseket foglalt magában, hogysen egyszerre el lehetett volna dönteni. Henrik felfüggeszté véleményét és elkezdte olvasni a második felvonást. A kézirat így hangzott:

„A második felvonás színhelye Velence. Négy hónap mult el a játékteremben lefolyt jelenet óta. Most Velence egyik palotájának elfogadó termében vagyunk.

„A báró egyedül van a szinpadon. Röviden elbeszéli az eseményeket, melyek az első felvonás óta történtek. A grófné feláldozta magát, az alkuszerű házasság megtörtént, de nem minden akadály nélkül, melyet a házassági szerződés körül felmerült nézetkülönbségek okoztak.

„Angolországban tett bizalmas kérdezősködések után a báró arról értesült, hogy milord jövedelme leginkább földbirtokából származik, melynek ő csupán haszonélvezője. Valamely szerencsétlenség esetén mindenesetre köteles valamit tenni arájáért. Biztosítsa hát életét a báró által indítványozott összeg erejéig és pedig olyformán, hogy ha a lord előbb halna meg, neje kapja a pénzt.

„Milord vonakodik. A báró nem fecsérli el az időt haszontalan szóváltásokkal és így szól:

„- Tekintsük a házassági tervet elejtettnek.

„Milord nem akar tágítani, hanem az indítványozottnál csekélyebb összegre alkudozik.

„A báró szárazon felel neki:

„- Sohasem alkuszom.

„- Milord szerelmes - a természetes eredmény bekövetkezik - milord tágít.

„Eddig a bárónak nincs oka panaszkodni. De elérkezik milord órája is, midőn az egybekelés megtörtént és a mézeshetek elmúltak. A báró a házaspárhoz csatlakozott Velencében, hol egy palotát béreltek ki. Még mindig a „bölcsek követ” igyekszik feltalálni. Műhelye a palota alatti boltzatokban van, - hogy a vegyészki kísérletek szaga ne okozzon kellemetlenségeket a grófnénak a felső emeleten. Nagy fölfedezésének egyedüli akadálya szokás szerint a pénzhiány. Helyzete ez időtájtban csakugyan válságossá lett. Becsületbeli tartozásai vannak saját rangjabeli uraknál, melyeket okvetlenül ki kell fizetnie, a végből szokott nyájas modorában pénzt kér kölcsön milordtól. Milord a legdurvább modorban megtagadja a kérés teljesítését. A báró hugához fordul és azt szólítja föl, hogy érvényesítse házastársi befolyását. A grófné csak azt felelheti, hogy nemes férje (ki már nem oly örülten szerelmes bele) mindinkább valódi alakjában, azaz mint a legfukarabb emberek egyike kezd mutatkozni. A házasság általi önfeláldozás megtörtént és sikertelennek bizonyult.

„Ez a dolgok állása a második felvonás elején.

„A grófné belépése véget vet a báró elmékedéseinek. A grófné az őrjöngéssel határos lelki állapotban van. Ajkairól a düh összefüggés nélküli kifakadásai törnek elő, huzamosabb időre van szüksége, míg visszanyeri önuralmát. Kétszeresen megsértették, először egyik cselédje, másodsor saját férje. Komornája, egy angol nő, kijelentette, hogy nem akarja tovább szolgálni a grófnét. Veszni hagyja hátralevő bérét és azonnal visszatér Angolországba. Midőn e saját szerű elhatározásának oka felől kérdezték, arcátlanul azt felelte, hogy a grófné szolgálatába nem való becsületes nő, mióta a báró a házban van. A grófné azt teszi, a mit az ő helyén minden nő tenne. Azonnal elkergeti a háztól a nyomorultat.

„Milord meghallá, hogy neje hevesen beszél valakivel, kijön dolgozószobájából; hova mindig be szokott zárkózni könyvei közé, és megkérdezi mit jelent e lárma. A grófné elmondja neki a komorna sértő föllépését és nyilatkozatait. Milord nem csupán teljes helyeslését jelenti ki ama személy magaviseletére vonatkozólag, hanem saját ocsmány gyanuját is kifejezi neje hűsége felől, még pedig oly borzasztóan durva modorban, hogy egy lady nem szennyezheti be ajkát azoknak ismétlésével.

„- Ha férfi volnék, - ugymond a grófné, - és fegyver lett volna kezemben, ott a helyszínen megöltem volna őt.

„A báró, ki eddig hallgatott, most megszólal.

„- Engedd meg, hogy befejezhessem helyetted a mondatot. Megölted volna férjedet és ezen elhamarkodott teted által megfosztottad volna magadat azon pénztől, melyet a biztosító intézetek a lord özvegyének tartoznak kifizetni - azon pénztől, mely képes megszabadítani fivéredet mostani türheterlen pénzügyi helyzetéből.

„A grófné komolyan figyelmezteti a bárót, hogy ez nem alkalmas dolog a tréfára. Azok után, a miket milord mondott neki, nem kétkedik, hogy gyalázatos gyanuját közölni fogja angolországi ügyvédeivel. Ha semmi sem történik ennek megakadályozására, könnyen meglehet, hogy férje válópert kezd ellene, s ez esetben a grófné meggyalázva kitzasztatik a világba, minden segélyforrás nélkül ékszerain kívül, melyeket kénytelen lesz eladni, hogy éhen ne haljon.

„E percben a futár, kit milord az utazásra szerződtetett, végig megy a szinpadon, kezében egy levéllel, melyet a postára kell vinnie. A grófné megállítja őt és megnézi a levél címzetét. Egy pillanatra kiveszi a futár kezéből és megmutatja fivérének. A kézírás milordé és a levél londoni ügyvédeknek szól.

„A futár a postára megy. A báró és a grófné szótlanul néznek egymásra. Nincs is szükség a beszédre. Teljesen átérzik a helyzetet, melybe jutottak és tisztán látják a borzasztó eszközt, melynek segélyével kiszabadulhatnak belőle. Csak e kettő közt van választásuk: meggyaláztatásuk és a végromlás - vagy milord halála és az életbiztosítási összeg.

„A báró izgatottan jár fel s alá és magában beszél. A grófné meghallja e monolog egyes töredékeit. Milord egészségi állapotáról beszél, mely nyilván meggyöngült Indiában - milord meghüléséről, melynek következtében két vagy három nap óta rosszul érzi magát - s azon nevezetes tüneményről, hogy ily apró meghülıések gyakran komoly betegséggel sőt halállal végződnek.

„A báró észreveszi, hogy a grófné szavaira figyel és megkérdezi, nincs-e valamely terve. A grófné azon nők közé tartozik, kik számos hibáik mellett azon jó tulajdonsággal bírnak, hogy nyíltan szoktak beszélni. E kérdést intézi a báróhoz:

„- Nincs lenn a pincében palackjaid közt olyan, mely komoly betegséget tartalmazna?

„A báró komolyan csóválja a fejét. Mitől fél? - talán attól, hogy a holttestet majd felboncolják? Nem; minden olyas veszélylyel, mely a boncolásból keletkezne, bizvást dacolhat. A méreg beadásának módját tartja veszélyesnek. Oly magas társadalmi állású férfi, mint milord, nem betegedhetik komolyan a nélkül, hogy orvosi segélyt ne vegyenek igénybe. A hol pedig orvos van, ott mindig lehet félni a felfedeztetéstől. Aztán itt van a futár is, ki hű lesz milordhoz addig, mig az őt rendesen fizeti. Ha az orvos nem is látna semmi gyanusat, a futár könnyen nyomára akadhatna valaminek. Ha azt akarja az ember, hogy a méreg a mint szükséges, titokban működjék, akkor fokozott adagokban és több ízben kell beadni. Egyetlen csekély tévedés vagy számítási hiba gyanut kelthet. A biztosító intézet nesztét veheti és megtagadhatja a pénz kifizetését. Így állván a körülmények, a báró nem akarja a dolgot kockáztatni, sőt nővérenek sem akarja megengedni a kockáztatást.

„A legközelebbi jelenetben a báró lép föl. Ismételten csengetett a futárnak, hasztalan.

„- Mit jelent e szemtelenség?

„A grófné (nyugodt méltósággal beszél - mert miért élvezze nyomorult férje azon elégtételt, hogy lássa, mily mélyen sértette meg őt) emlékezteti milordot, hogy a futár a postára ment, milord gyanakodva kérdi, látta-e neje a levelet? A grófné hidegen feleli, hogy nem kíváncsi férje leveleire. Aztán más tárgyra térvén át, megkérdi tőle, nem

szándékozik-e orvost hivatni gyöngékedése miatt? Milord nyersen azt válaszolja, hogy elég koros már arra, hogy önmagát gyógyíthassa.

„E percben belép a futár, ki a postáról tért vissza. Milord megparancsolja neki, hogy vásároljon néhány citromot. Meleg citromvizet akar inni és le akar feküdni, hogy izzadást idézzon elő. Így szokta volt gyógyítani a meghülést azelőtt s így akarja gyógyítani most is.

„A futár szótlánul engedelmeskedik. De ha modoráról ítélni lehet, nem szívesen teljesíti ezen újabb megbízást.

„Milord a báróhoz fordul (ki eddig nem vett részt a beszélgetésben) és azt kérdezi tőle gunyos hangon, meddig szándékozik még kiterjeszteni látogatását Velencében. A báró nyugodtan felel:

„- Beszéljünk egymással nyíltan milord. Ha ön azt akarja, hogy elhagyjam házát, mondja meg és én azonnal távozom.

„Milord erre nejéhez fordul és azt kérdezi, képes volna-e elviselni azon szomorúságot, hogy fivéréből elváljon? - s a „fivér” szót sértő módon hangsúlyozza. A grófné megőrzi hozzáférhetlen önuralmát, egyetlen vonása sem árulja el azon halálos gyűlöletet, melyet azon cimeres gazember iránt érez, ki őt bántalmazta, és csak ennyit válaszol:

„- Ön az úr e házban, milord. Tegyen tetszése szerint.

„Milord nejére - majd a báróra néz és egyszerre megváltoztatja hangját. Talán észrevette a grófné és a báró önuralmáról, hogy e nyugodt fölszín alatt valamely veszély fenyegeti őt? Annyi bizonyos, hogy száraz hangon bocsánatot kér előbbi kifejezéseiért. (Nyomorult gazember!)

„Milord mentegőzését félbeszakítja a futár visszaérése, ki citromot és forró vizet hoz.

„A grófné most veszi észre legelőször, hogy ez ember nagyon rossz színben van. Keze remeg a mint a tálcát leteszi az asztalra. Milord megparancsolja a futárnak, hogy menjen vele és készítse el a citromvizet hálósobájában. A grófné megjegyzi, hogy a futár alig-ha képes teljesíteni a parancsot. A futár ezt hallván, bevallja, hogy csakugyan rosszul érzi magát. Ő is meghült. A boltban, hol a citromokat vásárolta, nagy léghuzam volt, most majd didereg, majd meleget van, ennél fogva engedelmet kér, hogy néhány órára lefekhessék.

„A grófné emberességi érzetből ajánlkozik a citromviz elkészítésére. Milord megfogja a futár karját, félrevezeti őt és e szót sugja fülébe:

„- Tartsa őt szemmel és ne engedje, hogy valamit tegyen a citromvizbe, az italt hozza be hálósobámba személyesen, aztán, ha akarja, lefekhetik.

„Ezzel milord eltávozik a szobából, a nélkül, hogy egy szót szólna akár a báróhoz, akár nejéhez.

„A grófné elkészíti a citromvizet és a futár beviszi urának.

„Midőn visszatér oly gyöngének, oly kábultnak érzi magát, hogy kénytelen a székek támlányába kapaszkodni. A báró, a ki mindig nyájas az alacsonyabb sorsu emberek iránt, karját nyújtja neki.

„- Attól tartok szegény fiu, ugymond, hogy ön komolyan beteg.

„A futár e meglepő szókkal felel:

„- Nekem végem van uram; meg kell halnom.

„A grófné természetesen meg van lepetve.

- Hisz ön fiatal ember, ugymond, igyekezőn bátorítani a futárt. Az ön korában a meghülés még nem szokott halálos betegség lenni.

„A futár kétségbeesetten tekint a grófnéra.

„- Tüdöm nagyon gyöngé milady, ugymond. Már kétszer szenvedtem bronchitisben. A legutolsó alkalommal egy híres orvos is meglátogatott és csaknem csodával határosnak tartá felgyógyulásomat. Így szólt hozzám: „Vigyázzon magára. Ha harmadszor is utóléri a bronchitis oly biztosan belehal, a mily igaz, hogy kétszer kettő négy. Ugyanazon didergést érzem belsőmben, milady, melyet az előbbi két alkalommal éreztem - és ismételve mondom, Velencében fogok meghalni.

„A báró néhány vigasztaló szóval szobájába kíséri őt. A grófné egyedül marad a szinpadon.

„Leül és azon ajtó felé néz, melyen a futár távozott.

„- Ah! szegény fiu! - így szól magában, - mily szerencse volna reám és a báróra nézve, ha egészséget cserélhetnél milorddal. Bárcsak téged lehetne meggyógyítani egy pohár citromvizzel és ő halhatna meg helyetted.

„Itt hirtelen elhallgat - pár pillanatig gondolkozik - aztán a diadalmas meglepetés felkiáltásával felugrik, egy csodálatos páratlan gondolat villant meg agyában. Cseréljen nevet és helyet e két ember - és rendben van minden! Mi lehetne az akadály? Milordot bármely módon el kell távolítani a szobájából és titokban fogva kell tartani a palotában - élete vagy halála fölött a további körülmények fognak dönten. A futár feküdjék milord ágyába - az orvos lássa őt betegen milord helyén és ha meghal, haljon meg milord neve alatt.”

- - -

A kézirat kihullott Henrik kezéből. Iszonyu rémület érzése vett erőt rajta. A kérdés, mely a szindarab első felvonásának végén fölmerült lelkében, most új és borzasztóbb alakban állt előtte. A grófné magánbeszédeig a második felvonás eseményei ép úgy visszatükrözték elhunyt bátyja életének eseményeit, mint az egész első felvonás. Vajjon azon szörnyeteg összeesküvés, melyet az imént olvasott sorok felderítettek, vajjon az volt-é kutforrása a grófné beteges képzelmenek? vagy ez esetben csalódásokban ringatta önmagát azon gondolattal, hogy képzelme működik, holott pedig csak a mult bűnös visszaemlékezéseinek befolyása alatt irt? Ha az utóbbi magyarázat volt a valódi, akkor az imént bátyjának meggyilkoltatási tervét olvasta, melyet hideg vérrel gondolt ki azon nő, ki e percben vele ugyanegy földél alatt lakik. És hogy a balvégzet teljes legyen, Agnes maga küldte ártatlanul az összeesküvőknek azon egyetlen embert, ki alkalmas volt arra, hogy a bűn passiv eszközeül szolgáljon.

Elviselhetlen volt reá nézve már azon gondolat is, hogy ez lehetséges. Elhagyta szobáját azon szilárd elhatározással, hogy kicsikarja a grófnétól a valót. Vagy feljeleníti a hatóságnak, mint gyilkost.

Midőn a grófné ajtaja elé ért, a szálloda igazgatójával találkozott, ki épen akkor lépett ki a szobából. Henrik alig ismert reá, a szegény ember egészen kétségbe volt esve.

- Oh csak menjen be ha úgy tetszik! - mondá Henriknek. - Jegyezze meg magának uram, hogy én nem vagyok babonás ember, de hinni kezdem, hogy a bűnök magukkal hordják átkukat. E szállodára átok nehezül. Mi történik ma reggel? Fölfedezünk egy bűnt, mely akkor követtetett el, midőn e ház még palota volt. Beáll az éj és másik borzasztó eseményt hoz - egy halál-

esetet, egy váratlan és rémitő halálesetet! Menjen be és győződjék meg róla személyesen. Én lemondok állásomról Westwick ur, én nem vagyok képes küzdeni a végzettel, mely engem itt üldöz.

Henrik belépett a szobába.

A grófné ágyán feküdt kinyújtózva. Egyik oldalán az orvos állt, a másikon a szobaleány. Koronkint nehéz, kínzó lélegzés hallatszott, mint mikor valakit gonosz álmok gyötörnek.

- Meg fog halni? - kérde Henrik.

- Meghalt, - felelé az orvos. - Agyában egy ér pattant meg. E hangok, melyeket ön hall, már csak gépiesek és még órákig tarthatnak.

Henrik a szobaleányra nézett, kinek azonban csak kevés mondandója volt. A grófné nem akart lefeküdni, hanem íróasztalához ment és írni akart. A szobaleány látván, hogy a vitázás nem vezethet célhoz, kiment a szobából felkeresni az igazgatót. Lehető legrövidebb idő alatt előhívták az orvost, ki már a padlón halva találta a grófnét. Ennyit tudott a szobaleány - egyebet nem.

Henrik az íróasztalra tekintett és ott megpillantá azon iv papirt, melyre a grófné az utolsó sorokat írta. A betűk csaknem olvashatlanok voltak. Henrik csupán e szókat tudta megkülönböztetni: „Első felvonás” és „A dráma személyei.” A nyomorult nő élete utolsó pillanatáig szindarabjára gondolt és újra kezdte leírni!

HUSZONHETEDIK FEJEZET.

Henrik visszatért szobájába.

Első gondolata az volt, hogy félre dobja a kéziratot és többé soha se tekintsen bele. A grófné halála megsemmisítette az egyetlen lehetőséget, lelkét megszabadítani a reá nehezülő borzasztó kételytől. Mi célja lehetett, mily vigaszt várhatott, ha tovább olvassa a mit a bűnös nő irt?

Fel s alá járt szobájában. Gondolatai rövid idő mulva más irányra tértek. A kézirat kérdése más szempontból tűnt fel előtte. Eddig olvasása csak azt bizonyítá be, hogy az összeesküvés tervezetett. De ki tudja végrehajtott-é tényleg?

A kézirat ott feküdt előtte a földön. Henrik habozott - aztán felvette és visszatérve az asztalhoz, tovább folytatta az olvasást ott, a hol felhagyott vele.

- - -

„Mialatt a grófné még el van merülve az általa felfedezett körülmények merész, de egyszerű kombinációjába, a báró visszatér.

„Ő komolynak tartja a futár betegségét és szükségesnek véli, hogy orvost hívassanak. Most miután az angol komorna kilépett a szolgálatból, egyetlen cseléd sincs a palotában. Ha csakugyan szükség lesz orvosra, a báró maga fogja elhívni.

„- Hivassunk orvost mindenesetre, ugy mond a grófné, de várj és hallgasd meg előbb a mit én akarok veled közölni.

„Ezután felvillanyozza a bárót, gondolatának közlésével. Mily veszélytől lehetne félni? Milord teljesen visszavonultan élt Velencében: bankárján kívül senki se látta őt. Hittellevelét mint teljesen idegen adta át és bankárjával soha se látták egymást e találkozás óta. Látogatásokat nem tett és nem fogadott. Azon ritka esetekben, midőn gondolat

bérelt, vagy sétálni ment, mindig egyedül volt. Azon gyalázatos gyanunál fogva, mely miatt szégyenlett nyilvános helyeken megjelenni nejével, olyan életet folytatott, mely a terv kivitelét könnyűvé tette.

„Az óvatos báró figyelemmel hallgatja szavait - de véleményét nem nyilvánít egyelőre.

„- Lássuk előbb mit lehet tenni a futárnak, ugymond, határozni majd akkor fogok, ha megtudom az eredményt. De egy dologra figyelmeztetek, mielőtt vele beszélnél. Emberedet sok mindenféleképpen meg lehet nyerni pénzért, ha nagy összeget ígérsz neki. Multkor tréfából azt kérdeztem tőle, mit tenne meg ezer fontért. Azt felelte, hogy „mindent.” Tartsd ezt eszedben és ígérj neki minél több pénzt alkudozás nélkül.

„Ezután változás következik. A futár szobájában vagyunk. A szegény fickó neje fényképét tartja kezében és sir. A grófné belép.

„Bölcs óvatossággal azon kezdi, hogy rokonszenvét nyilvánítja kiszemelt áldozata iránt. A futár nagy hálával fogadja a részvétet és elpanaszolja bajait kegyes urnőjének. Most midőn azt hiszi, hogy halálos ágyán fekszik, lelkiismereti furdalást érez a miatt, hogy nejét annyira elhanyagolta. Elszánhatta magát a halálra, de a kétségbeesés vesz erőt rajta, ha eszébe jut, hogy nem takarított meg semmi pénzt, és hogy özvegyét minden támasz nélkül hagyja a világ könyörületességére.

„E célzásra a grófné így szól:

„- Hátha valaki egy nagyon könnyű dolgot követelne öntől és ennek fejében ezer fontot fizetne, melyet ön aztán nejének hagyományozhat örökségül.

„A futár felemelkedik vánkosan és a hitetlen meglepetés kifejezésével tekint a grófnéra. Nem tarthatja őt oly kegyetlennek, hogy tréfát üzzön vele e nyomorult állapotában. Nem volna kegyes megmondani, mi ez a nagyon könnyű dolog, melyért oly nagyszerű jutalmat ígér?

„A grófné minden tartózkodás nélkül közli tervét a futárral.

„Erre pár percnyi csöndesség következik. A futár még nem elég gyöngye arra, hogy beszéljen, mielőtt gondolkoznék. Szemeit a grófné arcára függesztve egy szemtelen megjegyzést tesz a hallott dolgok felett.

„- Eddig nem voltam nagyon vallásos ember, ugymond, de úgy érzem, hogy az lesz belőlem. Mióta méltóságodat hallom, kezdek hinni az ördögben.

„A grófné érdekében áll a hitvallást tréfás oldaláról venni. Nem érzi magát sértve és csak ennyit mond:

„- Félórai időt engedek, hogy megfontolja ajánlatomat. Ön halálos beteg. Határozza el neje érdekében, hogy halála után semmit se érjen, vagy ezer fontot érjen.

„A futár egyedül maradván komolyan megfontolja helyzetét és határoz. Nagy nehezen felkel, néhány sort ír egy jegyzőkönyvből kiszakított lapra és lassu, ingatag léptekkel távozik szobájából.

„Midőn a grófné a félórai határidő letelte után visszatér, üresen találja a szobát. Mialatt ezen tündöklik, a futár belép. A grófné megkérdezi tőle, hogy hol volt. A futár így felel:

„- Megvédelmeztem saját életemet, milady, azon valószínűtlen esetre, ha harmadszor is felgyógyulnék a bronchitisből. Ha méltóságod vagy a báró megkísértené engem elküldeni a másvilágra, vagy megfosztani a kikötött jutalomtól, meg fogom mondani az orvosnak, hol találhat pár sor írást, melyek felderítendik méltóságatok összeesküvését. Lehet, hogy nem volna erőm, ezen esetben szóval elmondani az egész dolgot, de erőm

végmaradványát azon pár szó elmondására fordíthatom, melyek tudatni fogják az orvossal a rejtekhelyet. Szükségtelen megjegyezmem, hogy e szöveget méltóságodhoz fogom intézni azon esetre, ha ígéretét hiven megtartja.

„E vakmerő bevezetés után elmondja feltételeit, melyek alatt hajlandó szerepelni az összeesküvésben és úgy halni meg (ha ugyan meghal) hogy ezer fontot érjen halála után.

„A grófné vagy a báró tartozik előtte megkóstolni minden ételt vagy italt, melyet számára hoznak, sőt még az orvos által rendelendő gyógyszereket is. A megígért pénzösszeg egyetlen ezer fontos bankjegyben fizetessék ki, a pénz becsomagolatik egy levélpapírba, melyre feliratnak a futár által tollba mondandó szöveg. A papír aztán a bankjeggyel együtt lepecsételtetik, nevére címeztek, elláttatik postabélyeggel és elhelyeztetik a beteg párnája alá, szabadságában állván a bárónak és a grófnénak, napról-napra bármely órában meggyőződniek, hogy a levél feltöretlenül helyén marad mindaddig, míg az orvosnak reménye van a beteg felgyógyulásához. Az utolsó feltétel pedig a következő. A futárnak van lelkiismerete, ennek tisztántartása végett követeli, hogy titokban tartassék előtte az összeesküvés azon része, mely milord eltűnésére vonatkozik. Nem mintha nagyon törődne vele, akármi történjék is fukar gazdájával, - hanem mert nem szereti a saját vállaira venni mások felelősségét.

„E feltételek elfogadtatván, a grófné behívja a bárót, a ki a szomszéd szobában várt az események fejlődésére.

„A báró megtudja, hogy a futár engedett a kísértésnek, de még mindig sokkal óvatosabb, hogysem bárminő kompromittáló megjegyzést tenne. Háttal az ágy felé fordulva, a grófnénak egy üvegcsét mutat, melyre e szó van írva: „chloroform.” A grófné megérti, hogy milordot érzéketlen állapotban akarja eltávolítani szobájából. A palota mely részében fogják elrejtetni? A grófné e kérdést intézi a báróhoz, midőn kinyitják az ajtót, hogy eltávozzanak.

„A báró suttogva felel:

„- A boltozatok alatt.

„A függöny legördül.

HUSZONNYOLCADIK FEJEZET

Igy végződött a második felvonás.

Henrik a harmadik felvonáshoz érve, fáradtan tekintett a kézirat lapjaira, melyeket ujjai közt végigcsusztatott. Testileg és lelkileg érezni kezdte a pihenés szükségét.

A kézirat hátralevő része egy lényeges tekintetben különbözött azon lapoktól, melyeket eddig olvasott át. Az elme kimerültségének jelei mutatkoztak itt-ott, a mint a szindarab végéhez közeledett. Az írás mind rosszabb lett. Némely hosszabb mondatok bevégtelenül maradtak. A párbeszédekben a kérdések és feleletek nem voltak mindig az illető szereplő ajkaira adva. Néhol az író hanyatló elméje rövid időre ismét vissza látszott nyerni tisztaságát, de csak azért, hogy ismét gyöngüljön és elveszítse az elbeszélés fonalát reménytelenebbül, mint valaha.

Miután Henrik elolvasott egyet-kettőt az összefüggőbb részek közül, szinte visszaborzadt e történet mind fokozottabb iszonyaitól. Kimerülten és lehangoltan félredobta a kéziratot és leheveredett ágyára pihenni. Az ajtó kinyílt csaknem ugyanezen percben. Montbarry lord lépett a szobába.

- Épen most jöttünk vissza az operából, - mondá a lord, - és hallottuk a hirt ama nyomorult nő haláláról. Azt mondták, hogy te beszéltél vele végperceiben. Szeretném tudni, mi történt köztetek.

- Meg fogod tudni, mi történt köztünk, - viszonzá Henrik - s még ennél többet is. Most te vagy a család feje István, s én jelenlegi helyzetemben kötelességemnek tartom a te elhatározásodra bizni, hogy mi történjék.

E bevezető szók után elmondta a lordnak, hogyan került kezeibe a grófné szindarabjának kézírata.

- Olvasd el az első lapokat, - mondá. - Óhajtom tudni, vajjon ugyanazon benyomást teszi-e mindkettőnkre.

Mielőtt Montbarry lord az első felvonás feléig eljutott volna, megállt és öcscsére tekintett.

- Mit ért azon dicsekvés alatt, hogy e történetet ő maga gondolta ki? - mondá a lord. - Annyira meg volt zavarodva, hogy nem is emlékezett már rá, hogy e dolgok valóban megtörténtek?

Ez elég volt Henriknek; a kézirat mindkettőjükre egyenlő hatást gyakorolt.

- Azt fogod tenni, a mi neked tetszik, - mondá. - De ha tanácsomat követed, kiméld meg magadat a következő lapok olvasásától, melyek bátyánk hirtelen és esztelen házasságából való borzasztó bűnhődésének leírását tartalmazzák.

- Te az egészet végig olvastad, Henrik?

- Nem az egészet. Visszaborzadtam az utolsó résztől. Iskoláink bevégezése óta mindketten nagyon ritkán láttuk bátyánkat, és én részemről úgy éreztem, sőt akárhányszor nyíltan ki is jelentettem, hogy gyalázatosan viselte magát Agnes irányában, de midőn elolvastam ezen önkénytelen vallomást a gyilkos összeesküvésről, melynek áldozatul esett, némi lelkiismereti furdalással jutott eszembe, hogy egy és ugyanazon anya szült bennünket. Ma éjjel oly részvétellel gondoltam rá, a milyent eddig - szégyenlem bevallani, soha sem éreztem iránta.

Montbarry lord megfogta öcscse kezét.

- Te jó fiu vagy Henrik, - mondá, - de bizonyos vagy-e benne, hogy nem szomorkodtál ok nélkül? Azért, mert e megzavarodott elméjü nő kézírata véletlenül olyasmit tartalmaz, a miről tudjuk, hogy valóban megtörtént, szabad-e azt következtetnünk, hogy végig elhihetjük minden szavát?

- Én egy cseppet sem kételkedem benne, - viszonzá Henrik.

- Egy cseppet sem kétkedel? Ismétlé Montbarry lord. Jól van, Henrik, én tehát tovább olvasok. - Hadd lássam talállok-e valamit, a mi e meggyőződésedet igazolja.

Ezzel felvette a kéziratot és elolvasta a második felvonás végéig. Aztán öcscsére nézett és így szólt.

- Csakugyan azt hiszed, hogy azon megcsonkított maradványok, melyeket ma reggel találtak, néhai bátyánk holttestének maradványai? És ily bizonyítékra alapítod meggyőződésedet, mint e kézirat?

Henrik szótlánul igent intett fejével.

Montbarry lord elhallgatott - pedig nyilván határozott ellentmondás lebegett ajkán.

- Elismered, hogy a szindarab utolsó jeleneteit nem olvastad, - mondá aztán. - Ne légy gyermek, Henrik. Ha meggyőződésedet ily ostoba irka-firkára akarod alapítani, a legkevesebb a mit tenned kell az, hogy végig olvasd. El akarod olvasni a harmadik felvonást? Nem? Akkor hát én fogom neked felolvasni.

Ezzel felnyitotta a harmadik felvonás első lapját és elkezdte olvasni azon részeket, melyek eléggé tisztán és világosan voltak írva, hogy egy idegen is megérthesse.

- A legközelebbi jelenet a palota pinceboltozatai alatt történik. Az összeesküvés áldozata hitvány ágyán alszik, a báró és a grófné pedig jelen helyzetükről beszélgetnek. A grófné (a mennyire a szövegből kivehetem) a szükséges pénzt előkerítette, Frankfurtban levő ékszerei letéti jegyének elzálogosítása által, s az orvos kijelentette, hogy még van reménye a futár felgyógyulásához. Mit tegyenek az összeesküdtek, ha ez az ember csakugyan meggyógyul? Az óvatos báró azt indítványozza, hogy a fogoly bocsáttassék szabadon. Ha a törvény erélyét találná igénybe venni, azt lehetne mondani, hogy elméje megzavarodott és saját neje szerepelhet, mint tanu. Másfelől pedig, ha a futár meghal, hogyan tegyék el láb alól a fogva tartott lordot? Éhen hagyják őt halni? Nem; a báró finom izlésű ember és nem szereti a szükségtelen kegyetlenséget. Egy másik mód volna a lordot megöletni egy felbérelt gyilkos által. A báró nem akar senkit belevonni a titokba és határozottan ellenzi a pénztékozlást. Hátha a csatornába dobnák foglyukat? A báró nem bizik a vízben, mely feldobja a halottakat a felszínre. Hátha meggyujtanák az ágyát! Ez nagyon jó gondolat, de megláthatnák a füstöt. Nem; a körülmények teljesen megváltozván, a kibontakozás legkönnyebb módja a mérgezés. A lord egyszerűen feleslegessé lett. A legolcsóbb mérgezés is segíthet a bajon. - Csakugyan lehetségesnek tartod Henrik, hogy e párbeszéd megtörtént?

Henrik nem felelt. Az imént felolvasott kérdések szorosán követték azon álmok sorrendét, melyek Norburyné asszonyságot annyira elrémitették a szállodában töltött két éjszakán át. Felesleges dolog lett volna bátyját a körülmények találkozására figyelmeztetni. Henrik csak e szót mondá:

- Folytasd.

Montbarry lord elfordított néhány lapot, míg ismét érthető sorokra akadt.

- Itt, ugymond, ha jól értem a kéziratot - kettős jelenet van a színpadon. Az első emeleten az elhunyt futár ágya mellett az orvos egész ártatlanul írja a lord halotti bizonyítványát. Lenn a pinceboltozatok alatt a báró a megmérgezett lord holtteste mellett áll és azon erős vegyszereket készíti el, melyeknek rendeltetésük a hullát elhamvasztani. - Bizonyára nem érdemes ily melodramai borzalmak kibetűzésével vesződni. Jerünk tovább, jerünk tovább!

Ismét néhány lapot fordított s hasztalan igyekezett felfedezni a következő zavaros jelenetek értelmét. Az utolsó előtti lapon találta a legutolsó érthető sorokat.

- A harmadik felvonás úgy látszik két részre vagy képre van felosztva, - mondá. - Ugy hiszem el tudom olvasni a második rész bevezetését. A báró és a grófné egyedül van a színpadon. A báró keztyűt visel. Saját elhamvasztási rendszere szerint hamuvá égette a holttestet a fej kivételével.

Henrik itt félbeszakítá bátyját.

- Ne olvasd tovább! - kiáltá.

- Szolgáltassunk igazságot a grófnénak, - mondá Montbarry lord. - Alig van már hátra néhány sor, melyeket el lehet olvasni. Az erős savat tartalmazó lombik véletlen eltörése veszélyesen megégeté a báró kezét. Még mindig képtelen hozzáfogni a fej megsemmisítéséhez és a grófné,

sok bűne dacára még mindig annyira félénk, hogy nem meri e munkát saját kezeivel elvégezni a báró utasításai szerint. Ekkor érkezik meg a hír, hogy a biztosító intézetek vizsgáló bizottságot küldtek ki, mely már utban van Velence felé. A báró nem ijed meg. A bizottság vizsgálhat, a mint neki tetszik, mindig csak a futár természetes uton bekövetkezett halála iránt fog vizsgálatot tartani tudtán kívül. Miután a fej még nincs megsemmisítve, azt el kell rejteni és a báró ez esetben is a helyzet magaslatán áll. A könyvtárban tett kutatásai fonalán megtudta, hogy van a palotában egy biztos rejtekhely. A grófné visszariadhatott a savak kezelésétől és az elhamvadási műtétnél való segédkezéstől, de egy kevés fertőztelenítő por hintésére talán csak vállalkozhatik...

- Ne többet! - ismétlé Henrik, - ne többet!

- Többet nem is olvashatok, kedves öcsém. A legutolsó lap merő olvashatlan karcolás. Alkalmasint azt akarta megmondani, hogy képzelő tehetsége elhagyta.

- Nézzünk bátran szemébe a valónak, István és mondjuk, hogy emlékező tehetsége hagyta el.

Montbarry felkelt az asztal mellől és szánakozó szemekkel tekintett öccsére.

- Idegeid túl vannak feszítve, Henrik, - mondá neki. - És azt nem is lehet csodálni azon borzasztó felfedezés után, melynek ma reggel jöttél nyomára. Ne vitázzunk e felett, várjunk pár napig, míg ismét visszanyerted önuralmadat. De addig is értsünk egyet legalább egy dologra nézve. Reám bízod, mint a családfőre annak eldöntését, hogy mi történjék e kéz-irattal?

- Reád bízom.

Montbarry lord hirtelen felkapta és a tűzbe dobta a kéziratot.

- Használjon legalább valamit ez az irkafírka, - mondá, a csipővassal leszoritva a papirlapokat. A szoba kihült - a grófné szindarabja lángra fog gyujtani egy pár megszenesedett fahasábot.

Még ott maradt pár pillanatig a kandalló előtt, aztán visszatért öccséhez.*

---

* A nyomtatott könyv utolsó 5 oldala hiányzik! A hiányzó szöveg angolul elérhető itt:
<http://www.online-literature.com/wilkie-collins/haunted-hotel/28/> (a 28. fejezet vége)
<http://www.online-literature.com/wilkie-collins/haunted-hotel/29/> (az Utóirat)
(az elektronikus változat szerkesztője)